

Helsingiläisten kattolokit ja valkuposkihanhet

Raimo Pakarinen

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 10/2013

Raimo Pakarinen

Helsinkiläisten kattolokit ja valkuposkihanhet

Helsingin kaupungin ympäristökeskus
Helsinki 2013

Kannen kuva: © Jan Södersved

ISSN 1235-9718
ISBN 978-952-272-507-3
ISBN (PDF) 978-952-272-508-0

Painopaikka: Kopio Niini Oy
Helsinki 2013

Sisällys

Sisällys	1
Tiivistelmä.....	3
Sammandrag	4
Summary	5
1 Johdanto.....	6
2 Aineisto ja menetelmät.....	9
2.1 Linnustonseuranta.....	9
2.1.1 Lokit.....	9
2.1.2 Valkoposkihanhet.....	10
2.2 Asennekysely	11
2.3 Haastattelut.....	11
2.4 Yhteydenotot ympäristökeskukseen ja kaupungin toimielinten kannanotot	11
2.5 Uutiset ja mielipiteet viestimissä	12
2.6 Eläinoikeudet.....	12
3 Lokit ja hanhet kaupunkiluonnossa ja kaupunkilaisten mielikuvissa	13
3.1 Lokit kaupungissa.....	13
3.1.1 Helsingin loppilajit.....	13
3.1.2 Loppien kaupunkilaistuminen ilmiönä	13
3.1.3 Helsingin kaupunkiloppien kannankehitys	14
3.2 Valkoposkihanhet kaupungissa	15
3.2.1 Helsingin hanhilajit.....	15
3.2.2 Helsingin valkoposkihanhiien kannankehitys	16
3.3 Helsinkiläisten näkemys kaupunkiloppieista ja -hanhista	17
3.4 Lokit ja hanhet uhkakuvana ja avun tarpeessa	31
3.4.1 Lintuinfluenssa ja Helsingin ruokintakieltojen taustat.....	31
3.4.2 Linnut hygieniariskinä uimarannoilla ja nurmikoilla	33
3.4.3 Aggressiivinen poikaspuolustus ja ruoan sieppailu.....	35
3.4.4 Uhkaavatko hanhet puistojen käyttöarvoa ja luonnonkasvillisuuden monimuotoisuutta?	38
3.4.5. Lokit ja hanhet eläinpelastuksen kohteina.....	39
4 Yhteinen tulevaisuutemme – rinnaneloa vai pahenevia konflikteja?	41
4.1 Elämää Ornitopoliksessa.....	41
4.1.1 Lintujen ruokinnan tarve.....	41

4.1.2 Linnut voivat herättää myös kielteisiä tunteita	42
4.1.3 Eläinten ja ihmisten oikeudet	43
4.2 Lokkikantojen ennuste ja suosituksia.....	45
4.2.1 Miten lokkikannat kehittyvät vuoteen 2020 mennessä?.....	45
4.2.2. Suosituksia	45
4.3 Valkoposkihanhikannan ennuste ja suosituksia.....	46
4.3.1 Miten valkoposkihanhikanta kehittyy vuoteen 2020 mennessä	46
4.3.2 Suosituksia	46
5 Kirjallisuus	48
Liite 1. Asennekyselyn kysymykset	
Liite 2. Asennekyselyn avovastaukset kysymykseen "Muita havaintojani ja koke- muksiani kaupunkilokeista ja -hanhista."	

Tiivistelmä

Helsingin kaupungin ympäristökeskukseen ja muihin virastoihin tulee varsinkin sesonkiaikana paljon palautetta katoilla pesivistä lokeista ja saaristossa pesivistä, mutta kaupunkialueella laiduntavista valkoposkihanhista. Tutkimuksessa esitellään perustietoja näistä lajeista sekä tarkastellaan kaupunkilaisten suhdetta niihin. Syksyllä 2012 toteutettiin asennekysely yleisölle internetissä ja ympäristökeskuksen henkilöstölle viraston intranetissä. Kyselyihin saatiin yli 480 vastausta. Aineistoina on käytetty lisäksi kansalaisten yhteydenottoja, tiedotusvälineissä esitettyjä uutisia ja mielipiteitä sekä kaupungin luottamuselimien pöytäkirjoja.

Lokit ovat pesineet Helsingin saaristossa ylimuistoisista ajoista, mutta kaupunkilintuina vasta 1980-luvulta alkaen. Harmaalokki oli ensimmäinen katoilla pesivä laji, mutta nykyisin kalalokin kattokanta on paljon suurempi. Myös vaarantunut selkälokki ja vähälukuinen merilokki pesivät Helsingin katoilla. Lokkien sopeutuminen kaupunkielämään on vielä kesken, mitä kuvastavat suuret tapaturmaluvut etenkin nuorilla linnuilla. Huomattava osa pelastuslaitoksen eläinpelastusoperaatioista kohdistuu lokkeihin.

Lokkien tärkeimmiksi haittoiksi koetaan poikaspuolustus kaduilla ja pihoidilla sekä ruoan sieppailu, jota tapahtuu Kauppatorin lisäksi monilla muilla paikoilla.

Valkoposkihanhi on koko Itämerellä verraten uusi tulokas. Sen kannan kasvu on 2000-luvulla ollut hyvin voimakasta ja osittain siksi se on aiheuttanut vahvoja reaktioita. Hanhen uloste uimarannoilla ja nurmikoilla koetaan hygieniariskinä. Hanhet myös puolustavat pesäänsä aggressiivisesti haudonta-aikana. Tämä tuottaa ongelmia paljon käytetyillä saarilla, ennen muuta Korkeasaarella ja Harakassa.

Asennekyselyssä yleisön asenteet useimmissa kysymyksissä ovat vahvasti polarisoituneet: linnuilla on puoltajansa ja vastustajansa. Vielä selvemmin mielipiteiden kirjo kuvastuu liitteenä 2 olevista avovastauksista. Ympäristökeskuksen henkilöstön mielipiteet ovat vähemmän jyrkkiä, mikä voi kuvastaa yhtä hyvin asiantuntemusta kuin virkamiesvarovaisuutta.

Raportissa kuvataan vuoden 2006 lintuinfluenssaepisodia ja sen jälkimaininkeja, lintuja hygieniariskinä, aggressiivista poikaspuolustusta, lokkien ruoan sieppailua ja hanhilaidunnuksen vaikutuksia puistoissa ja luonnossa.

Lopuksi tarkastellaan lintujen ruokintaa, lintujen aiheuttamia kielteisiä tunteita ja lintujen oikeuksia sekä esitetään lyhyen aikavälin ennusteet lokkien kattopesinnän ja valkoposkihanhikannan kehityksestä. Kummassakaan tapauksessa ei ole odotettavissa radikaaleja muutoksia. Esitetyt lintukantojen hoitoa ja yleisön opastamista koskevat suositukset ovatkin luonteeltaan maltillisia ja osaksi paikallisia: Harakan luontokeskuksessa ja Korkeasaaren eläintarhassa tarvitaan määrätietoista otetta hanhien pesänpuolustuksen aiheuttamien vaaratilanteiden hallitsemiseksi. Vaarana on ennen muuta hanhea säikähtävän ihmisen kaatuminen kalloisessa maastossa.

Sammandrag

Helsingfors stads miljöcentrum och stadens andra ämbetsverk får mycket respons, särskilt under säsongen, på måsar och trutar som häckar på taken, samt om vitkindade gäss, som häckar i skärgården men betar på stadsområdet. I denna forskning presenteras grundinformation om dessa arter, samt stadsbornas förhållande till dem granskas. På hösten 2012 förverkligades en attitydenkät på internet, som var riktad till publiken, samt en enkät bland de anställda vid miljöcentralen. Man fick ca. 480 svar på enkäter. Materialet innefattar också fall, då medborgarna kontaktat miljöcentralen, nyheter och opinioner i medier samt protokoll från stadens förtroendevalda.

Måsar och trutar har häckat i Helsingfors skärgård sedan urminnes tider, men som urbaniserade fåglar först från 1980-talet. Gråtruten var den första arten att häcka på tak, men nuförtiden är fiskmåsens bestånd på tak mycket större. Även den sårbara silltruten och den fåtaliga havstruten häckar på taken i Helsingfors. Måsfåglarnas adaptation till stadslivet är ofullgånget, vilket avspeglas i stora olyckstal särskilt hos unga fåglar. En märkbar del av räddningsverkets djurräddningar omfattar operationer av måsfåglar.

De viktigaste upplevda nackdelarna orsakade av måsar är försvar av ungar på gator och gårdar samt snappande av mat, som händer, förutom på Salutorget, även på många andra platser.

Den vitkindade gåsen är en relativ nykomling i hela Östersjöområdet. Dess population har ökat mycket kraftigt på 2000-talet och dels därför uppväckt starka reaktioner. Gässens spillning på simstränder och gräsmattor erfars som en hygienisk risk. Gässen försvarar också sina bon aggressivt under ruvningstiden. Detta framkallar problem på frekvent besökta holmar, framför allt på Högholmen och Stora Räntan.

Publikens attityder är i de flesta frågor i attitydenkäten starkt polariserade: fåglar har sina försvarare och motståndare. Ännu bredare är åsikternas spektrum i de öppna svaren i bilaga 2 (bara på finska). Personalen hos miljöcentrumet har inte så drastiska åsikter, vilket kan avspegla sakkunnighet likväl som ämbetsmannamässig eftertänksamhet.

I rapporten skildras fågelinfluensaepisoden år 2006 och dess efterdyningar, fåglar som en hygienisk risk, aggressivt försvar av bona, måsfåglarnas matsnappande samt verkan av gässens bete i parker och i naturen.

Till slut iakttas matning av fåglar, negativa känslor som fåglar orsakar och fåglarnas rättigheter. I rapporten presenteras också korttidsprognoser för måsfåglarnas takhäckning och populationsutveckling av vitkindade gäss. I ingendera kan man vänta sig radikala förändringar. Rekommendationerna för fågelbeståndens skötsel och publikens handledande är sålunda moderata och delvis lokala: i Stora Räntans naturum och Högholmens djurgård behövs målmedvetna tag för att behärska hotsituationer som orsakas av gässens boförsvar. Största faran ligger i att en människa som skräms av en gås kan falla omkull i den klippiga terrängen.

Summary

The environment center and other departments of the city of Helsinki receive, especially during the season, much feed-back concerning gulls nesting on roofs and barnacle geese nesting in the archipelago but foraging in the city area. In this study, basic facts about these species are presented and citizens' relations to them are examined. In autumn 2012, an attitude questionnaire was carried out, for the public via the internet and for the personnel of the city of Helsinki environment center. Over 480 answers were received. Study material includes also contacts made by citizens to the center, news and opinions in the media and official documents of the elected boards of the city concerning gulls and barnacle geese.

Gulls have nested in Helsinki archipelago from time immemorial, but as urban birds not until the 1980's. The herring gull was the first urban breeder, but nowadays the common gull is much more abundant on the roofs. Also the vulnerable lesser black-backed gull and the scarce greater black-backed gull nest on roofs in Helsinki. The adaptation of gulls to urban life is incomplete, which is illustrated by the high accident numbers of young birds. A notable part of the animal rescue operations by the city rescue department have to do with gulls.

The most important nuisances experienced in relation to gulls are protecting their young in the streets and yards, and snatching food on the Kauppatori market place and several other public locations.

The barnacle goose is a relative new-comer in the whole Baltic region. Its population has grown substantially in the 2000's. It has, therefore, triggered strong public reactions. Goose droppings on swimming beaches and lawns cause concern as a potential hygienic risk. The geese also protect their nests aggressively during incubation. This causes problems on frequently visited islands, such as Korkeasaari and Harakka.

In the questionnaire, the attitudes of the public were strongly biased in most of the questions. Thus, birds have their human protagonists and antagonists. The spectrum of the opinions was illustrated even more clearly in the free answers section of the questionnaire (annex 2, only in Finnish). The opinions of the personnel in environment center were less pronounced due to their expertise as well as official caution.

Also, the bird flu episode in 2006 and its aftermath, birds as a hygienic risk, aggressive protection of young, snatching food by the gulls and the effect of foraging geese in parks and in the nature are discussed in the report.

In conclusion bird feeding, negative emotions launched by birds and the rights of birds are examined. Short-time prognoses concerning trends in roof-nesting of gulls and barnacle goose population are presented. In either case, no radical changes are to be awaited. Hence, the recommendations concerning bird population management and guiding the public are moderate and mostly local: at Harakka nature center and Korkeasaari zoo, goal-directed actions are needed to control the risky situations caused by the nest defense of the geese. The substantial risk to visitors is the possibility to fall over in the rocky terrain after being frightened by an attacking goose.

1 Johdanto

Tämän tutkimuksen aiheenvalinta perustuu työnkuvaani Helsingin kaupungin ympäristökeskuksessa, jonka luontoryhmän työnjaossa minulle ovat kuuluneet ”luonnonvaraisia eläimiä koskevat asiat” vuodesta 2006, osittain jo vuodesta 2003. Kaupungin virastoihin tulee joistakin kaupunkieläimistä sähköpostitse ja puhelimitse paljon palautetta, josta olen saanut osani. Linnuista kärkikolmikon muodostavat pulun ohella lokit ja hanhet. Yhteydenotot painottuvat luonnollisesti-kin tiettyihin vuodenaikoihin.

Lokkien sesonki on asukkaiden näkökulmasta kaksihuippuinen: saapuminen ja soidinaika ovat meluisia tapahtumia, sitten seuraa rauhallisempi haudonta-aika, kun taas kuoriutuneet ja katoilta hyppineet poikaset aiheuttavat suurimman hämmingin. Pesimättömiä valkoposkihanhia laiduntaa nurmikoilla puoli vuotta huhtikuusta syyskuulle. Valtaosa eli pesivät hanhet ovat haudonta-aikanaan häiriöksi lähinnä vain Korkeasaarella ja Harakassa, mutta lentokyvyttömiä poikueiden saapuminen rantanurmille aiheuttaa konflikteja kesäkuukausina. Monin paikoin ongelmalintuina pidetyt kanadanhanhet jäävät Helsingissä paljon runsaslukuisempien sukulaistensa valkoposkihanhien varjoon. Syyskesällä lentokykyiset valkoposkihanhet siirtyvät pelloille, joilla ne eivät sadonkorjuun jälkeen aiheuta ongelmia.

Onko ympäristötarkastaja sitten oikea ”yhteysviranomainen” sellaisessa tilanteessa, jossa hanhien ulosteet heikentävät piknik-nurmen ominaisuuksia tai rohkea, ehkä myös röyhkeä, lokki on siepannut eväät? Joillakin soittajilla on esitettävänään reklamaatio: kaupunki ei ole onnistunut veronmaksajien rahoituksella luomaan riittävän viihtyisää ja turvallista ympäristöä. Toisille tiedon saaminen lintujen käyttäytymisen ominaispiirteistä voi olla riittävä palvelu. Kummassakaan tapauksessa yhteydenotto ei ole turha.

Ympäristöviranomaiseen otetaan yhteyttä paitsi silloin, kun linnun tekemiset aiheuttavat harmia, joskus myös silloin, kun on havaittu ihmisen vahingoittaneen rauhoitettua lintua. Jälkimmäisessä tapauksessa oikea ajankohta olisi heti havaittaessa ja oikea osoite poliisi. Jälkikäteen pystyy antamaan vain silminnäkijälle tietoa lainsäädännöstä, mutta tekijän tavoittaminen ei onnistu.

Toisinaan toivoisi, että lintujen paheksujat ja hyväksyjät kävisivät myös keskenään oikeaa arvokeskustelua, jossa vastapuolta myös kuunneltaisiin. Eläinaiheiset keskustelut internetin uutis- ja keskustelupalstoilla eivät täytä tätä laatuvaatimusta. Osittain tämä piirre on ominaista valtaosalle nettikeskusteluja, mutta myös monille eläinaiheisille keskusteluille muissakin medioissa ja ympäristöissä. Eläinten paikka arvomaailmassamme ja uskomusjärjestelmissämme vaihtelee suuresti, ja keskustelut polarisoituvat herkästi.

Paljon tietoa ihmisten suhtautumisesta lintuihin saa myös tiedotusvälineistä. Varsinkin uutisköyhänä kesäaikana lokit ja hanhet ovat usein otsikoissa, harvoin kuitenkaan lööpeissä. Mielipidekirjoittajilla on yleensä voimakkaita kantoja. Toimitta-

ja aihe usein viehättää kepeytensä, yleisen kiinnostavuutensa ja joskus herkullisten yksityiskohtien vuoksi, mutta juttujen sävy on siihen nähden usein analyttinen ja neutraali. Haastateltaviksi pyritään saamaan lintuihin eri tavoin suhtautuvia.

Julkiseen keskusteluun osallistuvat ne, jotka vaativat toimenpiteitä kokemiensa lintuhaittojen poistamiseksi tai lieventämiseksi, sekä ne, jotka päinvastoin haluavat antaa linnuille paljon toimintavapauksia kaupungissakin. Ne ihmiset, jotka eivät reagoi lintujen tekemisiin tai hahmottavat niiden tuottamat positiiviset ja negatiiviset *ekosysteemipalvelut*, siis hyödyt ja haitat, suunnilleen samansuuruisiksi, eivät vaivaudu tuomaan mielipidettään esiin.

Olen omalta taustaltani luonnonharrastaja ja eläintieteilijä, ja lintukysymyksissä suojelubiologia ja ”ekologinen diskurssi” ovat minulle tutuimmat lähestymistavat. Lintujen aggressiivinen poikaspuolustus tai torilokkien akrobaattinen sieppailu herättää minussa silkkaa ihailua. Lintuja rengastaneena tiedostan massiivisen ylivoimani kaksikiloiseen valkoposkihanheen tai puolikiloiseen kalalokkiin nähden. Monien lintuharrastajien näyttääkin olevan vaikea ymmärtää, että linnut voivat toisissa ihmisissä herättää ärtymystä, huolta ja jopa kauhua. Kun kyseessä ei ole varsinainen lintukammo eli ornitofobia (ks. Turtola 2012), nämä nähdään ”luonnosta vieraantumisen” merkkeinä.

Osa lintu- ja muista eläinpeloista saattaa liittyäkin luonnosta vieraantumiseen ja esim. liioiteltuun taudinpelkoon; ilman tätä yhdistelmää ei vuoden 2006 lintuinfluenssakohu olisi saavuttanut toteutunutta laajuuttaan. On kuitenkin täysin luonnollista, että pikkulapsen vanhemmat säikähtävät hanhen iskiessä sääreen verhaavan, tai että liikuntarajoitteisen tai näkövammaisen kerrostaloasukkaan pihalla oleskelu voi käydä liian pelottavaksi korvan juuressa kiljaisevan kalalokkiemon hyökkäyksellä.

Eläinten kaupunkilaistuminen on vain osaksi ekologinen ilmiö, sillä on myös monia psykologisia ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia. Kaupunkilaistumisen ymmärtämiseksi on tarkasteltava myös ihmisten suhdetta eläimiin, konkreettisista ja usein tunnepitoisista ruokinta- tai poikaspuolustustilanteista abstraktiin ja rationaaliseen ajatteluun, jota tarvitaan esimerkiksi ympäristönhoitoa tai ääritapauksessa kannanrajoitustoimia suunniteltaessa. Ekologisten tosiseikkojen tuntemus on kuitenkin välttämätön pohja silloin, kun pyritään luomaan tietoista ja mahdollisimman johdonmukaista eläinpolitiikkaa.

Olen pyrkinyt pinnallisuuden uhallakin tarkastelemaan hanhia ja lokkeja monipuolisesti, lopuksi myös siitä näkökulmasta, millaisia oikeuksia niillä voisi olla ja itse asiassa jo onkin: luonnonsuojelulain poikkeuspykälien niukka soveltaminen ja kaupungin järjestämä eläinpelastustoimi osoittavat, että ainakin joiltakin osin myös lintuuyksilön hyvinvointi koetaan velvoittavana.

Tämän raportin on mahdollistanut ympäristökeskuksen tutkimus- ja kehitysmatriisin myöntämä kolmen kuukauden tutkimusjakso. Kiitän matriisiryhmää ja eri yksiköistä koostunutta epävirallista sparrausryhmää hyvästä ohjauksesta ja haastat-

telemiani asiantuntijoita heidän vaivannäöstään ja oman horisonttini ylittäneistä tiedoista ja näkemyksistä. Lähes 500 ihmistä vastasi internetissä ja ympäristökeskuksen intranetissä asennekyselyyn, mistä olen yllättyneen kiitollinen. Aineistoa olisi ollut riittävästi syvällisempäänkin käsittelyyn. Nimeltä mainiten haluan kiittää Triina Kiviniemeä ja Matti Miinalaista avusta kyselyn valmistelussa ja käsittelyssä sekä Vesa Nurmista merkittävästä julkaisemattomasta eläinpelastusaineistosta.

Kauppatorin kesyt lokit, samoin kuin Kaivopuiston valkoposkihanhet, ovat turistien suosiossa. Satunnaiset kävijät rikkovat Kauppatorin ruokintakieltoa usein tietämättömyyttään, monet helsinkiläiset tietien tahtoen. Kuva: Esa Pienmunne.

2 Aineisto ja menetelmät

2.1 Linnustonseuranta

2.1.1 Lokit

Kaupungin katoilla pesivien lokkien seuranta ei Helsingissä ole organisoitu. Syntyvaiheessaan ilmiötä luultavasti pidettiin vain ornitologisesti mielenkiintoisena, mutta yhteiskunnallisesti vähämerkityksisenä. Eri lokkilajien ensipesinnät katoilla Helsingissä on kirjattu, ja kantojen kehityksestä voidaan tehdä johtopäätöksiä eri aineistojen perusteella. Merkittävien näistä on Juha Laaksosen (Laaksonen 1996 ja 1999, Laaksonen ym. 2002) Lauttasaassa vuonna 1996 tekemä kartoitus.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus on aloittanut kattolokkien näytealaseurannan v. 2009 (Pakarinen ja Holmström, julkaisematon). Ensisijaisena tavoitteena on laskentoja 3–4 vuoden välein toistamalla saada arvio eri lajien kannanmuutoksista, mutta näytealojen yhteispinta-ala riittää myös etenkin runsaimmalla lajilla kalalokilla karkeaan arvioon kokonaiskannoista kaupungin alueella. Seurannoissa on käytetty näytealamenetelmää kahdella eri tavalla. Jos tarjolla on ollut näköalapaikaksi korkea rakennus, lähistöllä katoilla pesivät lokit on laskettu sieltä haudonta-ajan lopussa tai untuvikkovaiheessa. Jos tätä vaihtoehtoa ei ole ollut, laskenta on perustunut kertakartoitukseen katuja pitkin kiertäen ja reviirien samanaikaishavaintoja hakien.

Molemmissa tapauksissa menetelmälliset ongelmat ovat laajojen katvealueiden ja suhteellisen pitkien pesänvälien vuoksi suurempia kuin saariston lokkilaskennoissa, jotka perustuvat (usein lähekkäin sijaitsevien) pesien etsintään tai paikalla olevien aikuislintujen laskemiseen.

Tarkentavaa tietoa selkä- ja merilokista (sekä meriharakasta) saatiin kesällä 2012 yleisöltä internetin Kerro kartalla -palvelun avulla.

<http://kerrokartalla.hel.fi/?q=/node/1031>

Lokkien kattopesintä ei ole pääkaupunkiseudun erityispiirre. Lokkien kaupunkilaistumista on Suomessa seurattu tarkimmin Tampereella (esim. Kosonen 2008), jossa myös on todettu Suomen ensimmäiset kattopesinnät v. 1975 (Helsingissä 1980 ja Turussa 1987, Vuorisalo 2011). Turussa lokkien kaupunkilaistumista on seurattu vuodesta 1987, jolloin Jarmo Laine havaitsi ensimmäiset kaksi pesivää paria Köysitehtaan katolla kaupungin sataman lähellä (Vuorisalo & Tiainen 1993). Ensimmäiset kalalokin pesinnät Turun kaupunkialueella havaittiin vuonna 1993 (Vuorisalo, sähköpostitse saatu tieto) ja selkälokin 1999 (Kunttu & Laine 2002). Turun ruutukaava-alueella pesivät lokit lasketaan nykyään vuosittain, ja kalalokin pesintöjä kaupunkikatoilla on todettu Rovaniemeä myöten; suunnitteilla onkin valtakunnallinen katsaus ilmiön laajuudesta (Timo Vuorisalo, sähköpostitse saatu tieto).

Helsingin saaristossa luontaisessa ympäristössään, tosin monenlaisten ihmisen tuottaminen hyötyjen ja haittojen piirissä, pesivät lokit lasketaan vuosittain (Matti Luostarinen).

Itäkeskuksen tasakatot ovat kalalokkien suosiossa, ja parimäärän ja pesimätuloksen arvioinnin kannalta ne ovat Maamerkistä paljon helpommin luettavia kuin keskustan polvekkeiset peltikatot omilta näköalapaikoiltaan. Kuvan katolla pesi kesäkuussa 2013 neljä paria. Kuva: Raimo Pakarinen.

2.1.2 Valkoposkihanhet

Helsingin valkoposkihanhien kanta on ollut syntymisestään vuodesta 1987 lähtien seurannan piirissä. Saariston pesimäkanta lasketaan vuosittain saaristolintuseurannan yhteydessä (Matti Luostarinen), Suomen ympäristökeskuksen järjestämässä poikuelaskennassa heinäkuun lopussa selvitetään poikueiden määrä ja poikuekoko, ja metsäekologian laitoksen järjestämässä syyslaskennassa lasketaan pääkaupunkiseudun yksilömäärä syyskuussa ennen arktisten hanhien muuton alkamista. Viimeisessä laskennassa on mukana melko laajalla alueella pesineitä lintuja saman vuoden poikasineen. Yhdessä nämä laskennat antavat hyvin tarkan käsityksen kannan kehityksestä. Kaikilla Itä- ja Pohjanmeren uusilla pesimäalueilla valkoposkihanhia seurataan jokseenkin tarkasti, mutta Suomen syyslaskenta on ainoa laatuaan (Veli-Matti Väänänen, haastattelu 2012).

Suomen valkoposkihanhikanta on populaatiohistorialtaan parhaiten tunnettuja lintukantoja. Keskeisiä julkaisuja, joiden tuloksia on tässäkin raportissa hyödynnetty ja joiden aineistoja ja menetelmiä ei ole tässä syytä tarkemmin kuvata, ovat Niemi ym. (2007) ja Väänänen ym. 2009 ja 2011.

2.2 Asennekysely

Ympäristökeskus julkaisi verkkosivuillaan kyselyn, joka oli vapaasti vastattavissa 22.10.–9.11.2012. Kysely julkaistiin samaan aikaan ympäristökeskuksen intranetissä, jossa viraston henkilöstöllä oli mahdollisuus vastata samoihin kysymyksiin. Yleisökyselyssä saatiin 421 ja henkilöstökyselyssä 62 vastausta (39 % henkilöstöstä). Digium-järjestelmässä toteutettu kysely tuotti vastausten jakaumat pylväsdigrammeina, minkä lisäksi joidenkin kysymysten pohjalta tehtiin lisävertailuja. Erojen tilastollista merkitsevyyttä testattiin G-testillä.

Kyselyn tuloksia arvioitaessa on otettava huomioon, että kyseessä ei ollut tilastollinen otanta, joka edustaisi mahdollisimman tasapuolisesti 600 000:tta helsinkiläistä. Vastausmahdollisuuttaan ovat todennäköisimmin käyttäneet ne, joilla on linnuista selvä mielipide. Sama pätee tietenkin julkiseen keskusteluun, ei yksinomaan nettikeskusteluihin, joissa mielipiteet tapaavat kärjistyä nopeasti. Hiljaisen enemmistön näkemyksiin runsaiden lintukantojen hyvistä ja huonoista puolista on vaikea päästä käsiksi.

2.3 Haastattelut

Haastattelin syksyllä 2012 kahdeksaa asiantuntijaa lokkeihin ja valkoposkihanhiin liittyvistä teemoista, kuten kannankehitys ja tulevaisuudennäkymät, hygieeniset riskit, eläinpelastus, hanhien aggressiivisuus, hanhien vaikutus kasvillisuuteen. Haastatteluihin viitataan tekstissä haastatellun nimellä ja vuosiluvulla 2012. Lisäksi olen saanut sähköpostitse viestejä ja vastauksia kysymyksiini useilta asiantuntijoilta.

2.4 Yhteydenotot ympäristökeskukseen ja kaupungin toimielinten kannanotot

Ympäristökeskukseen, kuten myös muille kaupungin virastoille, tulee varsinkin keväällä ja alkukesällä kaupunkilaisten puheluja ja sähköpostiviestejä, joissa valitaan lintujen tai muiden eläinten tekemisistä ja joskus vaaditaan kaupungin toimenpiteitä. Yhteydenottojen tilastointi ei ole niin tarkkaa, että se mahdollistaisi vuosien välisen vertailun, koska viestit jakautuvat eri henkilöille, ja ympäristökeskuksen puhelinpäivystyksen käytännöt ovat muuttuneet. Puheluita ei myöskään nauhoiteta. Viranomaiselle tulevat sähköpostiviestit ovat sisällöltään julkisia. Muutamia on käytetty havainnollistamaan ongelmatilanteita siten, että lähettäjä tai taloyhtiö ei ole tunnistettavissa.

Ihmisten ongelmallisiksi kokemat kaupunkieläimet ovat kesäpuolella vuotta osa arkipäiväistä työtä monellekin kaupungin työntekijälle. Luottamushenkilöitä lautakunnissa tai kaupunginhallituksessa ne eivät työllistä kovin usein. Merkittävin poikkeus on ollut kaniini, jonka tapauksessa kaupunki on onnistuneesti pyrkinyt vaikuttamaan jopa lainsäädäntöön. Lokkeihin ja hanhiin liittyvät haittakokemukset

eivät ole olleet läheskään tätä luokkaa. Vuoden 2006 lintuinfluenssaepidemia herätti kansalaisissa poikkeuksellista ja liioiteltua huolta, joka ei kuitenkaan ennättänyt konkretisoitua ylimitoitetuiksi toimenpiteiksi ennen laantumistaan. Tätä keskustelua on esitelty kohdassa 3.4.1. Toinen erityismielenkiinnon kohde on ollut Kauppatorin lokkitilanne, jota metsäekologian laitoksen ja ympäristökeskuksen työryhmä seurasi yksityiskohtaisesti kesällä 2007 (Pienmunne ym. 2008). Mielenkiintoinen löydös oli se, että torin lintujenruokintakieltoa rikottiin useita kertoja päivässä. Työryhmä arvioi myös lokkitorjunnan mahdollisuuksia. Tukkuutori on vuodesta 2011 lähtien toteuttanut ja edelleen kehittänyt Kauppatorilla sellaisia torjuntakeinoja, jotka eivät vaadi poikkeamista luonnonsuojelulaista.

2.5 Uutiset ja mielipiteet viestimissä

Olen kerännyt vuodesta 2003 lähtien esimerkinomaisesti lehtileikkeitä ja internetissä julkaistuja uutisia ja kannanottoja, jotka koskevat kaupunkieläimiä. Tavoitteena ei ole ollut seurata keskustelun laajuutta, kuten eriaiheisten uutisten määrää eri vuosina, vaan sen sisältöä. Nettikeskusteluja ei ole järjestelmällisesti seurattu. Sekä yhteydenottoja että julkaistuja tekstejä on osaltaan käytetty pohjana asennekyselyn väittämien laatimisessa.

Eläimiä koskevilla teksteillä [myös tällä] pyritään tavallisesti vaikuttamaan, avoimemmin tai kätkeymmin. Tekstien otsikoinnit, sanavalinnat, tyylilajit jne. antaisivat paljonkin mahdollisuuksia erilaisiin analyyseihin. Eri-ikäisistä teksteistä voisi havainnoida sitä, vaikuttaako uuteen ilmiöön tottuminen mielipiteisiin tai niiden esitystapaan. Erityinen kysymys on vuoden 2006 lintuinfluenssariskiä liittynyt kirjoittelu. Tästä aiheesta on tehty joitakin pro gradu -töitä (ainakin Lehtinen 2007 ja Suomalainen 2010).

Tiedossani ei ole, että lintuja koskevien tekstien sävyjen muuttumista lintuinfluenssakohun jälkeen olisi seurattu.

2.6 Eläinoikeudet

”Eläinoikeudet” on moderni mutta kiistanalainen käsite. Lainsäädännön ja yleisen moraalien pohjalta on selvää, että ihmisillä on joitakin velvollisuuksia luonnonvaraisia eläimiä kohtaan, joskin vähemmän kuin lemmikki- tai tuotantoeläinten suhteen. Monet filosofit ja yhteiskuntatieteilijät katsovat, että olisi perusteltua puhua eläimistä moraalisisina subjekteina, joilla on oikeuksia. Ottamatta kantaa tähän kysymykseen ja paneutumatta syvällisesti alan kirjallisuuteen olen valinnut tarkastelunäkökulmaksi Donaldsonin & Kymlickan (2011) Zoopolis-teorian. Laatioidensa mukaan se kohdistaa huomiota kaupunkieläinten kaltaisiin luonnonvaraisiin, mutta vahvan ihmisvaikutuksen piirissä eläviin eläimiin (*’liminal animals’*) paremmin kuin aiemmat eläinoikeustarkastelut. Kreikankielisen Zoopolis-termin sananmukainen merkitys on ’eläinkaupunki’ tai ’eläinten yhteiskunta’.

3 Lokit ja hanhet kaupunkiluonnossa ja kaupunkilaisten mielikuvissa

3.1 Lokit kaupungissa

3.1.1 Helsingin loppilajit

Helsingissä pesii viisi loppilajia: luonnonympäristössä ja katoilla kalalokki *Larus canus*, harmaalokki *Larus argentatus*, selkälokki *Larus fuscus* ja merilokki *Larus marinus* sekä ainoastaan luonnonympäristössä naurulokki *Larus ridibundus*. Kuudes Suomessa vakinaisesti pesivistä loppilajeista, pikkulokki *Hydrocoloeus minutus*, on vuosikymmeniä sitten pesinyt Vanhankaupunginlahdella, mutta sen lähimmät nykyiset pesimäpaikat ovat Kirkkonummella (Solonen ym. 2010). Helsingissä tavataan lisäksi harvinaisena läpimuuttajana pikkukajavaa *Rissa tridactyla* ja vähälukuisena talvehtijana isolokkia *Larus hyperboreus*. Satunnaisesti Helsingissä on havaittu lisäksi kolme loppilajia: tiiralokki *Xema sabini*, grönlannilokki *Larus glaucooides* kahdesti [kummallakin kerralla peräti Kauppatorilta, ensi kerta Uusi Suomi 2.3.1964 Latvalan 1991 mukaan] ja jäälokki *Pagophila eburnea* (Solonen ym. 2010).

Yleistys loppien yleistymisestä ei päde kaikkiin lajeihin. Taantuvia loppilajeja on syytä suojella. Harmaalokki ja merilokki ovat rauhoitettuja vain pesimäaikaana, kalalokki läpi vuoden. Kalalokin suojelun tasoa voi pitää suotuisana. Naurulokki on uhanalaisuusluokituksen mukaan silmälläpidettävä ja selkälokki vaarantunut. Selkälokin ongelmia ovat pesimäalueiden ulkopuolella saatavat ympäristömyrkyt, mutta myös harmaalokin kilpailu ja poikassaalistus.

3.1.2 Loppien kaupunkilaistuminen ilmiönä

Loppien ravinnonetsintä perustuu elinikäiseen oppimiseen. Kumppanuus ihmisen kanssa lienee alkanut kalastuksesta. Suomessa loppien ruokailu pelloilla, kaato- paikoilla ja kaupungeissa ovat 1900-luvun kuluessa syntyneitä ilmiöitä, joiden historia ja yhteydet maankäytön ja loppikantojen muutoksiin on selvitetty puutteellisesti. Merialueen loppikantojen historia on dokumentoitu hyvin (esim. Hildén & Hario 1993), mutta sisämaan järviolueen loppikantojen voimistumisen, samoin kuin loppien kaupunkilaistumisen, Suomen historia on vielä kirjoittamatta.

Loppien ensimmäiset kattopesinnät kaupungeissa todettiin harmaalokilla (laajan lajikäsityksen mukaan) v. 1894 Mustanmeren rannikolla (Goethe 1960). Kattopesintä on erittäin yleistä Britanniassa ja muualla Pohjanmeren piirissä (esim. Vuorisalo 2011). Manner-Euroopassa kaupunkiloppien määrät ovat pienempiä, ja monissa kaupungeissa lokkeja on vain vähän ja nekin pesivät luonnonympäristöissä.

Lokkeja on 1900-luvun puolivälistä alkaen pyritty torjumaan kriittisistä paikoista, kuten lentokentiltä, ja yhtenä torjuntakeinona on käytetty loppien tappamista tai

munien hävittämistä eri puolilla maailmaa. Toinen ja monesti tehokkaampi päälinja on ollut ympäristön muokkaaminen lokeille vähemmän houkuttelevaksi. Suomen kaupunkien erityyppisistä loki-ongelmista on tehnyt yhteenvedon Alaranta (2008).

Kaupunkiasumiselle aiheutuvien lokkihaittojen torjumisessa ei Suomessa ole käytetty kovia keinoja. Helsingin harmaalokkikannan kehitykseen on kuitenkin vaikuttanut muista syistä (ensi sijassa selkälokin suojelemiseksi) harjoitettu poistopyynti Uudenmaan kaatopaikalla, joilla vuosina 2004–2010 tapettiin 46 427 harmaalokkiyksilöä, pääosin Ämmäsuolla. Vuodesta 2011 lähtien toiminta on ollut seisauksissa metsästysasetuksen muutoksen vuoksi, mutta asetuksen palttaminen loukkupyynnin mahdollistavaksi on vireillä. Lokkitorjunnan muotona loukkupyynti on sekä luonnon- että eläinsuojelun näkökulmasta ylivertainen ampuamiseen nähden. Pyyntitoiminnasta ja sen vaikutuksista vuoteen 2007 asti ovat julkaisseet katsauksen Hario ym. (2009).

3.1.3 Helsingin kaupunkilokkien kannankehitys

Laskenta-aineistoa Helsingin lokeista on vähän, ja se on sirpaleista. Julkaisemattoman aineiston (Pakarinen ja Holmström) pohjalta voidaan esittää arviot, joiden mukaan kalalokkeja pesii katoillamme noin 1000 paria, ja kanta kasvaa sisämaahan päin levittäytymällä. Selkälokkien määrä on arviolta 30 paria ja melko vakaa, samoin merilokin 1–2 paria (vain Lauttasaaressa). Selkälokki on luokiteltu uhanalaisuustarkastelussa vaarantuneeksi lajiksi. Sen merkittävin uhka ovat talvehtimisalueilla saadut ympäristömyrkyt (esim. Hario 1990).

Harmaalokin, joka aloitti kattopesinnän ensimmäisenä Helsingin lokeista jo vuonna 1980, kanta on arviolta 50 paria. Harmaalokki on ainoa lokeista, jonka määrä näyttää nousun jälkeen taas laskeneen, ja tähän ovat ilmeisenä syynä Ämmäsuon kaatopaikalla harjoitetut kannanrajoitustoimet (ks. edellä). Ne ovat myös osaselitys selkälokin suureen parimäärään ja menestykselliseen poikastuottoon Helsingin saaristossa. Myös katoilla selkälokin poikastuotto oli vuonna 2012 suuruusluokkaa 1 lentopoikanen/pari, mutta tähän päättelyyn oikeuttava aineisto oli varsin pieni.

Mielenkiintoinen tieto on se, että jo 1990-luvun puolivälissä Lauttasaaressa pesi noin 120 paria kalalokkeja, joka on menetelmäerot huomioon ottaen suunnilleen sama määrä kuin 2011 (Pakarinen ja Holmström, julkaisematon). Lauttasaari on merellisen keskustan ohella Helsingin parasta loki-alueita, mutta kalalokkien tiheyttä on lisäksi mm. Pasilassa ja Itäkeskuksessa kauempana merestä.

3.2 Valkoposkihanhet kaupungissa

3.2.1 Helsingin hanhilajit

Helsingissä pesii kolme hanhilajia: valkoposkihanhi *Branta leucopsis*, kanadanhanhi *Branta canadensis* ja merihanhi *Anser anser*. Kaikilla kolmella lajilla on hyvin erilainen historia: kanadanhanhi on metsästäjien Suomeen tuoma vieraslaji. Valkoposkihanhi on ilmeisesti asettunut Itämerelle pesimään omasta aloitteestaan, mutta sen Helsingin asuttamista ovat jouduttaneet Korkeasaaren eläintarhasta vapautetut linnut. Merihanhi on alkuperäislaji, joka oli pitkäaikaisen metsästyksen vaikutuksesta välillä hävinnyt yli vuosisadaksi Helsingin linnustosta, mutta on nyt vähitellen palaamassa. Havaintoja aikuisista merihanhista saadaan säännöllisesti mm. Vanhankaupunginlahdelta ja Östersundomin lintuvesiltä, mutta lajin pesinnän varmistuminen on antanut odottaa itseään.

Vuosina 2011 ja 2012 valkoposkihanhiin parimäärä Helsingin saaristossa on ollut noin 900 ja kanadanhanhiin noin 35 paria (Matti Luostarinen, julkaisematon laskentatulokset). Merihanhi pesintä varmistui havaintona nuorista poikasista v. 2011 (Yrjölä ym. 2012) ja 2012 (Matti Luostarinen). Edellinen varma pesimähavainto Helsingistä on vuodelta 1897, vaikka läntisen Suomenlahden kokonaiskanta on arvioitu jo 120 pariksi (Solonen ym. 2010). Koska laji osaa piileskellä ja on aikainen pesijä, Helsingin todellinen kanta lienee hiukan suurempi kuin 1–2 paria.

Merihanhi ja kanadanhanhi ovat riistalintuja, joita saa metsästä sorsastuskaudella. Valkoposkihanhi on kokonaan rauhoitettu luonnonsuojelulain ja lintudirektiivin liitteen I nojalla.

Helsingin alueen läpi säännöllisesti muuttavia hanhilajeja ovat sepelhanhi *Branta bernicla*, metsähanhi *Anser fabalis* ja tundrihanhi *Anser albifrons*, jonka muutokset vaihtelevat suuresti vuosittain. Harvinaisuuksina tavataan lyhytnokkanhanhea *Anser brachyrhynchus*, kiljuhanhea *Anser erythropus*, punakaulahanhea *Branta ruficollis*, tiibetihanhea *Anser indicus* sekä lumihanhea *Anser caerulescens*.

Valkoposkihanhi ja kanadanhanhi ovat lähisukuisia lajeja. Ne voivat joskus risteytyäkin keskenään, esimerkiksi Korkeasaarella on risteymäkoiras pesinyt valkoposkihanhinaaraan kanssa (Marjo Priha, haastattelu 2012), ja myös muuttoaikoina Suomessa nähdään harvakseltaan tällaisia lintuja. Sinänsä lajien erottaminen toisistaan ei ole vaikeaa, jos tietää tuntomerkit. Käytännössä lajit sekoitetaan usein toisiinsa. Myös kanadanhanhet laiduntavat jossakin määrin nurmikoilla ja oleskelevat uimarannoilla, mutta Helsingissä selvästi pienempinä parvina kuin valkoposket. Helsingin ei-lintuharrastajien yhteydenotoissa kanadanhanhinimeä käytetään valkoposkihanhesta melko usein, mutta määrittämisvirhettä tehdään myös toiseen suuntaan. Myös yhdistelmä ”Canadian valkoposkihanhi” esiintyy aineistossa.

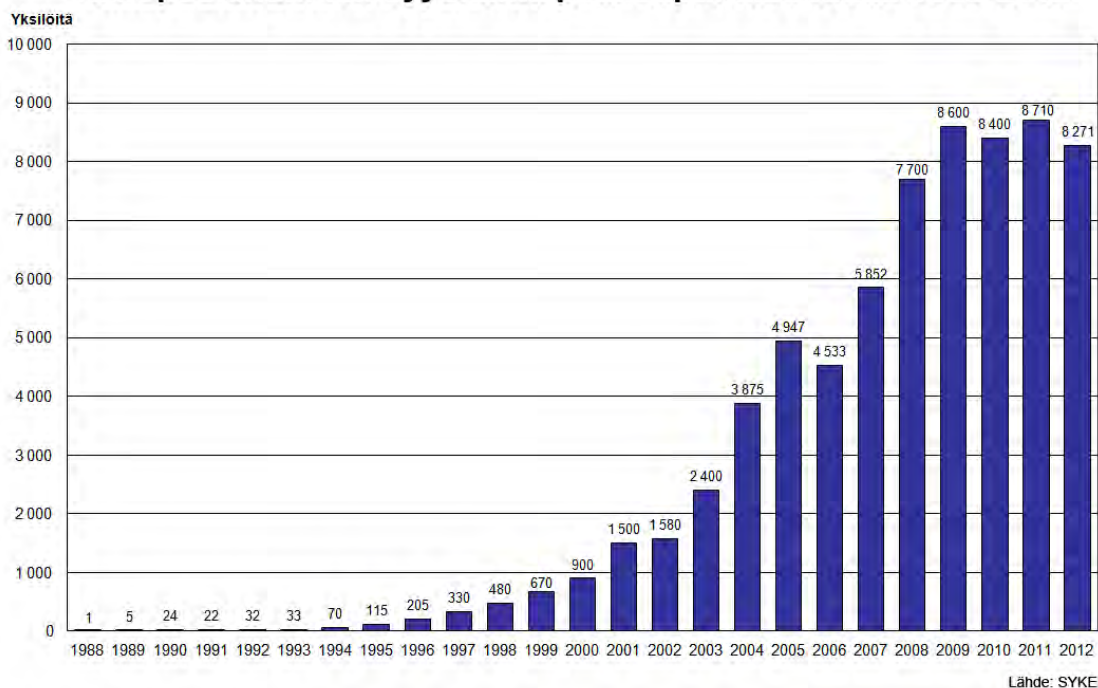
3.2.2 Helsingin valkoposkianhien kannankehitys

Korkeasaassa pesi rengastamaton, ei siis tarhassa syntynyt, valkoposkianhipari vuonna 1987. Vuoteen 1995 asti kanta kasvoi hitaasti (11 pariin), ja sen jälkeen nopeasti. (Solonen ym. 2012) Nykyinen noin 900 parin kanta (Helsingissä) merkitsee jo sitä, että pesimäpaikat ja hyvät poikaslaitumet alkavat täyttyä. Muualla Suomessa kanta voi edelleen levittäytyä varsin vapaasti. 2000-luvun alussa varttuneiden poikueiden keskikoko oli 2,7–2,8, nykyisin lähempänä kahta. Tämä ero on merkittävä kannankasvua ajatellen (Veli-Matti Väänänen, haastattelu 2012).

Helsingin valkoposkianhilla on ollut melko vähän luontaisia vihollisia. Ketun oleskelu keväällä merkittävillä pesimäsaarilla Harakassa ja Korkeasaassa on vaikuttanut pesinnän aloittamisajankohtaan ja parimääriinkin. Merikotkat ovat alkaneet viihtyä Vanhankaupunginlahdella ja saalistaa siellä lepäileviä valkoposkianhia (Eero Haapanen, haastattelu 2012).

Yleiskuvan kannankehityksestä saa kuvasta 1, jossa on esitetty koko pääkaupunkiseudun syyskannan kehitys viime syksyyn (2012) asti.

Valkoposkianhien syyskanta pääkaupunkiseudulla 1988-2012

Kuva 1. Valkoposkianhien syyskanta pääkaupunkiseudulla 1988–2012. Lähde: Suomen ympäristökeskus.

3.3 Helsinkiläisten näkemys kaupunkilokeista ja -hanhista

Helsinkiläisten lokkeja ja hanhia koskevia asenteita tutkittiin Digium-verkkokyselyllä. Kysely oli avoinna kolmen viikon ajan 19.10.–9.11.2012. Sama kysely oli myös Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen henkilöstön vastattavissa viraston intrasivuilla samana ajanjaksona. Kysymykset ovat tämän raportin liitteenä 1. Erojen tilastollista merkitsevyyttä testattiin G-testillä.

Kyselyyn saatiin internetin kautta 421 ja intranetin kautta 62 vastausta. Tavoitteena oli muun ohessa verrata ympäristöalalla työskentelevien ja tavallisten kansalaisten asenteita. On syytä huomata, että kyseessä ei ole edustavuuteen pyrkivä otantatutkimus, koska kysymyksiin vastasivat halukkaat ja asiasta kiinnostuneet kansalaiset ilman tutkijan tekemää valikointia.

Asennekysymykset olivat pääosin julkisessa keskustelussa jo olleita väittämiä. Osa kysymyksistä olisi vaatinut perustellun mielipiteen muodostamiseksi taustatietoja, mutta johdattelun välttämiseksi niitä ei tarjottu. Erityisesti kysymykset 17 ja 18 (selkälokin suojelu ja terveydensuojelu harmaalokkien hävittämisen motiivina) olivat vaikeita, ja osa vastaajista ärtyi kysymyksestä 30 (Angry birds -pelin pelaaminen), koska sen yhteyttä oikeisiin lintuihin pidettiin keinotekoisena.

Vastaukset kysymyksittäin sekä yleisön ja ympäristökeskuksen työntekijöiden vertailu

Taustakysymykset

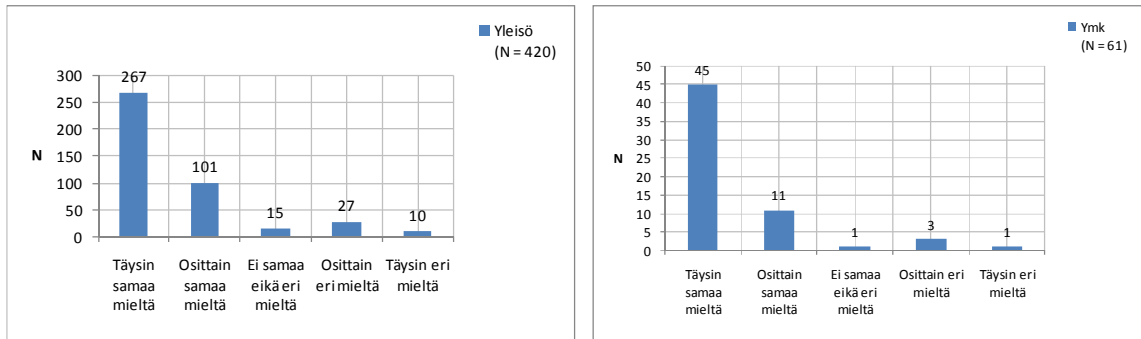
Yleisökysymykseen vastaajista 248 (59 %) oli naisia ja 172 (41 %) miehiä. Vanhin vastaaja oli 76-vuotias (s. 1936) ja nuorin 28-vuotias (s. 1984). Vastaajien keski-ikä oli 43 vuotta, mikä vastaa syntymävuotta 1969. Henkilöstökysymyksen yhteydessä ei kysytty ikää eikä sukupuolta. Jakauma on luonnollisesti suppeampi, koska eläkeikäiset vastaajat puuttuvat. Ympäristökeskuksen työntekijöiden keski-ikä on myös 43 vuotta, ja naisten osuus henkilöstöstä 73 % (henkilöstöraportti 2012). Ei ole syytä olettaa, että vastaajien jakauma poikkeaisi merkittävästi tästä.

Vastaukset yleisiin lintukysymyksiin

Mitä pienempi p:n arvo, sitä suurempi ero on yleisön ja henkilöstön asenteissa. *** = tilastollisesti erittäin merkitsevä, ** = tilastollisesti merkitsevä, * = tilastollisesti melkein merkitsevä, ° = suuntaa-antava ja n.s. = ei tilastollisesti merkitsevä.

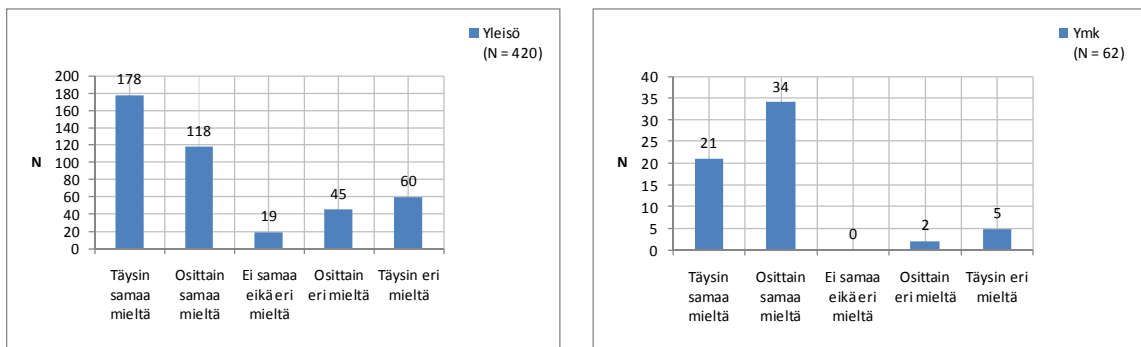
1. On hyvä, että Helsingissä on runsas ja monilajinen linnusto.

Lämmittelykysymys, johon oli odotettavissa huomattavaa samanmielisyyttä. Yleisön ja henkilöstön jakaumat ovat hyvin samanlaiset.

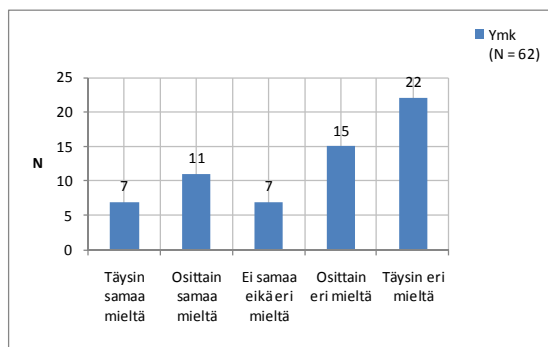
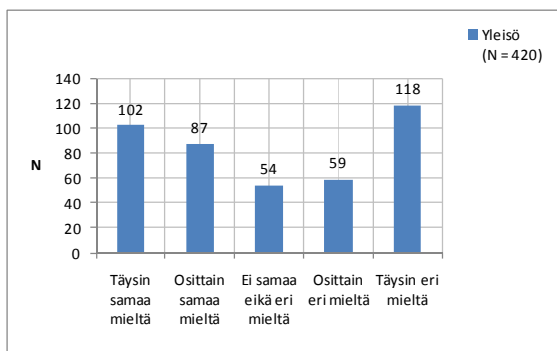
2. Joissakin tilanteissa lintujen paljous heikentää ympäristön viihtyisyyttä.

Yleisön vastaukset ovat polarisoituneet, mutta samanmielisiä on enemmän kuin erimielisiä. Henkilöstöstä peräti 55 % on osittain samaa mieltä. Ero jakaumassa on tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p = 0,000165^{***}$). Varauksettomia lintujen ystäviä on vähemmän ympäristökeskuksessa kuin yleisössä. Tämä tuntuu luonnolliselta, koska ympäristökeskus on omalta osaltaan lintuasioita hoitava ja mm. lintujen ruokintaa säätelevä viranomainen. Osa yleisövastaajista pitää kautta lintujen puolta.

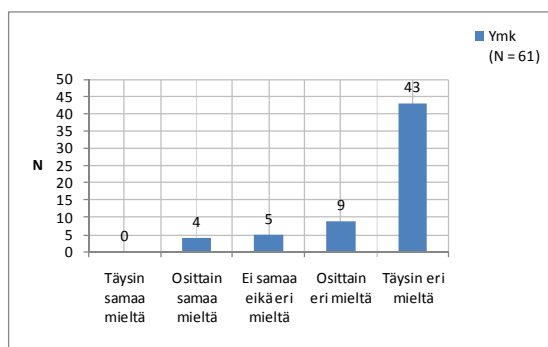
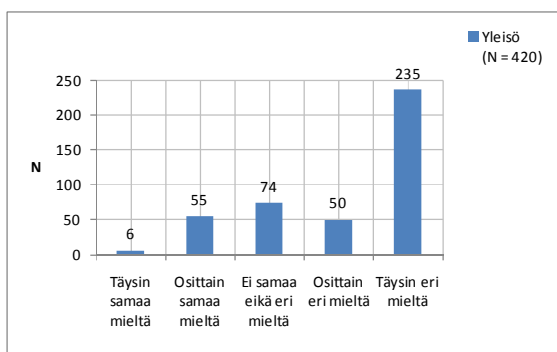
3. Viranomaisten liiallinen luonnonsuojeluhenkisyys estää löytämästä järkeviä ratkaisuja kaupunkilintujen aiheuttamiin ongelmiin.

Hiukan provosoiva väittämä, joka oli syksyllä 2012 ollut esillä lähinnä merimetson tappolupien yhteydessä, mutta laajemmin myös suurpeto- ja kaupunkieläinkestelussa. Kansalaisten mielipiteet kallistuvat hiukan väitteen suuntaan, jos täysin ja osittain samaa tai eri mieltä olevien määrät yhdistetään (189 samaa ja 177 eri mieltä, 54 ei kumpaakaan). Ympäristökeskuksen henkilöstö pitää suuntaantavasti ($p = 0,054^{\circ}$) omaa ja kollegoiden puolta (18 samaa mieltä, 37 eri mieltä, 7 ei kumpaakaan).

4. Suhtautumiseni lintuihin muuttui pysyvästi torjuvammaksi kevään 2006 lintuinfluenssariskin vuoksi

Yli puolet vastaajista kiistää jyrkästi sekä yleisö- että henkilöstöpuolella. Henkilöstössä lintuinfluenssan pelkoa on suunta-antavasti vähemmän ($p=0,051$). Lintuinfluenssaepisodia tarkasteltu erikseen kohdassa 3.4.1)

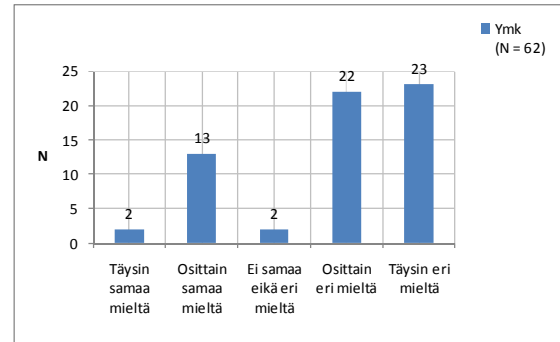
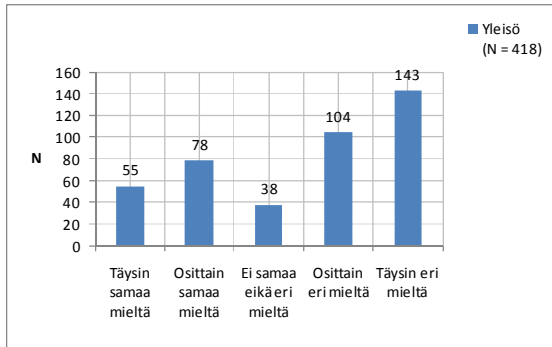
5. Lintujen ruokinta on jokamiehenoikeus, jota ei pitäisi rajoittaa kuin erityisen painavista syistä

Jokamiehenoikeuden käsite sopii paremmin metsään kuin kaupunkiin, jossa esim. tilapäistä leiryty mistä koskeva oikeus ei päde. Silti ruokinta on siinä mielessä jokamiehenoikeus, että se on yleisillä alueilla ja myös taloyhtiöiden hallitsemilla tonteilla sallittua, ellei sitä ole erikseen kielletty tai ellei se aiheuta terveyshaittaa tai hallinto-oikeuden loukkausta.

Ruokintakieltoasiaa on tarkasteltu erikseen lintuinfluenssan yhteydessä kohdassa 3.4.1.

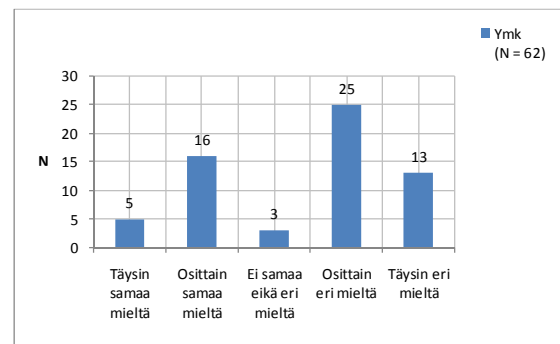
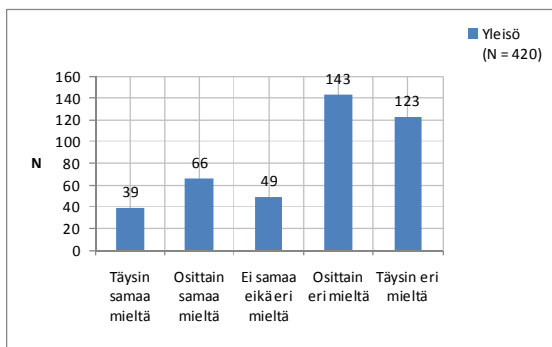
Henkilöstökyselyssä 15 henkeä oli kokonaan tai osittain samaa mieltä, peräti kolminkertainen määrä eri mieltä. Yleisökyselyssä suhdeluku oli 1,9. Ero on tilastollisesti melkein merkitsevä ($p=0,024^*$).

Ympäristölautakunta on Helsingissä delegoinut paikalliset lintujenruokintakiellot ympäristöterveyspäällikön päätettäväksi, joten on luonnollista, että ympäristökeskuksessa pidetään niitä keskimäärin tarpeellisina. Ensimmäiset uudistetun terveydensuojelujärjestyksen mukaiset kiellot annettiin vuonna 2006. Ympäristökeskuksen tulee vuosittain mutta silti kaikkiaan melko vähän toiveita kieltoalueiden muuttamisesta. Pyyntöjä saadaan molempiin suuntiin sekä tietyn kieltoalueen supistamisesta tai kiellon purkamisesta että uusien alueiden saattamisesta kiellon piiriin. Yleisten alueiden rottaongelma näyttäytyy vuonna 2013 selvästi lievempänä kuin vuonna 2006, mutta tuntuma ei perustu systemaattiseen seurantaan.

6. Lintujen runsaus tai niukkuus ei ole oman viihtymiseni kannalta mitenkään olennainen ympäristötekijä

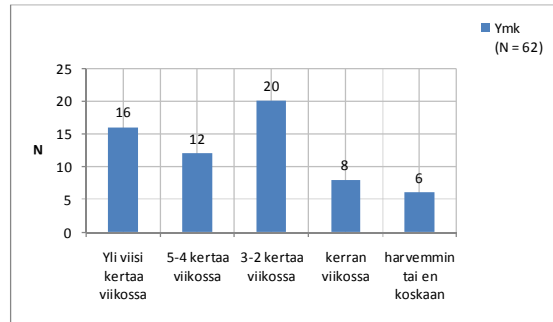
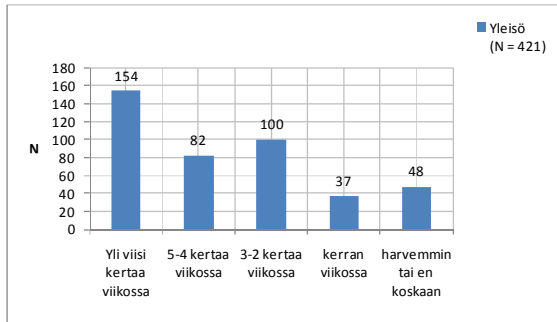
Ennako-oletuksena oli, että näin ajattelevat ihmiset vastaisivat vain vähän yleisökyselyyn, kun taas henkilöstökyselyyn vastaamisen motiivina voisi olla lintuihin kohdistuvan kiinnostuksen lisäksi myös kollegan auttaminen. Ero on kuitenkin vain niukasti suuntaa-antava ($p=0,098$), nimittäin siihen suuntaan, että ympäristökeskuksen työntekijöille lintumäärä ei ole niin tärkeä kuin ulkopuolisille vastaajille. On sinänsä mielenkiintoista, että myös neljännes yleisökyselyyn vastaajista on kokonaan tai osittain samaa mieltä tämän väittämän kanssa, mutta on silti vaivautunut vastaamaan kyselyyn.

7. Ulkoilen Helsingissä keskimäärin...

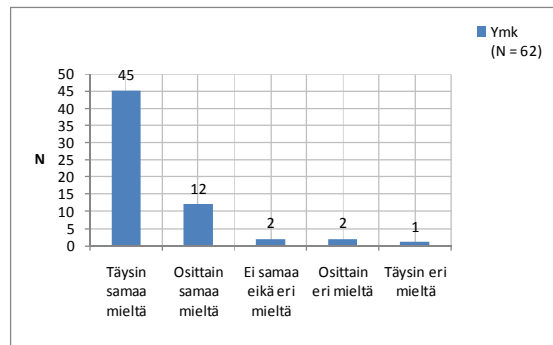
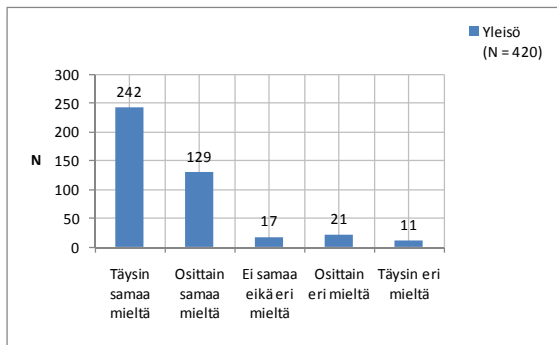
Taustamuuttuja. Osa ympäristökeskuksen työntekijöistä on kirjoilla muualla kuin Helsingissä. Myös yleisökyselyyn on voinut vastata kotikunnasta riippumatta. Viimeinen vaihtoehto (harvemmin kuin kerran viikossa tai en koskaan) voi sisältää ulkopaikkakuntalaisten lisäksi myös helsinkiläisiä, joilla on harvoin tilaisuutta ulkoilla. Jakaumat ovat yllättävän samanlaiset henkilöstö- ja yleisökyselyssä.

Lokkeja koskevat kysymykset

8. Lokit ja niiden äänet kuuluvat satamakaupunkiin

Melko turha kysymys. Lokkien ääntely koetaan ärsyttäväksi nimenomaan asuinalueilla, ei juuri muualla. Yleisön ja henkilöstön näkemysten välillä ei tilastollista eroa.

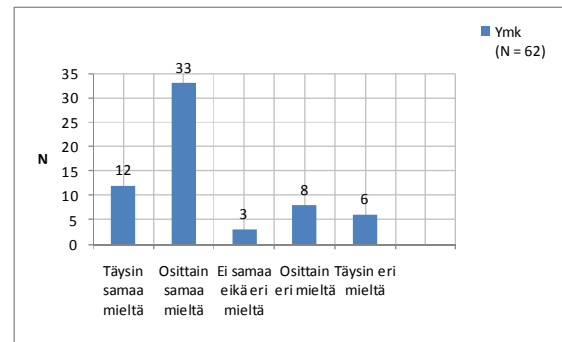
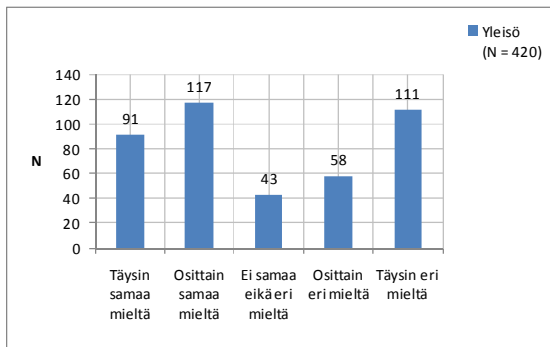

9. Koen lokit pelottavaksi niiden puolustaessa poikasiaan

Tilastollisesti erittäin merkitsevä ero henkilöstön ja yleisön vastauksissa. ($p = 0,00063^{***}$) Vrt. kysymys 2.

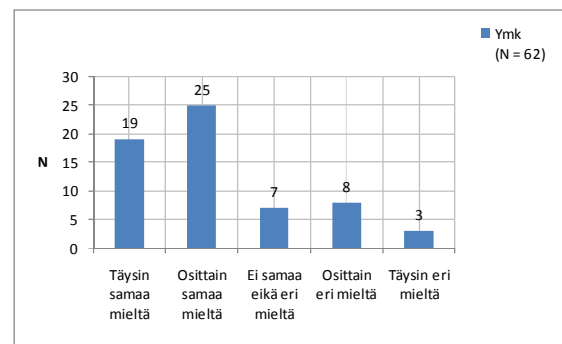
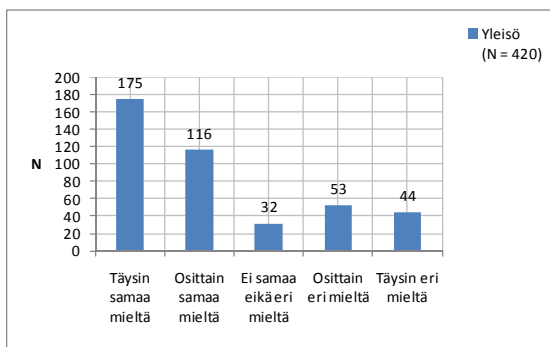
Olisi liian suoraviivasta tulkita, että lintujen pelkääjät ja vihaajat hakeutuisivat ympäristöalalle töihin. Pikemminkin eron selittää sama ilmiö kuin kysymyksessä 2: ympäristökeskukseen valitetaan usein lokkien poikaspuolustuksesta, ja monet muutkin kuin luonnonsuojelun asiantuntijat ovat esim. puhelinpäivystäjinä saa-

neet tämänsisältöistä suoraa palautetta kansalaisilta. Koettujen haittojen näkökulma on ympäristökeskuksessa siten tuttu, vaikka ei olisi omakohtainen.

10. Sieppailevat lokit heikentävät olennaisesti Kauppatorin vetovoimaa

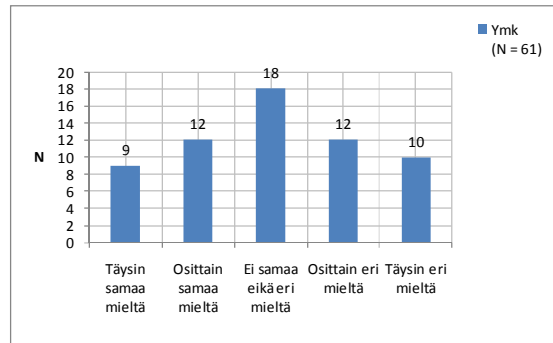
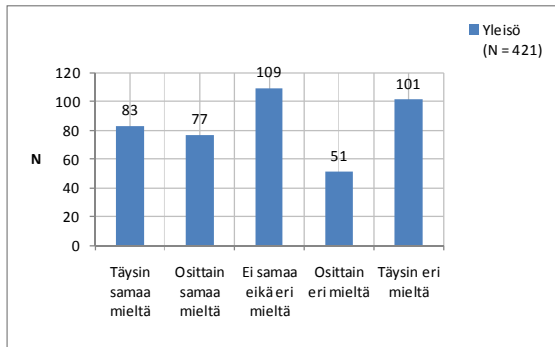
Selvä enemmistö sekä yleisöstä että ympäristökeskukslaisista on tätä mieltä, ei tilastollista eroa ($p = 0,11$ n.s.). Yksittäiset henkilöt ovat tosin myös mielipiteenään ilmoittaneet, että lokit ovat Kauppatorin keskeinen vetovoimatekijä.

11. Sieppailevat lokit ovat häiriöksi myös muualla, missä?

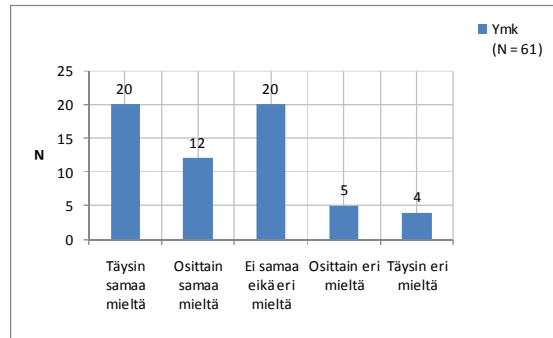
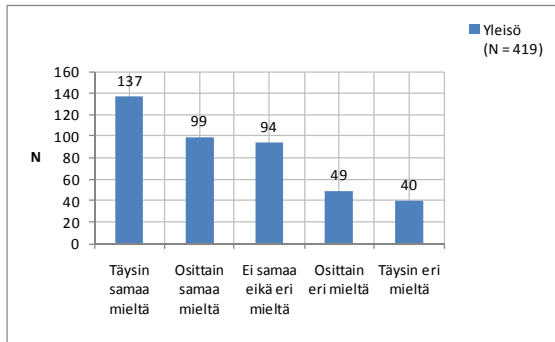
Jakauma on tasainen ja keskimääräinen palkki korkein molemmissa tapauksissa.

Avovastauksissa kysymykseen 11 ilmenee, että kysymys on ollut huonosti muotoiltu. Selvyyden vuoksi olisi pitänyt puhua ruoan sieppailusta, koska vastaajista huomattava osa ei erottanut ravinnon "saalistusta" pesän ja poikasten puolustuksesta. Ruoan sieppailun levinneisyyden kartoittamiseen tämä aineisto ei siten sovellu. Käsitykseni on, että ilmiö on maantieteellisesti laajenemassa.

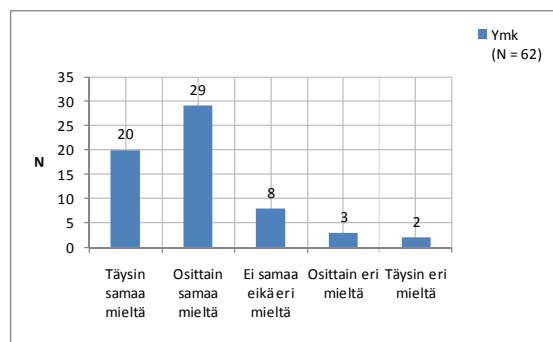
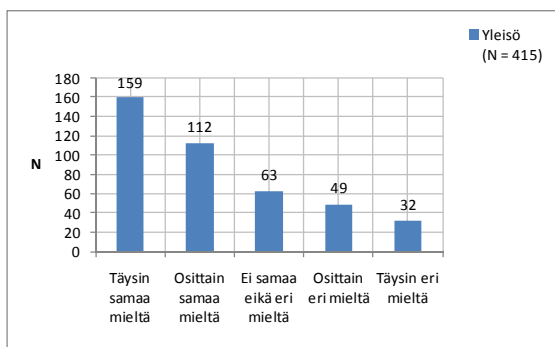
12. Myös ihmisen toiminnasta hyötyvien harmaa- ja kalalokin pesimäaikainen rauhoitus on tarpeellinen.

Pesimäaikaista rauhoitusta puoletta suunnilleen samoin jakaumin ympäristökeskuksessa ja sen ulkopuolella.

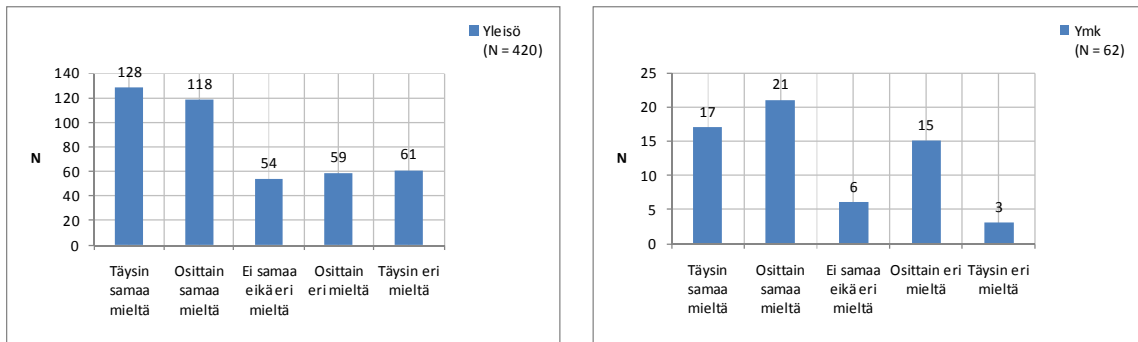
13. Lokkien pesimismahdollisuuksia katoilla tulisi vähentää rajoittamalla lintujen ruokintaa ja siivoamalla yleisiä alueita tehokkaammin.

Kysymyksen muotoilu on tarpeettoman laaja, koska ruokinnan rajoittamattomuutta voivat puoltaa nekin, joiden mielestä siivoamisesta olisi parannettava. Osittain tai kokonaan erimielisiä on ympäristökeskuksessa vain 8 % mutta yleisössä 20 %. Ero on tilastollisesti melkein merkitsevä ($p = 0,019^*$) ja selittynee sillä, että yleisössä on ruokinnan täyden vapauden kannattajia.

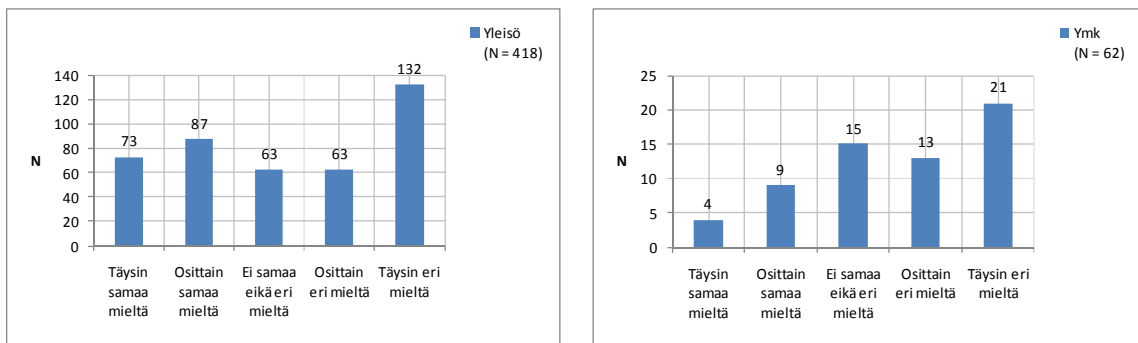
14. Lokkien pesimismahdollisuuksia kaupungissa tulisi rajoittaa teknisin keinoin (verkot, siimat, piikit jne.)

Kauppatorin loki keskustelun perusteella lienee melko hyvin yleisessä tiedossa, että tekniset esteet voivat tehostaa lintujen käyttäytymisen ohjailussa niitä vahingoittamatta. Tästä huolimatta sekä yleisöstä että ympäristökeskustalaisista 29 % vastustaa ajatusta, jälkimmäisistä tosin vain 5 % on täysin eri mieltä, kun taas edellisistä 14 %.

15. Kaupungin loki kantoja tulisi rajoittaa tappamalla lintuja poikkeuslupien nojalla.

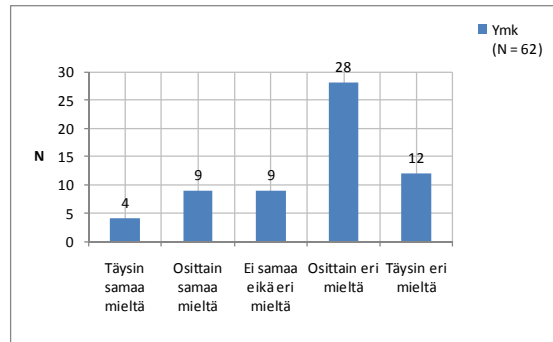
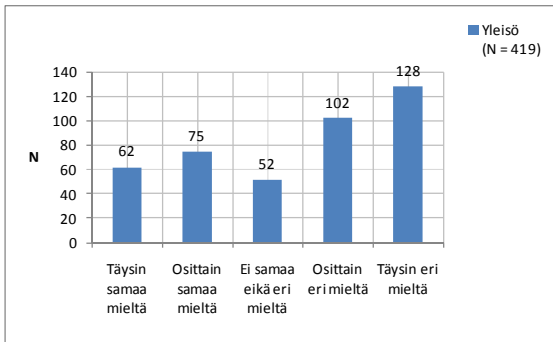
Luonnonvaraisten eläinten tappaminen on herkkä kysymys jopa riistaeläinten kohdalla, ja tappaminen ilman muuta hyötyä kuin "haittaeläinkannan" vähentäminen on sitä herkempi asia. Ympäristökeskustalaiset ovat yllättävästi(?) torjuvampia poikkeuslupa-asiassa tilastollisesti melkein merkitsevästi ($p = 0,042^*$)

16. Lokkien pesintää katoilla ei pidä rajoittaa eikä häiritä.

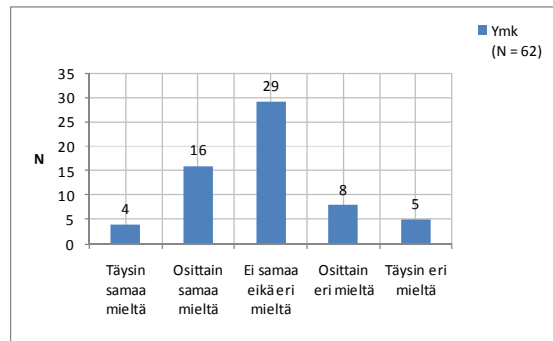
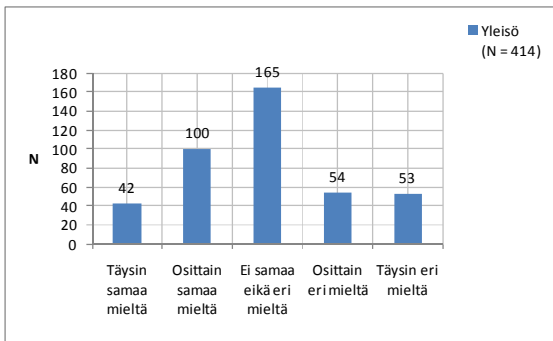
Jälleen melko väljä kysymys, tiukan laillisuustulkinnan mukaan pesiviä lintuja ei saakaan häiritä. Keväällä katoilla liikkumista siivous- ja tarkastustöissä ei kuitenkaan pidetä tarkoituksellisena häirintänä. Myös teknisten esteiden asettaminen katoille ennen munintaa on luvallista.

Ympäristökeskuslaisista 65 % hyväksyy rajoitukset ja häirinnän jossakin määrin, yleisöstä vain 55 %, mikä on pääsyy tilastollisesti merkitsevään eroon ($p = 0,0077^{**}$)

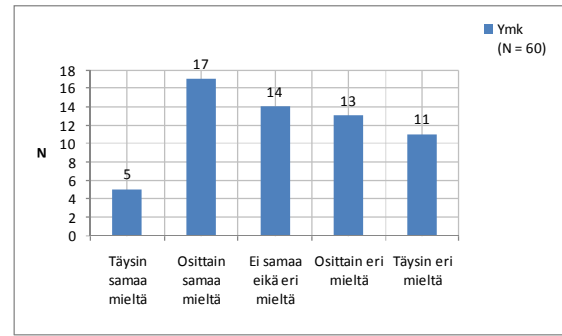
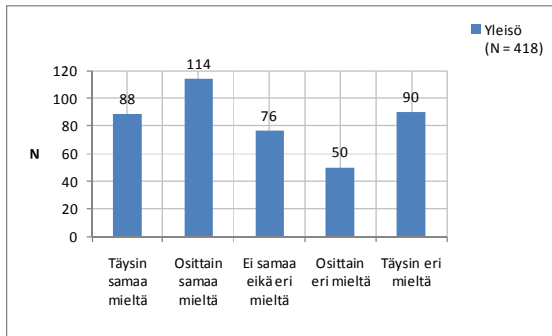
17. Aikuisten harmaalokkien hävittäminen selkälökin suojelemiseksi on oikeutettua.

Sarjan vaikein kysymys ja ainoa, jossa suurin vastausosuus tuli keskimmäiseen kohtaan (ei samaa eikä eri mieltä, 47 % henkilöstökyselyssä ja 40 % yleisökyselyssä). Ei ole riittävän hyvin yleisessä tiedossa, että harmaalokkien hävityskampanjan pääasiallinen peruste on ollut selkälökin suojeleminen (ks. Hario ym. 2009 ja Orava 2008)

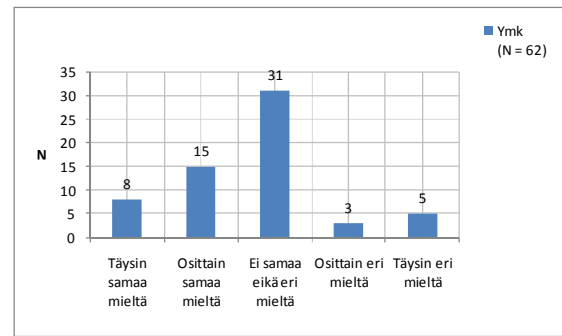
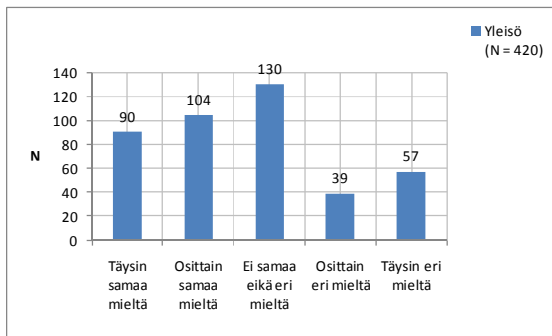
18. Aikuisten harmaalokkien hävittäminen terveydensuojelun perusteella on oikeutettua.

Myös vaikea kysymys, mutta paljon tasaisempi vastausjakauma. Vastaajien näkemyksen saisi kunnolla selville, jos asetelmia avattaisiin, mutta se on vaikeaa hyvälläkin asiantuntemuksella. Ympäristökeskuksessa ollaan väitteen kanssa samaa mieltä tilastollisesti melkein merkitsevästi ($p = 0,048^*$) enemmän kuin yleisö vastauksissa.

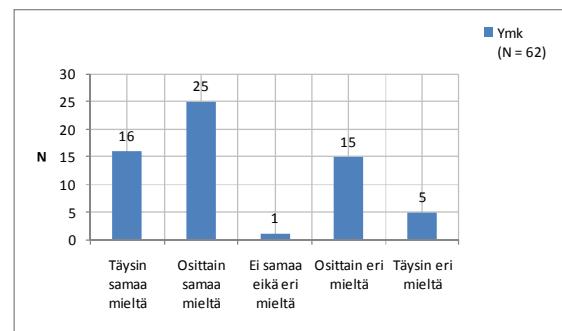
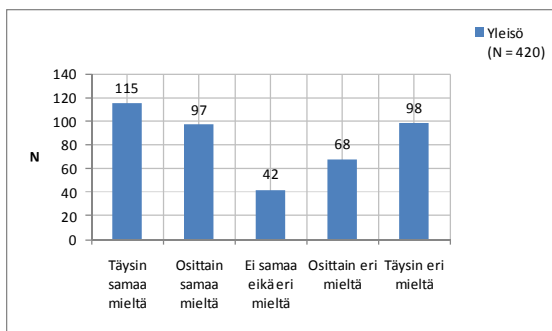
19. Selkälokki sopisi Helsingin tunnuslinnuksi

Puoltajia on Ymk:ssa 37 %, yleisössä peräti 46 %, (p = 0,036*). Suositumpi tunnuslintuehdokas kuin valkuposkihanhi, vrt. kysymys 27.

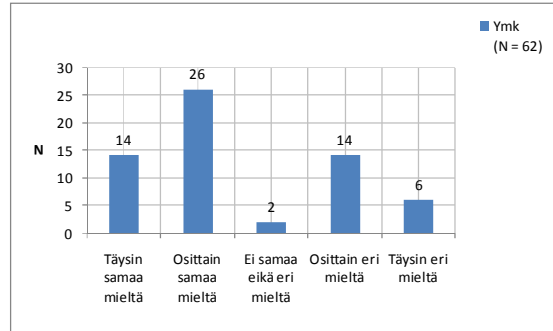
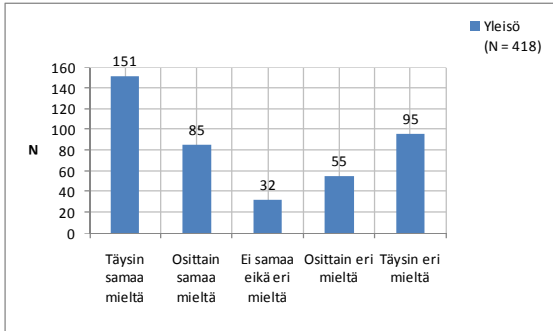
20. Valkuposkihanhet kuuluvat Suomen luontoon ja Helsingin puistoihin

Ympäristökeskukset ovat hanhimyönteisempiä, mutta vastauksissa näkyy virkamiesvarovaisuus: osittain samaa mieltä ja osittain eri mieltä ollaan enemmän kuin täysin samaa tai eri mieltä. Sama ilmiö on lievempänä myös kahdessa seuraavassa kysymyksessä, jotka koskevat hanhien kiusallisuutta nurmikoilla ja uimarannoilla. Yleisövastauksissa 51 % vastaajista on "täysin" joko puolesta tai vastaan. Tämä kysymys polarisoikin mielipiteitä voimakkaimmin.

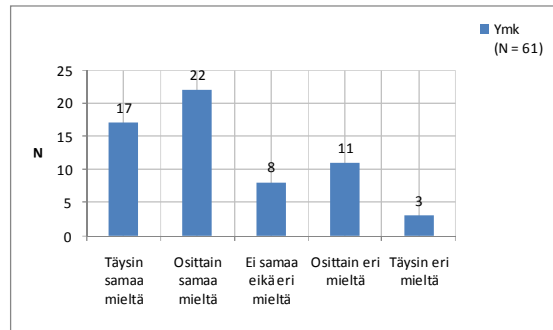
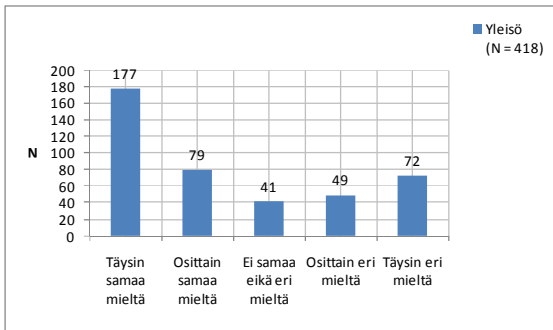
21. Koen valkoposkihanhet kiusallisiksi nurmikoilla

Noin kaksi kolmasosaa vastaajista kokee näin. Jakaumien laskennallinen ero on suuri ($p=0,000169^{***}$), mutta supistettuna kolmiasteikoille ”samaa mieltä – ei samaa eikä eri mieltä – eri mieltä” enää pieni ($p=0,26$ n.s.). Näkemusero ympäristökeskuslaisten ja yleisön välillä on siten vain semanttinen: virkamiehet ovat pikemmin ”osittain” kuin ”täysin” jotakin mieltä.

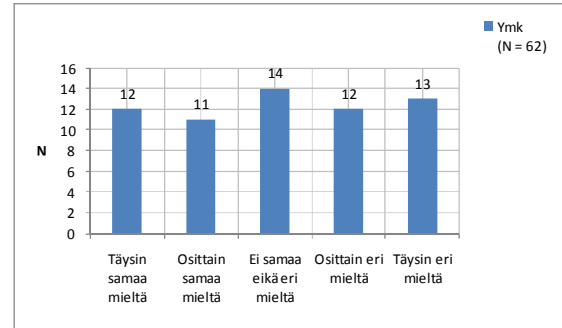
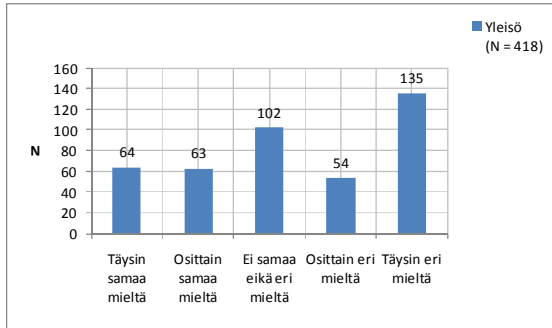
22. Koen valkoposkihanhet kiusallisiksi uimarannoilla

Enemmistö kokee ainakin jossakin määrin. Virkamiehet ja kansalaiset näyttäisivät olevan eri mieltä ($p=0,0011^{**}$), mutta yhdistämällä edellisen kysymyksen tapaan jakauman kolmeen mielipiteeseen ero häviää.

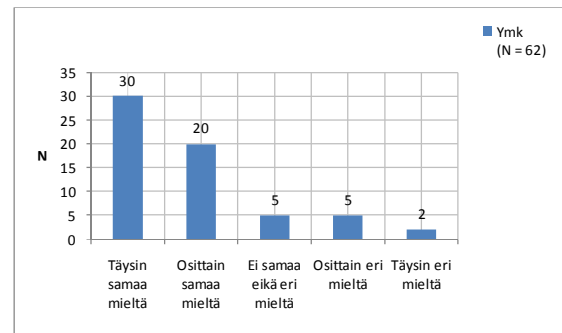
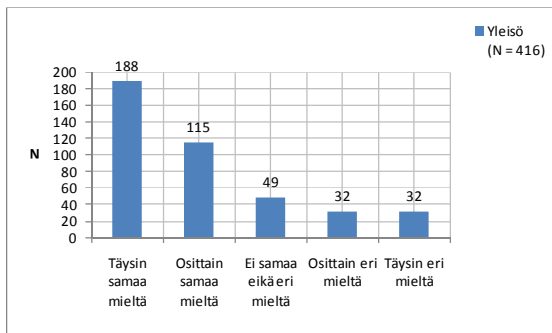
23. Koen valkoposkihanhien pesän- ja poikaspuolustuksen pelottavana

Jakauma on suhteellisen tasainen, ryhmien välille ei synny merkittävää eroa, vaikka yleisössä täysin erimieliset ovat selvästi suurin ryhmä.

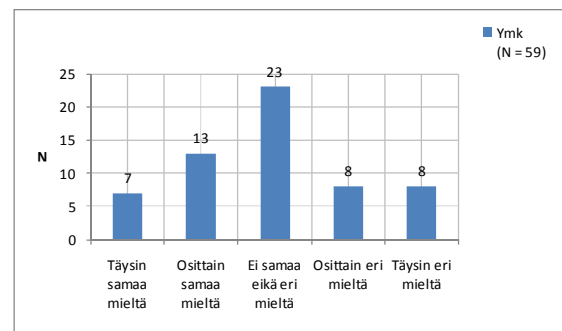
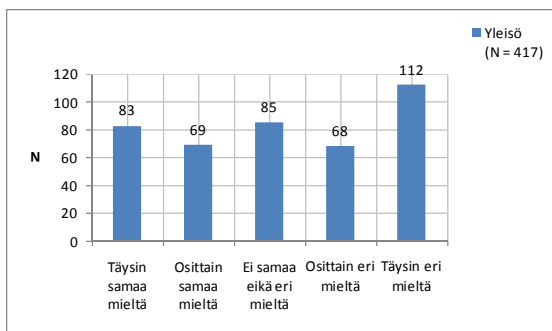
24. Valkoposkihanhet ovat kauniita

Ovathan ne, molempien ryhmien mielestä.

25. Valkoposkihanhien parvet ovat matkailuvaltti Helsingille

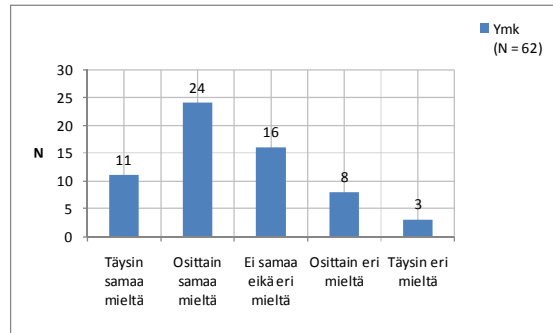
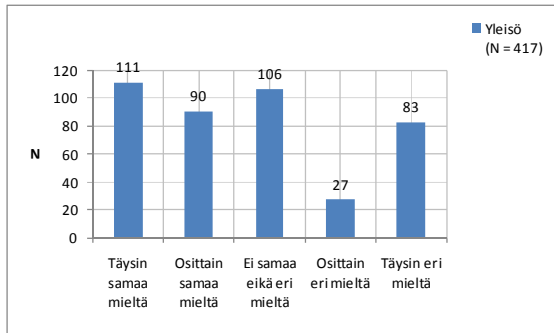
Ympäristökeskuslaisten suurin ryhmä ei osaa sanoa, yleisöstä 27 % vastustaa ajatusta. Kannatus tilastollisesti merkittävästi suurempaa ympäristökeskuksessa.

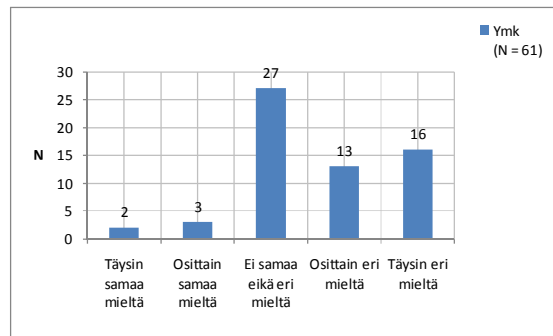
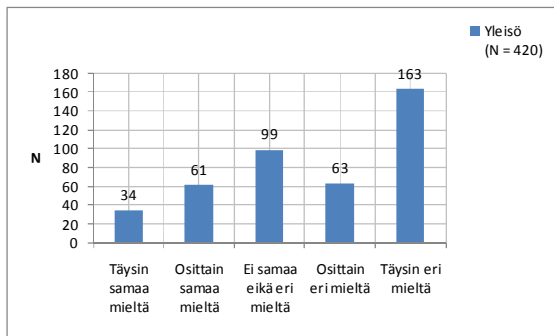
26. Valkoposkihanhi sopisi riistalinnuksi

Selvä ero kantojen välillä, tosin ennen muuta siksi että ”osittain” on Ymk:ssa suosituin mielipide, kun taas yleisöllä ”täysin” ja ”ei osaa sanoa” ovat vahvimmat näkemykset, ja myös ”täysin eri mieltä” paljon kannatettu. $P = 0,00065^{***}$. Ympäristöhallinnossa tiedetään keskimääräistä paremmin lintudirektiivin tuomat rajoitukset.

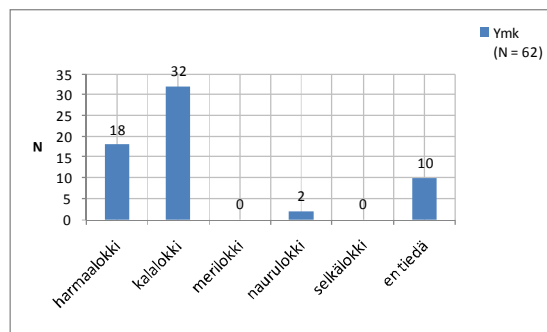
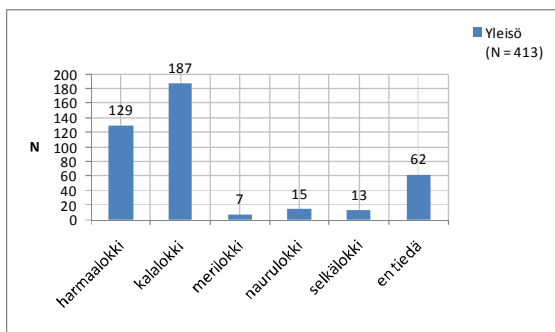
27. Valkoposkihanhi sopisi Helsingin tunnuslinnuksi

Selvä enemmistö ympäristökeskuslaisista ei ole samaa eikä eri mieltä, kun taas yleisöstä 39 % vastustaa jyrkästi. Ero on tilastollisesti erittäin merkitsevää ($p=0,000707^{***}$). Jos verrataan selkälokin (kysymys 19) soveltuvuuteen, niin selkälöki voittaa kansanäänestyksessä selvästi ($G=102,6$) valkoposkihanhen. Kumpikaan ei ole maailmalla yleinen pääkaupunkilintu eikä vaakunalintu.

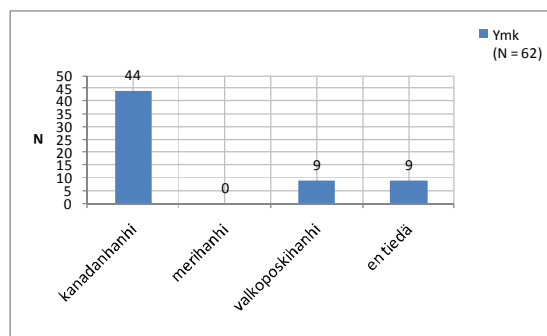
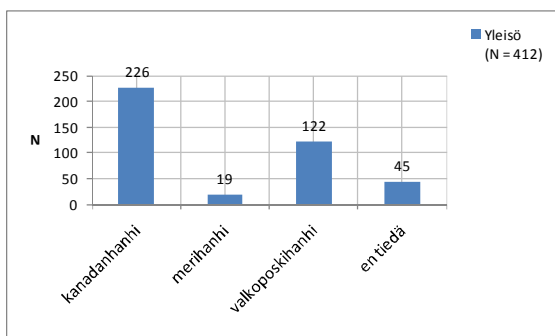
28. Lokin määrittäminen kuvasta: oikea laji kalalokki

On lintuharrastajien yleisesti tietämä asia, että ”maallikot” määrittävät usein kalalokin harmaalokiksi, koska myös kalalokin selkä on harmaa. Samasta syystä valkoselkätikka on hieman epäonnistunut linnunnimi, kun paljon yleisemmällä käpytikalla on silläkin valkoista selässä. Ero yleisön (45 % oikeita määrittäjiä) ja ympäristökeskuslaisten (51 % oikein) ei ole merkittävä, eikä heikohko osumaprosentti ole kovin kunniakas ympäristöviranomaiselle. Tosin on syytä huomata, että vain vähemmistö Ymk:n työntekijöistä joutuu tekemisiin lintuasioiden kanssa.

29. Hanhen määrittäminen kuvasta: oikea laji kanadanhanhi

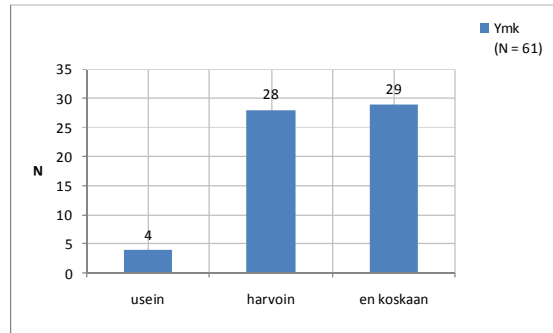
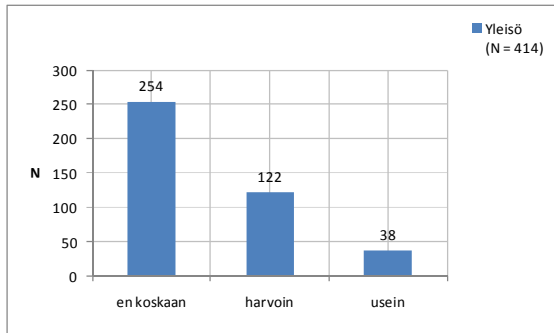
Tässä ympäristökeskuslaiset kunnostautuvat melko hyvällä prosentilla (71). Sitä ei voi suoraan verrata lokkituntemukseen, koska hanhilajien vaihtoehtoja on vähemmän. Yleisön prosentti (54 oikein) on melko heikko, tosin kyselyn kohdistuminen muuten nimenomaan valkoposkihanheen on omiaan johtamaan harhaan määrittämisessä. Ero prosenttilukujen välillä on tilastollisesti merkittävä.

30. Olen pelannut Angry Birds -peliä

Ympäristökeskuslaiset ovat pelanneet tilastollisesti melkein merkittävästi useammin kuin yleisö. Molemmassa vastaajaryhmässä oli vastaajia, jotka kommentoivat kysymystä joko osuvaksi ja hauskaksi tai asiaankuulumattomaksi ja mauttomaksi. Ei lintupelin enemminkin tai myöhemmin ohimenevä suosio varmaankaan ratkaise mitään, mutta hahmojen tunnettuuteen vaikuttavat myös ainakin osaksi

pitkäikäisemmät oheistuotteet. Kohdassa 4.1.3 on pohdittu Angry birds -ilmiön suosion mahdollista vaikutusta kaupunkilintuihin kohdistuviin asenteisiin.

3.4 Lokit ja hanhet uhkakuvana ja avun tarpeessa

3.4.1 Lintuinfluenssa ja Helsingin ruokintakieltojen taustat

Vuoden 2005 jälkipuoliskolla ja etenkin vuoden 2006 alussa Suomessa vallitsi erikoinen tiedotusilmasto ja laajeneva pelon ilmapiiri, kun Kaakkois-Aasiasta lähtenyt lintuinfluenssa levisi Euroopassa. Viranomaisten varotoimet siipikarjan suojelemiseksi olivat perusteltuja ja järkevästi mitoitettuja (Riikka Åberg, haastattelu 2012), mutta epätodennäköinen mahdollisuus viruksen siirtymisestä luonnonvaraisesta linnusta ihmiseen nostatti pelkoa, joka läheni kollektiivisen hysterian rajaa. Tiedotusvälineiden tapa käsitellä asiaa noudatti kaksoisstrategiaa: ne yhdistivät toisiinsa viranomaisten rauhoittelevia ohjeita ja pelon avulla myyviä otsikoita. Ilmiötä ovat tarkastelleet ainakin Lehtinen (2007) ja Suomalainen (2010).

Maa- ja metsätalousministeriö reagoi oikein yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Se perusti kansalaisia palvelevan lintuinfluenssapuhelimen. Siihen tuli 21.2.–30.6.2006 noin 9 000 soittoa, eli keskimäärin 70 soittoa päivässä, mutta kiihkeimpänä aikana helmi-maaliskuussa enimmillään 600 soittoa päivässä.

Huhtikuun puoleenväliin mennessä suuri joukko muuttolintuja oli palannut Suomeen virusta tietävästi tuomatta, ja kohu oli laantumassa. Lintuinfluenssapuhelimen soittojen määrä oli pienentynyt 40:een päivässä. Kuitenkin (Eviran edeltäjän) Eelan tiedotteessa 19.4.2006 todettiin vielä fatalistiseen tapaan: ”Puheluiden odotetaan lisääntyvän jälleen, kun Suomessa todetaan ensimmäinen lintuinfluenssatapaus”.

Vantaan 1. kaupungineläinlääkäri antoi koko kaupunkia koskevan lintujenruokintakiellon 11.4.2006. Vantaan ympäristölautakunta kumosi kiellon 10.5., joten se ehti olla voimassa noin kuukauden. Tiedossa ei ole, miten tarkoin sitä noudatettiin. Vuoden 2006 kevät oli lyhyt ja lämmin, ja terminen kesä alkoi Vantaalla jo 2.5. (Ilmatieteen laitos, <http://ilmatieteenlaitos.fi/vuosi-2006>), joten talviruokinnan tarvetta ei huhti-toukokuussa liene enää ollut. Toisaalta sulan maan aikainen

ruokinta on tavallista, vaikka ympäristöviranomaiset ja lintujärjestötkin kehottavat sitä välttämään.

Helsingissä tehtiin 6.3.2006 valtuustoaloite, jonka mukaan lokkien, muiden vesilintujen ja valkoposkikhanhien ylisuuria populaatioita olisi pitänyt harventaa ja sekä kaupungin oma vesilinturuokinta että kansalaisten harjoittama lintujenruokinta lopettaa. Yleisten töiden lautakunta ja ympäristölautakunta torjuivat harvenusajatuksen, mutta ruokinnan rajoittamista puollettiin muilla syillä lintuinfluenssariskillä. Ympäristölautakunnan lausunnossa (124 §, 28.3.2006) asia on ilmaistu seuraavasti: ”Muut hygieeniset epäkohdat puoltavat Helsingissä tiettyjä rajallisia toimia, joita ei kuitenkaan ole syytä perustella teoreettisella lintuinfluenssariskillä. Mittavat luonnonlintuihin kohdistuvat toimenpiteet olisivat arveluttavia myös siitä syystä, että ne antaisivat kansalaisille liioitellun kuvan ihmiseen kohdistuvasta tautiriskistä.”

Lintuinfluenssaviruksen lähimmäksi löytöpaikaksi jäi Tukholman seutu, vaikkei viruksen saapumista maahamme muuttolintujen mukana voida sulkea pois. On vaikea mitata, missä määrin kansalaisten saama useassakin mielessä väärä hälytys on muuttanut suhtautumista toisaalta lintuihin, toisaalta julkisuudessa esitettyihin uhkakuviin. Asennekyselyyn vastanneista kansalaisista 14 % ja Helsingin ympäristökeskuksen työntekijöistä 7 % ilmoitti muuttaneensa pysyvästi suhtautumistaan lintuihin torjuvammaksi vuoden 2006 lintuinfluenssariskin vuoksi.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus kielsi lintujen ruokinnan 67:llä kaupungin hallinnoimalla alueella 29.6.2006. Päätöksen perusteena oli rottien aiheuttaman terveydellisen haitan ehkäiseminen (Ympäristöterveyspäällikön päätös 29.6.2006, § 528 ja Kansanen 2007).

Päätös ajoittui kuitenkin lintuinfluenssakevään jälkimaininkeihin, ja varsinkin lintuharrastajapiireissä sen syy-yhteyttä lintuinfluenssaan liittyviin pelkoihin, ”lintuinfluenssahysteriaan”, on pidetty ilmeisenä (Paasivirta 2007, Vuolanto 2012).

Asiakirjoihin kirjatun perusteella epäily on aiheeton. Kevään 2006 ilmapiiri oli kuitenkin erikoislaatuinen, ja on mahdollista koettaa etsiä rivien välistä edellä mainittujen kirjoittajien tai luonnonsuojelusihteeri Tapani Veistolan tavoin (Suomen Luonnonsuojeluliiton tiedote 30.8.2006), että ”lintuinfluenssakeskustelu tuntuu luoneen ajatusviruksen, joka on tarttunut osaan helsinkiläisistä.” Kyselytutkimuksen pohjalta voi karkeasti arvioida, että tämä osuus ei enää ole kovin suuri, vaikka joihinkin vastaajiin kohu jätti pysyvän jäljen. Sen sijaan on jokseenkin vaikea sanoa, onko tapaus synnyttänyt immuniteettia: aiheuttaako seuraava luonnonvaraisiin eläimiin liittyvä uhkakuva vastaavan ylireagoinnin, vai muistetaanko vielä, että lintuinfluenssan kauhukuvat eivät toteutuneet?

3.4.2 Linnut hygieniariskinä uimarannoilla ja nurmikoilla

Valkoposkihanhet ovat todella paha riesa, joka vain pahenee. Kaikki hienot alueet (Töölönlahti, Tokoinranta, Tervasaari, Suomenlinna, Uuni- ja Iuskesaari) ovat niiden valloittamia, saastuttamia ja pilaamia. Paitsi visuaalinen haitta niiden ulosteet ovat epähygieenisiä ja levittävät tauteja. Missään ei nykyään voi enää olla piknikillä, kun joka paikka on täynnä tarttuvaa ulostetta. Eikö niille voi tehdä mitään??

- asennetutkimuksen avovastaus 2012

Valtaosa ihmisten kokemasta hanhiongelmasta johtuu ulosteesta. Hanhet eivät pesi mannerrannoilla, joten pesänpuolustukseen liittyvää aggressiota (ks. 3.4.3.) koetaan vain suppeilla alueilla.

Uimarannat

Asennekyselyssä 62 % yleisöstä koki hanhet täysin tai osittain kiusallisiksi uimarannoilla.

Aittamaa (2008) on tutkinut lintuperäisiä bakteereita Helsingin uimarantavesissä ja löytänyt valkoposkihanhien ulosteista kampylo- ja kolibakteereja. Helsinginkin hanhissa saattaa olla salmonellaa, jonka löytäminen ulostenäytteestä on vaikeaa. Kesältä 2012 salmonellaa löytyi Kotkasta valkoposkihanhien kansoittamalta uimarannalta. (Kymen Sanomat 1.10.2012)
(<http://www.kymensanomat.fi/Online/2012/10/01/Mansikkalahden+hanhien+ulosteessa+oli+salmonellaa/2012314182119/4>)

Ihmiselle vatsatautiriskiä aiheuttavia bakteereja on jokseenkin kaikissa nisäkäs- ja lintulajeissa. Eläinten ulosteet ovat riski pikkulapsille. Tartunta luonnonvaraisesta eläimestä ihmiseen on ilmeisen harvinainen ja jää esiintyessäänkin huomaamatta. Esimerkiksi kymmenvuotiskaudella 2000–10 ei Suomessa ole kirjattu varmaa bakteeritartuntaa luonnonvaraisesta linnusta ihmiseen.
http://www.zoonoosikeskus.fi/attachments/zoonoosit/zoonoosit_suomessa_paivit_ys_joulu2012_final_netiversio.pdf

Uimarannoilla oleskelevat valkoposkihanhet, sinisorsat ja lokit ovat kuitenkin laskennallinen hygieniariski. Terveysturvallisuuden näkökulmasta se ei vaadi lintupopulaatioihin kohdistuvia toimenpiteitä, mutta se on otettava yhtenä tekijänä huomioon uimarantakohtaisissa riskianalyyseissa (Riikka Åberg, haastattelu 2012).

Helsingin uimarannoilla uimavalvojat siivoavat valkoposki- ja kanadanhanhien ulosteita ja karkottavat hanhia muualle tarvittaessa, yleensä aamuisin. Toiminnan ei ole katsottu rikkovan luonnonsuojelulain 39 §:n kieltoa rauhoitettujen eläinten häiritsemisestä, eikä siihen siten ole haettu ELY-keskukselta poikkeuslupaa.

Helsingin uimarantojen lintuongelmat ovat Wahlmanin (2012) mukaan olleet lieventymään päin: ”Kokonaisuudessaan lintujen määrä uimarannoilla on jonkin

verran vähentynyt viime vuosiin verraten. Esimerkiksi vuonna 2008 ajoittaisia lintuongelmia oli uimavalvojen haastatteluiden mukaan kaikilla rannoilla. Lintujen määrää on pyritty vähentämään ajamalla lintulaumojä kauemmaksi ja kieltämällä lintujen ruokinta uimarannoilla.” Lintujen (ja ihmisten) käyttäytymiseen pystytään siis vaikuttamaan, eikä ongelmien laajuus määräydy suoraan lintukantojen koon perusteella.

Ympäristökeskuksen terveystalvonnassa ei kuitenkaan vähätellä uimarantojen lintuongelmaa: ”Lintujen ulosteet huonontavat veden mikrobiologista laatua. Jos rannalla on ollut paljon linnun ulosteita sateen aikana, veden laatu on monesti huonontunut, kun ulosteet ovat sateen myötä joutuneet veteen. Toki muitakin syitä veden laadun heikkenemiseen tällaisessa tilanteessa on. Näytteenottojen yhteydessä kirjaamme lintuhavainnot (lintulajit, lukumäärät), jotta pystyisimme edes vähän seuraamaan lintujen vaikutusta veden laatuun. Hanhet voivat olla turvallisuushaitta, jos ne käyttäytyvät häirittyinä aggressiivisesti. Jos uimarannan roska-astiat ovat vääränlaisia, eli avonaisia, linnut voivat levittää jätteitä ympäristöön. Myös rotat tykkäävät avonaisista jäteastioista” (Satu Wahlman, sähköpostitse saatu tieto).

Nurmikot

Valkoposkiahania pitää nurmikoilla kiusallisina 56 % yleisöstä.

Pohjois-Amerikassa on tutkittu monipuolisesti kanadanhanhien aiheuttamien haittojen rajoittamista (esim. Doncaster & Keller 2011). Sikäläiset kanadanhanhet eivät ole suoraan rinnastettavissa suomalaisiin lajitovereihinsa tai valkoposkiahaniin, koska Amerikassa kanadanhanhien kaupunkilaistuminen on ollut syvämpää: monet urbaanit hanhet ovat paikalla ympäri vuoden, ja paikallinen hanhiparvi saattaa muuttoaikana houkuttaa isonkin muuttoparven laskeutumaan esim. puistoon. Myös riski lentoliikenteelle on kasvanut suureksi verrattuna Suomen oloihin.

Helsingissä on vasta teoretisoitu, voisiko hanhiaidasta olla hyötyä tiettyjen nurmi- ja uimaranta-alueiden suojaamisessa valkoposki- ja kanadanhanhilta siinä vaiheessa, kun poikueet ovat lentokyvyttömiä. Esimerkkejä eri mittakaavan ratkaisuista ks. Harjuntausta ym. (2013). Parempia tuloksia kuin aitaamalla voitaisiin saada istuttamalla sopivia kasveja, esimerkiksi pensaita tai korkeita perennoja vyöhykkeiksi, joiden läpi hanhet eivät mielellään kulje. Myös nurmiheinien, joiden leikattuja latvoja hanhet mielellään syövät, korvaaminen muilla maanpeitekasveilla voisi toimia siellä, missä ei tarvita nurmikon veroista kulutuskestävyyttä.

Hanhien valikoivan laiduntamisen tutkimuksesta Helsingissä (metsätieteen laitos) ei ole vielä julkaistu tuloksia, mutta hanhien suosimista ja välttämistä lajeista on havaintoja. Hanhien kasvillisuusvaikutuksia on tarkasteltu lähemmin kohdassa 3.4.4.

3.4.3 Aggressiivinen poikaspuolustus ja ruoan sieppailu

”Aihe: Vaaralliset lokit Munkkiniemessä

Hei!

Olen yrittänyt soittaa päälleikäyvistä lokeista Birdlifeen, poliisin neuvontaan, huoltoon, kaupungin eläinlääkäreille ja viimeksi N. N:lle (ei vastaa). Mistään ei saa apua.

Kyseessä on Munkkiniemessä [katuosoite poistettu] vallanneet lokit, jotka hyökkäävät usean lokin voimin nokkien selkää ja ne nokkivat vielä ulko-oven lasia, kun olet jo sisällä. Birdlifessä neuvoivat siirtämään poikaset... helppoa varmaan!

Eläinlääkäri sanoi, että ei missään nimessä saa yrittää. Aikuinen tyttäreni asuu ko. osoitteessa ja tänään hän joutuu muuttamaan väliaikaisesti pois, koska ei yksinkertaisesti uskalla mennä kotiinsa. Eilen piti lähteä saattamaan autolla häntä kotiin ja töräyttämään torvella. Lauantaina soitti hysteerisenä, kun lokit lähtivät pitkälle perään. Kuka tulee siirtämään poikaset vai menevätkö lокkien edut ihmisten ohi?”

- sähköpostiviesti ympäristökeskukseen kesäkuussa 2012

Lokkeja koskevan julkisen keskustelun palstatilasta suurimman osan vievät ne pelottavat tilanteet, joissa lentävä lokki koukkaa läheltä ihmistä joko karkottaakseen hänet kauemmas pesän tai poikasten luota tai siepatakseen kädestä tai pöydältä ruokaa. Sekä kaupunkilaisten yhteydenotoista että asennekyselyistä (ks. 3.3., kysymys 11) saa vaikutelman, että näitä linnun kannalta täysin erilaisia tilanteita ei läheskään aina osata tunnistaa. Lokit ovat vain aggressiivisia, kenties ”häiriintyneitä”.

Hanhien aggressiivisuus ihmistä kohtaan laidunalueilla on yleensä lievää, koska poikueet pystyvät väistämään. Koiras saattaa elehtiä hyökkäävästi kaula ojossa ja nokka auki, mutta yleensä se tyytyy varmistamaan poikueen vetäytymistä. Pessillä tilanne on toinen: naaras hautoo tiukasti pesässä, ja koiras saattaa viedä hyökkäyksensä loppuun asti. Koska hanhet pesivät vain saarilla, tällaisia tapauksia on vähemmän. Tosin Harakassa ja varsinkin Korkeasaarella on paljon kävijöitä jo keväällä hanhien haudonta-aikana.

Lintujen rohkeutta ja aggressiivisuutta säätelevät toisaalta hormonit, toisaalta oppiminen. On aivan ilmeistä, että kaupunkilinnut eivät pelkää ihmistä siinä määrin kuin lajitoverinsa harvaan asutuilla alueilla. Sen sijaan on melko vähän tutkimustietoa siitä, käyvätkö linnut herkemmin ihmisen kimppuun kaupungissa kuin maaseudulla. Pohjois-Amerikassa asutuksen lähellä pesivien varislintujen suurempi rohkeus pesänpuolustustilanteessa on havaittu korpilla *Corvus corax* (Knight 1984) ja amerikanvariksella *Corvus brachyrhynchus* (Knight ym. 1987). Vuorisalo ym. (1997) totesivat päälleikävän poikaspuolustuksen suorastaan ylei-

seksi monissa Etelä- ja Keski-Suomen taajamissa v. 1994. On epäselvää, onko tilanne juuri muuttunut 20 vuodessa.

Helsingissä tapahtuu vuosittain alkukesällä varisten hyökkäyksiä ihmisten kimp- puun, tyypillisesti silloin kun poikaset ovat juuri hypänneet pesästä, mutta ovat vielä parin päivän ajan lentokyvyttömiä. Varis on kaupunkipesijöistämme se, joka tällaisen hyökkäyksen päätteeksi säännömukaisimmin iskee nokallaan ihmisen päähän.

Varislintujen ja muiden aiemmin vainottujen lintulajien kohdalla on luonnollista, että rohkea pesänpuolustus on ollut epäedullista, ja valinta on suosinut arkuutta ja huomaamattomuutta. Kun rohkeita lintuja ei enää ammuta pesältä, valintapai- ne voi muuttua. Silti jää avoimeksi, missä määrin rohkeaa pesänpuolustusta sää- telee perimä ja missä määrin oppiminen: kaupunkilinnut ovat jo pesimääjan ulko- puolella tottuneet siihen, että ihmiset ovat vaarattomia. On todennäköistä, että myös tarkoituksellinen ruokinta lyhentää pakoetäisyyttä ja vähentää muutenkin ihmispelkoa myös ruokintatilanteiden ulkopuolella.

Pesän- ja poikaspuolustuksen aggressio tavallisesti voimistuu muninnasta kohti haudonta-ajan loppua ja poikasaikaa, koska pitkään haudotun ja hoidetun pesy- een arvo kasvaa. Myös kaupunkioloissa lintujen käyttäytymisessä on yksilöllistä muuntelua raivokkaasta puolustuksesta rauhalliseen tarkkailuun asti, eikä ole mitenkään selvää, millainen strategia ihmistä vastaan on linnulle edullisempi. Ihminen ei kuitenkaan ole lokkien ainoa vihollinen kaupungissa, ja voidaan olettaa, että jälkikasvuun pesärosvoilta tehokkaasti puolustava lokki käy herkästi myös ihmisen kimp- puun.

Valkoposkihanhi ei lyhyen Suomen-historiansa aikana ole ollut riistalaji tai merkit- tävän vainon tai hyödyntämisen kohde. Alkuperäisessä tundraympäristössä han- hia on metsästetty kevästä syksyyn ja niiden munia on kerätty, mutta huomatta- va osa arktisestakin kannasta lienee pesinyt näiden ihmistoimien ulottumattomis- sa. Onkin mielenkiintoista, että myös valkoposkihanhi pesänpuolustuksen ag- gressiivisuus näyttää aivan viime vuosina kasvaneen. Harakan vuoden 1997 uu- distulokashanhista Seimola (1998) toteaa: ”Huolimatta siitä, että valkoposkihan- het ovat isoja lintuja, ne osaavat haudonta-aikana pitää matalaa profiilia”.

Harakan ja Korkeasaaren useiden (vaikka ei kaikkien) valkoposkikoiraiden profiili on haudonta-aikana nykyisin korkea, mutta tähän oletettuun muutokseen voi olla monta syytä. Pesimäkannan kasvun vuoksi pesiä on enemmän ja monet niistä siksi lähempänä ihmisten kulkureittejä. Pesät ovat myös lähempänä toisiaan kuin ennen, mikä voi nostaa lintujen keskinäistä aggressiota, joka puolestaan heijas- tuu myös hyökkäilyinä reviirille tunkeutuvia ihmisiä kohtaan. Harakan hanhista sai erityisen kiukkuisen vaikutelman kesällä 2011, jolloin saarella oli ollut kettu tou- kokuun alkuun asti ja pesintä käynnistyi siksi myöhässä ja tavallista samanaikai- semmin. Myös Korkeasaarella kettujen tai supikoirien läsnäolo keväällä vaikut- taa hanhi pesinnän ajoitukseen ja parimääriin, mahdollisesti myös niiden ag- gressiivisuuteen (Marjo Priha, Ville Vepsäläinen ja Taru Vuori, haastattelu 2012).

Eri kaupunkilintujen aggressiivisuus ihmistä kohtaan eri tilanteissa olisi monesta näkökulmasta mielenkiintoinen tutkimusaihe, mutta se on vaikea toteuttaa sekä teknisistä syistä että eettisestä ja juridisesta näkökulmasta. Rauhoitettujen lintujen häiritseminen on luonnonsuojelulaissa kielletty. Aggression fysiologinen mittaaminen (veren hormonipitoisuudet, epäsuorat mittaukset kuten syke) vaatisi lintujen käsittelyä, joka vaikuttaisi tulokseen.

Katoilla pesivien lокkien poikaspuolustuksessa on monia samoja piirteitä kuin saaristolokeillakin. Kattopesinnät tuovat kuitenkin mukanaan saaristosta paljolti puuttuvan korkeusakselin ja kattojen saavutettavuuserot, jotka säätelevät suurelta osin lокkien hyökkäilevyyttä. Isokokoiset lokit pesivät alimmillaan kaksikerroksissa taloissa, tavallisesti korkeammassa. Kalalokkien pesien korkeusjakauma alkaa jo alle kolmen metrin korkuisista auto- ja roskakatoksista tai parakeista. Joutomailla pesiä on ollut maan tasallakin (Eero Haapanen, haastattelu 2012), ja satunnaisesti kalalokki saattaa yrittää pesintää lähellä vilkasta liikennettä, jopa suojatien korokkeella (Metro-lehden Lukijan kuva 3.6.2013). Näiden alimpana sijaitsevien pesien emolinnut aloittavat ihmisten ahdistelun usein jo haudonta-aikana.

Kalalokki ajautuu muutenkin helpoimmin konfliktiin ihmisen kanssa, mikä liittyy sen luontaiseen käyttäytymiseen (Matti Luostarinen, haastattelu 2012): luonnoloissakin kalalokin poikaset ovat liikkuvampia kuin isojen lокkien ja pyrkivät pakenemaan juosten tai uiden petoa tai rengastajaa kauemmas kuin isojen lокkien poikaset, jotka luottavat enemmän emolintujen puolustustehoon ja omaan suojaväriinsä. Myös kaupunkioloissa kalalokin poikaset joutuvat keskimäärin nuorina alas katoilta piholle ja kaduille, kun kookkaampien lajien poikueet pysyvät paremmin syntymätasollaan, joskus lentokykyisiksi asti.

*Helsingin lokit ovat nyt erityisen röyhkeitä
Lokkipoliiseja kaivataan Helsingissä kipeästi
Lokit kärkkyvät ahnaasti makupaloja*

- Helsingin Sanomien otsikointia 1.7.2010

Lokkien harjoittama ruoan sieppailu ihmisten käsistä tai pöydiltä on suppealaisempaa kuin poikaspuolustus, joka kattaa koko lокkien pesimäalueen. Ilmiö tunnetaan Suomesta parhaiten Kauppatorilta, jossa sitä on myös tutkittu (Pienmunne ym. 2007). Se ei ole niin uusi kuin usein luullaan. Jo 1960-luvun alussa lokit sieppasivat jäätelöitä (Vesa Nurminen, haastattelu 2012), ja niiden karkottamista äänipelotteilla kokeiltiin (Helsingin Sanomat 8.7.1962).

Vaikka saaliin sieppaaminen toiselta yksilöltä ja usein myös toiselta lajilta (kleptoparasitismi) on lокkilinnuilla tavallista luonnoloissakin, voidaan kaupunkisieppailun lähtökohtana pitää lокkien ruokintaa ja tahallista kesyttämistä. Suuret ihmiskerääntymät, jotka syövät avotaivaan alla pöydiltä tai käsistä helposti napatavaa ruokaa, houkuttelevat lokkeja. Helsingissä tällaisia paikkoja ovat Kauppatorin ohella Linnanmäki, jossa ongelmia on hoidettu tehokkaasti siimoilla ja jatku-

valla siivouksella, sekä Korkeasaari. Useiden ravintoloiden terasseilla on lokkisiimoitus. Sieppailu on viime vuosina levinnyt Helsingin keskustassa Esplanadilla ja mm. Kampissa. Mielenkiintoista kyllä lokkien suosimien sieppailupaikkojen välissä on alueita, joissa ulkona syöminen on turvallisempaa.

3.4.4 Uhkaavatko hanhet puistojen käyttöarvoa ja luonnonkasvillisuuden monimuotoisuutta?

Runsaan hanhikannan aiheuttama laidunpaine vaikuttaa sekä luonnonkasvillisuuteen että nurmikoihin. Lisäksi hanhilla voi olla epäsuoria vaikutuksia. Esimerkiksi karuilla luodoilla pesivät hanhet kuljettavat niille jonkin verran ravinteita laidunalueilta. Vielä laajempia epäsuoria vaikutuksia syntyisi, jos viheralueiden kasvivalikoimaa muutettaisiin hanhien laidunnukselle epäsuotuisaksi. Tällöin lajistollinen monimuotoisuus voisi kasvaakin, mutta puistojen maisemalliset arvot ja käytettävyyks mahdollisesti heikkenisivät.

Nykyisellään hanhet (tai lokit) eivät haittaa Helsingissä puistonhoitoa tai aiheuta varsinaisia kustannuksia (Sami Kiema, sähköpostitse saatu tieto), ellei sellaiseksi lasketa kansalaisten valitusten vastaanottamista, josta myös Stara saa osansa. Kasvillisuuteen vaikuttaminen laiduntamisen vähentämiseksi tuottaisi suunnittelija työkustannuksia. Työtä ja rahaa säästyisi, jos hanhia torjuttaisiin nurmikoilta antamalla edes rannan tuntumassa heinien kasvaa pitkäksi, tuleentua ja kulottua, mutta tämä vähentäisi nurmien käyttöarvoa ja nostattaisi varmasti vastalauseita kaupunkilaisissa.

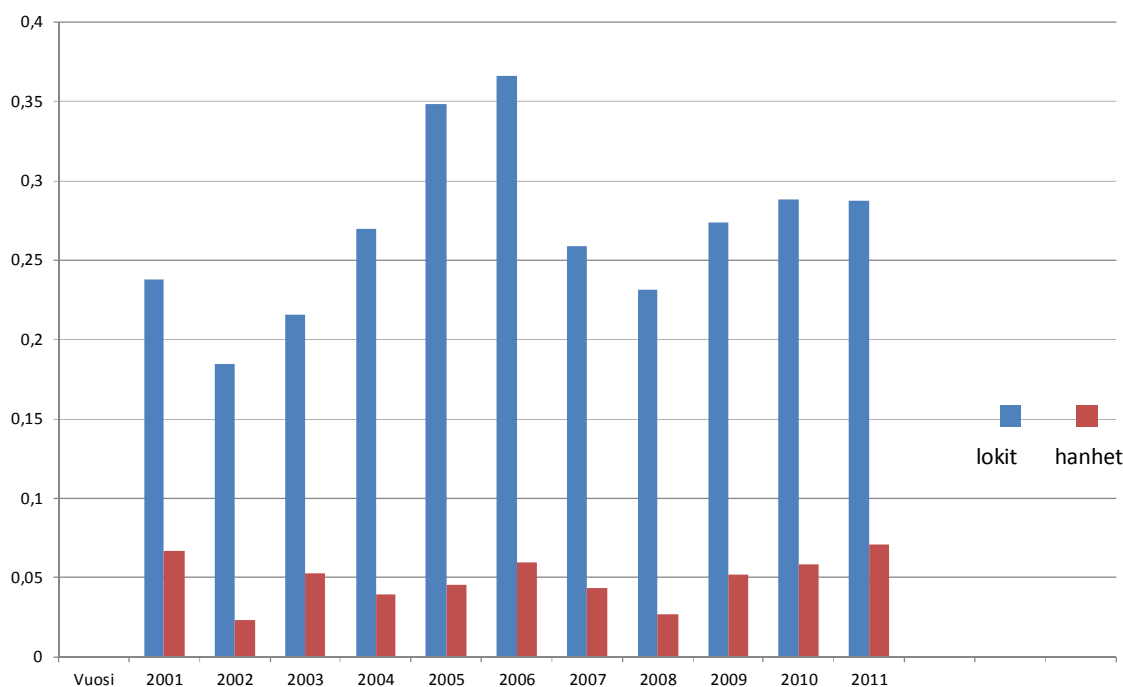
Korkeasaareissa hanhitiheys on niin suuri, että ulosteiden siivoamiseen kuluu paljon työaika. Myös laidunpaine on niin huomattava, että nurmikoiden ylläpito laajoilla pinta-aloilla ei ole järkevää (Marjo Priha, Ville Vepsäläinen ja Taru Vuori, haastattelu 2012).

Esimerkiksi Suomenlinnassa kohtalaisen laidunpaineen vaikutus nurmikoilla näkyy siinä, että nurmiheinät ja muut hanhien suosimat kasvit vähenevät. Valikoiva laidunnus suosii hanhien karttamia lajeja, kuten ketohanhikkia, niittyhumalaa ja kaunokaista (Veli-Matti Väänänen, haastattelu 2012). Väänäsen mukaan etenkin ketohanhikki olisi käyttökelpoinen maanpeitekasvi siellä, minne hanhia ei haluta. Se sietää hyvin tallausta ja on kauniskukkainen.

Hanhien vaikutuksia luonnonkasvillisuuteen osattiin ennakoida jo 1990-luvun pienen kannan aikana: ”Hanhien osuutta merenrantaniittyjen muuttumisessa tulee tarkoin seurata, myös rantaniitty-näytealoja lisäämällä, ja tarvittaessa on harakittava toimia epäsuotuisien muutosten vähentämiseksi”, toteaa Kurtto (1998). Harakassa on vaikea erottaa hanhien laidunnuksen, kulutuksen ja lannoituksen vaikutuksia toisistaan ja muista muutostekijöistä. Kempillä (2012) on kuitenkin suoria havaintoja hanhien syömistä heinistä ja saroista, ja Harakan sarojen lajimäärän taantuminen voi olla hanhien vaikutusta. Hanhet suosivat merenrannoilla mm. vähälukuisia maltsoja. Niiden suojelemista aitaamalla ei ole tiettävästi ko-keiltu.

3.4.5. Lokit ja hanhet eläinpelastuksen kohteina

Helsingin pelastuslaitos on ollut valtakunnallinen edelläkävijä eläinpelastuksen alueella. Sen ”asiakkaista” merkittävä osa on vuodesta toiseen ollut lokkeja, valkopesikihanhien kannan synnyttyä myös hanhia. Vesa Nurmisen pelastuslaitoksen vuosikertomuksia varten kokoamiin, muualla julkaisemattomiin tilastoihin perustuvat tiedot eläinpelastusyksikön käsittelemien hanhien ja lokkien määrästä vuosilta 2001–11 on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Pelastetut lokit ja hanhet (osuus linnuista). Lähde: Vesa Nurminen, Helsingin pelastuslaitos.

Lokit ovat linnuista yliedustettuina eläinpelastustilastoissa. Eläinpelastustoiminta on 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä laajentunut. Vuosina 2001–11 eläinpelastustoimien kohteena on ollut vuosittain 130–636 lintua, joista 24–174 on ollut lokkeja. Lokkien prosenttiosuus autetuista linnuista on ollut 28 %, eri vuosina 18–37 %. Lajinmäärityksen vaikeuden vuoksi lokit on tilastoitu osaksi vain ”lokkeina” ja käsitellään siksi tässäkin ryhmänä.

Loukkaantuneet lokit ovat kookkaampia ja näkyvämpiä kuin monet muut kaupunkilinnut, mutta tämä ei yksin selitä suurta prosenttia onnettomuustilastoissa. Vesa Nurmisen (haastattelu 2012) mukaan lokeille tyypillinen vamma on käsisiiven pisimmän luun (joka vastaa keskisormea) katkeaminen läheltä kärkeä. Tavallisin syy tähän on aivan ilmeisesti autoliikenne, jonka uhreiksi lokkeja altistaa ruoanhaku kaduilta ja keskinäinen kilpailu ravinnosta. Lokit eivät pääse lentoon hypähtämällä, vaan niiden on saatava ensin siipensä levälleen, ja tämän vaatima aika voi olla kohtalokas. Eläinpelastustilastoihin eivät tule mukaan ne lokit, jotka siiven katkettua jäävät kadulla myöhemmin tulevan auton alle. Ilmiö on loppukesällä

tavallinen ja koskee Nurmisen havaintojen mukaan ennen muuta nuoria ruskeankirjavia lintuja. Runsain kaupunkilokki, kalalokki, on myös näissä tapauksissa tavallisin.

Lokkien onnettomuusalttius saattaa selittyä pitkällä siivillä ja lentoalueiden tekniikalla, mutta se voi myös havainnollistaa lokkien keskeneräistä sopeutumista kaupunkielämään. Tyypillisiä kaupunkilintuja, kuten puluja ja varpusia, jää myös joskus autojen alle, mutta suhteessa kokonaiskantaan varsin vähän. Myös varikset ja naakat näyttävät osaavan väistää paremmin autoja, vaikka ne osallistuvat samantapaiseen kilpailuun yksittäisistä ruokapaloista kuin lokit.

Hanhien osuus autetuista linnuista v. 2001–11 on ollut 5 %, eri vuosina 3–37 yksilöä eli 2–7 %. Alkuvuosina listalla on ollut vain kanadanhanhia, vuodesta 2003 alkaen myös valkoposkihanhia. Hanhienkin tapauksessa lajinmääritys voi olla osin epävarma, joten ne käsitellään tässä ryhmänä.

Hanhien erityispiirre eläinpelastuksen kannalta ovat jalkavammat, jotka aiheuttavat pääosin jalan ympärille kietoutuvista naruista ja siimoista. Joskus räpylään voi tarttua myös ongenkoukku tai uistin. Käytettyjen siimojen hylkääminen maastoon on yleinen pahe, jota vastaan on koetettu tehdä valistustyötä mm. Vanhankaupunginkoskella (Sarianne Snellman, haastattelutieto).

Ontuvat hanhet herättävät huomiota ja sääliä. Periaatteessa ne voisi varhaisvaiheessa hoitaa kuntoon vain poistamalla koukku tai siima. Jalka on yleensä pelastettavissa, niin kauan kuin räpylän verenkierto toimii, mikä voidaan päätellä siitä, onko räpylä lämmin. Käytännössä täysin lentokykyisen hanhen kiinniotto on usein mahdotonta.

Vesa Nurmisen (haastattelu 2012) mukaan valkoposkihanhi on nähtävästi painavin vesilintumme, joka voi hyvin jäädä vuosiksi henkiin, vaikka menettäisi toisen jalkansa. Joutsenten ja kanadanhanhen tapauksessa ainoa toimiva jalka joutuu liian suureen rasitukseen, ja näiden lajien yksijalkaiset yksilöt on parasta lopettaa.

Yksijalkaisten lokkien ja sinisorsien pitkä ikä ja toistuvat pesinnät samoilla paikoilla ovat melko tavallisia ilmiöitä. Pekka Paaer havaitsi Harakassa kesällä 2012 yksijalkaisen valkoposkihanhikoiraan, joka onnistui pesinnässään. Tällaisen linnun elämänlaatu on ilmeisen hyvä, eikä linnun lopettamista yksijalkaisuuden takia voi pitää perusteltuna.

Jalkapuoli valkoposkihanhikoiras Harakassa pystyy viettämään hyvää linnunelämää.
Kuva: Marjo Kosonen.

4 Yhteinen tulevaisuutemme – rinnaneloa vai pahenevia konflikteja?

4.1 Elämää Ornitoliksessa

4.1.1 Lintujen ruokinnan tarve

vaihtelua, yksinäiselläkin ystäviä. pullapitko kaupasta ja lintuja syöttämään, vaikka tähtitornin mäelle

- asennetutkimuksen avovastaus 2012

Ihmisten suhde eläimiin on vahvasti tunnepohjainen. Muu olisikin psykologisesti epänormaalia. Ihminen ja lemmikkieläin ovat etologisesta näkökulmasta korvikumppaneita (*Ersatzkumpan*, Lorenz 1935). Ihmisen ja koiran kumppanuus on vastavuoroisempaa kuin ihmisen ja kaupunkilokin, ja on vaikea mieltää, miten lokki kokee ihmisen.

Jos ihminen ruokkii säännöllisesti luonnonvaraisia eläimiä, lemmikin ja luonnonvaraisen eläimen raja saattaa hämärtyä. Ruokkija ottaa holhokeistaan vastuuta, vähemmän kuin lemmikistä mutta enemmän kuin riippumattomasta luonnoneläimestä. Ruokittavista linnuista voi tulla eräänlaisia puolilemmikkejä, joiden ylläpito on halvempaa ja vähemmän sitovaa kuin oikean lemmikin. Monet lintujen ruokkijat ovat kuitenkin hyvin sitoutuneita, kokevat ruokinnan suorastaan velvoittavana kutsumuksena ja käyttävät linnunruokaan taloudellisesti tuntuvan panoksen. Lintujen ruokintakiellot ja niihin liittyvä sosiaalinen kontrolli saattavat silloin tuntua hyvinkin ahdistavilta. Varsin tavallisia ovat myös sosiaalisen kontrollin ylilyönnit, joista osa perustuu virheelliseen käsitykseen yleisestä ruokintakiellosta kaupunkialueella. Asialleen omistautuneet ruokkijat eivät välttämättä tunnista tai tunnusta omaa vahvaa tarvettaan ruokkia lintuja, vaan vetoavat lintujen ravinnon-tarpeeseen.

Luonnonsuojelu- ja puhtaanapitoviranomaisen näkökulmasta luonnoneläinten kesyttäminen ja ruokittavaksi holhotiksi otto on ongelmallista. Toisaalta puolilemmikin ekologinen jalanjälki on huomattavan pieni verrattuna keskimääräiseen normaalilemmikkiin (Lemmikkieläinbisneksen ekologisista haittapuolista ks. Turunen 2011).

Valkoposkiahania näkee ruokittavan esim. Korkeasaassa, mutta niiden kannalta ruokinta on vähämerkityksinen ilmiö. Lokkien kaupunkilaistumisessa ruokinta on luultavimmin ollut merkittävässä asemassa. Ainakin on jokseenkin varmaa, että ruoan sieppailua poikkeuksetta edeltää lokkien ruokkiminen. Katoilla pesivien lokkien ravinnonsaannista pääosa lienee kuitenkin tahatonta ruokintaa eli kaduilta löytyvää ruokajätettä, minkä lisäksi lokit korjaavat talteen rakennuksiin törmänneiden ja auton alle jääneiden lintujen ja muiden pikkueläinten raatoja.

Lokkien ruokinnan ympäristövaikutusten tase on melko helppo arvioida negatiiviseksi. Lokit eivät talvehdi Helsingissä ankarina pakkasjaksoina, vaan vetäytyvät meren jäätyessä umpeen etelämmäksi. Varsinainen talviruokinta ei ole siten tarpeellista. Ruokinta ajoittuu siihen vuodenaikaan, jolloin lokkien olisi mahdollista hankkia ravintoa muualta.

Suhtautuminen ruokintaan muuttuu kuitenkin monitahoisemmaksi, jos ympäristövaikutusten lisäksi otetaan arvioitaviksi ihmisiin kohdistuvat vaikutukset, joista merkittävimpiä ovat terveysvaikutukset, sosiaaliset vaikutukset ja sukupuolivaikutukset. Esimerkkejä arvioitavista näkökohdista olisivat ainakin seuraavat:

- Lokkien ruokinta voi lisätä lokkien määriä ja aiheuttaa varsinkin paikallisesti melu- ja ulostehaittaa sekä laskennallista terveysriskiä, mutta toisaalta sen tuottaman liikunnan ja mielihyvän terveyshyödyille on myös laskettava jokin arvo.
- Ei olisi sosiaalisesti oikeudenmukaista, jos vain omakotitonttien omistajille jätettäisiin oikeus lintujen ruokkimiseen kaupungeissa.
- Tilastoja lokkeja ruokkivista helsinkiläisistä ei ole, mutta maastotuntuman perusteella se on enemmän naisten kuin miesten ja pikemmin vanhojen kuin nuorten harrastus.

4.1.2 Linnut voivat herättää myös kielteisiä tunteita

Kaupungin tulisi myös ottaa vakavasti ihmisen läheisyydessä elävien lintujen ja muiden eläinten aiheuttamat epämukavuudet, huolet ja pelot. Osaksi niitä voi hälventää tiedolla, osaksi ei. Luonto voi tuottaa terveyshyödyn ja mielihyvän lisäksi myös todellista vaaraa ja intensiivistä mielipahaa (negatiivisista ekosysteemipalveluista ks. Lyytimäki ym. 2008). Todellisen vaaran kynnyksen ylittyessä viranomaisen on ryhdyttävä toimeen väestön suojelemiseksi. Kaupunkiympäristössä (elintarvikkeiden tuotantolaitosten ja kauppojen ulkopuolella) on sovellettu terveydensuojelulakia ennen muuta rottien torjunnassa, mutta myös lintujen ruokintakieltopäätöksissä. Sen sijaan mielipahalta suojele ei kuulu viranomaisen tehtäviin.

Erityinen ympäristökasvatuksen haaste ovat lasten ja lintujen väliset epämiellyttävät kontaktit, kuten pesää puolustava aggressiivinen hanhikoiras tai jäätelön kädestä sieppaava lokki. Vanhempien tai muiden aikuisten ensireaktio saattaa antaa suuntaa lapsen suhtautumiselle lintuihin ja luontoon yleensä. Myös päiväkotien pihat ja leikkipuistot tarjoavat mahdollisuuden ympäristökasvatuksen kannalta parempiin ja huonompiin tapoihin käsitellä loppipoikueen (tai varispoikueen, joka on vaativampi mutta lyhytaikaisempi tilanne) ja sitä puolustavien emolintujen aiheuttamaa haastetta.

Jää nähtäväksi, missä määrin tietokoneista ja kännyköistä fyysiseen ympäristöön, kuten leluihin ja leikkipuistoihin, leviävä Angry birds -teema vastaisuudessa vaikuttaa ihmisten asenteisiin. Pelin perusidea on sitä pelaamattomillekin helppo tajuta: linnut ovat vihaisia, koska vihreät siat ovat varastaneet niiden munat. Mu-

nien puolustaminen legitimoit lintujen hyökkäykset. Rovio on yhdessä WWF:n kanssa kampanjoinut erittäin uhanalaisten, ”maailman vihaisimpien lintujen”, suojelun puolesta. Tässä kampanjassa vihreän sian rooli on rivien välistä osoitettu ihmiselle. Tavallinen kaupunkilainen ei kenties nikottelematta suostu tähän osaan, mutta on mahdollista että ajatus oman pesän tai poikasten puolustuksen hyväksyttävyydestä saa vahvistusta Angry birds -kuvastosta.

<http://www.birdlife.org/community/2011/04/help-for-the-world%E2%80%99s-angriest-birds/>

4.1.3 Eläinten ja ihmisten oikeudet

”Menevätkö eläinten oikeudet ihmisten oikeuksien edelle”, kysyy moni lokkien tai hanhien ”terroriin kyllästynyt”, ja saa lintujen ystävältä vastauksen ”myös linnuilla on yhtäläinen oikeus elää kaupungissakin”. Tässä jokakesäisessä *dialogisessa työpajassa* ei ole havaintojeni mukaan valmistunut yhtään kelvollista työkalua, mihin lienee ollut syytä niin sysissä kuin sepissäkin.

Lintuharrastuksen laajeneminen kansanhuviksi brittiläiseen tapaan olisi luonnon-suojelun kannalta suotava tavoite. Lintujen ja luonnon suojelijoiden ongelmana on toisinaan sen ymmärtäminen, että linnut ja muut eläimet eivät koko väestössä herätä yhtä positiivista vastetta kuin heissä itsessään. Linnut-lehdessä julkaistu artikkeli ornitofobiasta eli lintukammosta (Turtola 2012) on hyvä avaus ymmärryksen laajenemiseen. Varsinainen lintukammo on kuitenkin erittäin harvinaista, eikä lintujen käyttäytymisen aiheuttamaa harmistumista ja viihtyvyyden alenemisen kokemusta pidä selittää ”luonnosta vieraantumiseksi” tai ”ylihygieenisyydeksi”, mikä on monissa tapauksissa liiallinen yksinkertaistus. Näitäkin elementtejä lintujen aiheuttamassa epä mukavuuden tunteessa tosin saattaa olla.

Yhteiskuntatieteilijät ja ympäristöfilosofit ovat pitkään keskustelleet siitä, onko eläimillä oikeuksia ja millaisia niiden tulisi olla. Kaupunkieläimiin viittaa suoraan Wolchin (1988) kehittämä termi Zoopolis, jonka Donaldsonin & Kymlicka (2011) ovat antaneen teoriansa ja kirjansa nimeksi. Tässä teoriassa eläimet jaetaan kolmeen kategoriaan: kotieläimiin, luonnoneläimiin ja niiden väliin sijoitettiin rajatapauksiin, ”liminal animals”, joita ovat kaupunkieläimet ja muut ihmisten kanssa paljon tekemisiin joutuvat luonnonvaraiset eläimet.

Zoopolis-teoriassa kotieläimille vaaditaan kansalaisoikeuksia, luonnoneläimille suvereniteettia (ja sitä valvomaan *ombudsmania*) ja kaupunkieläimille kotipaikka-oikeutta tai rajoitettua kansalaisoikeutta (*denizenship*). Kaikki nämä käsitteet määritellään väljemmin ja eläinten näkökulmasta mielekkäämmin kuin miten yhteiskunnassa on totuttu ajattelemaan ihmiskansalaisista. Eläimet rinnastetaan jossakin mielessä lapsiin ja muihin vajaanlaisiin. Silti teorian ja helsinkiläisen arkiajattelun välille jää kuilu. Jos olisin sisällyttänyt kyselyyn väittämän ”lokeille ja hanhille olisi myönnettävä rajoitetut kansalaisoikeudet”, vastausten jakauma olisi painottunut täysin eri mieltä oleviin, vaikka Zoopolis-teorian mukaista laajaa kansalaisoikeuskäsitettä olisi kyselyn yhteydessä selitettykin.

On kuitenkin ilmeistä, että monille eläinlajeille on jo annettu jonkinlainen liitännäisjäsenyys yhteiskunnassa. Tätä ilmentävät EU:n luonto- ja lintudirektiivit ja luonnonsuojelulaki sekä niiden tulkinnat valtion (ympäristöministeriö, ELY-keskukset) ja kuntien tasolla. Kaupungissa tapaturmiin joutuneita luonnoneläimiä ei välttämättä jätetä luonnon armoille. Lokit ja hanhet ovat eläinpelastustoiminnan keskeisiä "asiakkaita", ja niiden pesät ja poikaset luonnonsuojelulain suojaamia. Joidenkin kansalaisten kokeman epämukavuuden vuoksi ei hevin ryhdytä hävittämään rauhoitettujen lintulajien yksilöitä.

Arkipäivän koettujen haittojen pohjalta olisi vaikea selittää, miksi harmaa- ja merilokki kuuluvat lainsuojattomiin verrattuina muihin kaupungin lokkilajeihin tai valkuposkihanhiin. Peruste onkin toisaalta ekologinen (vaikutus suojeltaviin lajeihin), toisaalta historiallinen (maine riistarosvona).

Pääkaupunkiseudulla on myös paljon linnustoa, joka Zoopolis-teorian mukaan kuuluisi lähinnä "suvereenien yhteisöjen" piiriin. Tästä ollaan tietenkin kaukana, koska ihmistoiminnan vaikutus ulottuu kaikille viher- ja luonnonsuojelualueillekin. Ei ole myöskään nimettyä asiamiestä valvomassa tämän linturyhmän oikeuksia. Tämän tehtävän onkin ottanut hoitaakseen koko joukko organisaatioita: valtion ympäristöhallinto, kuntien ympäristö- ja ulkoilualueiden hoitotoimi sekä järjestöt lintuharrastuksen, luonnonsuojelun ja eläinsuojelun alalla.

Helsingissä on siis aineksia, jos ei ehkä eläimille kotipaikkaoikeuksia myöntäväksi Zoopolikseksi, niin kuitenkin linnuille hyviä elinympäristöjä luovaksi Ornitopolikseksi, lintukaupungiksi. Ne linnut, jotka tarvitsevat eniten huomiota luonnonhoidon valintoja tehtäessä, elävät kuitenkin lintuvesillä, metsissä ja pelloilla. Kaupunkilaistumaan ei tarvitse houkutellessa, koska kaupunkilintuna eläminen on itsessään osoittautunut houkuttelevaksi niin monille lajeille. Kaupunkilintujen ravinnonsaannin tai olinpaikkojen riittävän hienovarainen säätely tai sääntely ei ole ristiriidassa lintukaupunki-ajatuksen kanssa.

Kaupunkilinnut ja muut kaupunkieläimet runsastuvat, ja monet niistä ovat tulleet jäädäkseen. On vielä varhaista sanoa, missä määrin ihmiset tottuvat muuttuneeseen tilanteeseen ja kokevat niiden aiheuttamat haitat lievempinä. On kuitenkin aivan ilmeistä, että kaikkia osapuolia tyydyttävää eläinpolitiikkaa ei pystytä luomaan. Kansalaisilla on oikeus ilmaista tämän johdosta tyytymättömyytensä ja viranomaisella velvollisuus jakaa tietoa, ja molemmilla velvollisuus noudattaa lakia.

Eläinten käyttäytymisen perusteiden tuntemus ei ole kansalaisvelvollisuus, mutta siitä olisi paljon iloa ja hyötyä myös kaupunkilaiselle. Kaupunkieläimiä koskevaa yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tekeville se olisi mielestäni suorastaan välttämätöntä. Työskennellessäni kaupungin ympäristötoimessa ja tätä tutkimusta tehdessäni olen ainakin voinut havaita oikeaan osuneeksi Asikaisen & Jokisen (2008) luonnehdinnan: "luonnontieteellinen luokittelutieto tai valmiiksi muodostettujen vaihtoehtojen valintaan perustuvat asukaskyselyt eivät tavoita asukkaiden arkea eivätkä mielikuvituksen voimalla tapahtuvaa kokemuksiin nojautuvaa merkityksenantoa".

4.2 Lokkikantojen ennuste ja suosituksia

4.2.1 Miten lokkikannat kehittyvät vuoteen 2020 mennessä?

Linnuston kehitys on usein yllättänyt ennustajat, mutta käytännön syistä on joskus tarpeen tehdä valistuneita arvauksia. Vastoin monien kansalaisten näkemystä ei ole näyttöä siitä, että lokkien keskipaino olisi nousussa tai kaupunkien lokkikannat ”räjähdysmäisessä” kasvussa. Kansalaisilta ja medialta saa myös palautetta, jonka mukaan lokit ovat käymässä ”entistä röyhkeämmiksi”, mutta aineisto ei ole kovin vakuuttavaa. Nopeatkin käyttäytymismuutokset ovat toki mahdollisia, mistä syystä jo varsin kesyjen lokkien edelleen kesyttäminen esimerkiksi tahallisuella ruokinnalla ei ole mielekäästä.

Kalalokki säilyttää asemansa runsaimpana kattopesijänä. Se laajentanee pesimäaluettaan koko Helsingin kerrostaloalueille, mutta tuskin aloittaa pesintää omakotitalojen katoilla. Jostakin syystä pesien keskinäinen etäisyys kerrostalokatoilla on säilynyt pitkänä verrattuna saaristopesintöihin. Jos tässä tapahtuu merkittävä muutos, yhdelle katolle mahtuu enemmän lokkeja ja kannan tiheneminen on mahdollista.

Harmaalokkien loukkupyynti kaatopaikoilla käynee uudelleen mahdolliseksi keväällä 2014 tai 2015 juuri ennen sekajätteen hallinnan suurta muutosta, jätteenpolton aloittamista pääkaupunkiseudulla. Kannoissa on siten odotettavissa maltillista nousua ja sitten taas laskua. Biojätettä sisältävän sekajätteen kaatopaikkasijoituksen radikaali väheneminen merkinnee harmaalokin yleistä taantumista jonkin verran lähemmäs luonnontilaisia kantoja vuotta 2020 lähestyttäessä. Kaupunkipesijät saattavat sopeutua tilanteeseen saaristopesijöitä paremmin.

Merilokin kattopesinnät eivät ole yleistyneet, vaikka ne tuottavat poikasia ilmeisesti hyvin, kuten merilokin saaristopesinnätkin. Ilmiötä on vaikea selittää, mutta ei ole syytä myöskään ennustaa radikaalia muutosta. Koetun lokkiongelman kannalta on kuitenkin hyvä, että puolitoistakiloinen merilokki perin harvoin puolustaa poikasiansa kaduilla ja pihdoilla.

Vaarantuneen selkälokin kanta ja poikastuotto Helsingissä poikkeavat edukseen valtakunnallisesta taantuvasta suuntauksesta. Selkälokin talvehtimisalueet sijaitsevat trooppisessa Afrikassa, jossa tapahtuvia muutoksia on vielä vaikeampi ennustaa kuin muiden lokkien elinympäristön kehitystä. Tämänhetkisen tilanteen pohjalta on aihetta lievään optimismiin. Kattopesintä ei alustavien havaintojen mukaan ole selkälokin tapauksessa erityisen kilpailukykyinen vaihtoehto saaristopesintään nähden. Katoilla pesivät selkälökkikanta luultavimmin vahvistuu hiitaasti.

4.2.2. Suosituksia

Vaarantuneen selkälokin pesintää, tapahtuipa se saaristossa tai katoilla, tulee edelleen paitsi sietää myös suosia. Selkälökkipoikueen lentoon varttuminen kau-

punkikatolla on rakennuksen haltijalta luonnonsuojeluteko, tosin yleensä tahaton ja myös lain vaatima.

Muiden katoilla pesivien loppilajien suojelun taso on suotuisa ilman kattopesinnän runsastumistakin, eikä kaupungin merihenkisyys vaadi tuekseen monituhantista loppikantaa. Nykyisen tilanteen säilyttäminen tai kalaloppimäärien maltillinen väheneminen vaatisi muutosta ruokajätteen nykyiseen holtittomaan käsittelyyn sekä kesäaikaisesta loppien ruokkimisesta luopumista. Se ei merkitsisi lintujen näennyttämistä: kaupunkilokit käyttävät ravintonaan myös lieroja ja tapaturmiin kuolien eläinten raatoja sekä kasvukunnan tuotteita.

Alueilla, joissa lokit yleisesti sieppailevat ruokaa käsistä, kannattaa laajentaa ja parantaa mekaanisia suojauksia (verkot ja siimat sekä parhaiden väijymispaikkojen piikitys) Kauppatorin ja Linnanmäen mallin mukaisesti. Tällaisilla alueilla lokien tahallinen ruokkiminen on erityisen haitallista.

Katoilla pesivien loppien näytealaseuranta tulee jatkaa ympäristökeskuksessa.

4.3 Valkoposkihanhihikannan ennuste ja suosituksia

4.3.1 Miten valkoposkihanhihikanta kehittyy vuoteen 2020 mennessä

Hanhihikannan kasvu näyttää vuosina 2009–12 taittuneen pääkaupunkiseudulla. Kasvun uudelleen käynnistyminen vaatisi parannuksia nykyisiin laitumiin tai uusien ravintolähteiden hyödyntämistä. Näitä todennäköisemmältä näyttää, että poikastuotto vakiintuu alemmalle tasolle laidunkilpailun vuoksi, erityisesti jos tulee kuivia kesiä. Hanhet saattavat altistua nykyisiä voimakkaammin pedoille, joiden rohkeus saalistaa hanhia pesimä- ja kerääntymisalueilla kasvaa (merikotka, ketu).

4.3.2 Suosituksia

Hanhihikannan kasvun todennäköinen taittuminen vähentää tarvetta suunnitella kannanrajoitustoimia. Puistokäytävien siivouksen tehostaminen vähentää ulosteiden tarttumista kengänpohjiin, mitä monet kaupunkilaiset pitävät terveystorkeinä. Uimarannoilla ulosteiden poistolla ja hanhihien karkottamisella on saavutettu nykykäytännöillä hyviä tuloksia. Ulosteiden kerääminen mittavasti myös nurmikoilta viihtyisyyden parantamiseksi ei ole käytännössä mahdollista.

Hanhihaitoja kannattaa kokeilla siellä, missä kohteet ovat riittävän pienialaisia. Hanhihaidan ideana on estää lentokyvottomien poikasten pääsy laiduntamaan, jolloin emolinnut vievät ne muualle. Luonnoksia eri mittakaavan hanhihaidoista esittävät Harjuntausta ym. (2013). Niin mittavat aitaamistoimet, jotka ohjaisivat hanhia suuressa määrin saariston niityille ja lisäisivät haitallisia kasvillisuuden muutoksia siellä, ovat epätodennäköisiä.

Merkittävin terveysriski eivät aiheuta laiduntavat, vaan pesiään puolustavat valkospöyhänhet. Hanhien nokanraapaisu ja siipipankalla iskut pesimäsaarilla, ennen muuta Harakassa ja Korkeasaarella, tuottavat mustelmia ja helposti puhdistettavia haavoja. Isku on linnun painoon nähden kuitenkin yllättävän voimakas ja varsinkin lapselle kivulias.

Todellinen riski on hanhen hyökkäyksen aiheuttama kaatuminen kallioisessa maastossa. Näiden tilanteiden välttämiseksi on Harakassa eristetty tilapäisaidoin aggressiivisimpia koiraita, minkä lisäksi pihapiiristä on ELY-keskuksen luvalla poistettu tai siirretty muutamia pesiä v. 2011–13. Harakassa ja Korkeasaarella on pyritty ohjeistamaan kävijöitä välttämään hanhenpesille menemistä, mutta varsinkin Korkeasaaren kävijämäärä on vaikeasti hallittavissa. Myös Korkeasaarella olisi syytä kokeilla tilapäisaitoja vaikeimmissa paikoissa. Korkeasaarella myös koiran käyttö keväällä hanhihallinnassa on (ELY-keskuksen luvalla) mahdollista, toisin kuin monipuolisesta saaristolinnustostaan tunnetussa Harakassa.

Hanhien reaktiot ihmisiin perustuvat niiden hormonaaliseen tilaan, mutta myös oppimiseen. Vaikka rinnastus lemmikkieläimeen ei ole täsmällinen, hanhille tulisi osoittaa niiden paikka totuttamalla ne, tarvittaessa sateenvarjon tai muun niille vaarattoman suojausten avulla, ihmisen korkeampaan asemaan hierarkiassa samaan tapaan kuin koiraa koulutettaessa. Nykyisin koirashanhet saavuttavat kaksinkamppailuissa voittoja, jotka voimistavat niiden aggressiivista käyttäytymistä. Hanhia ”koulutettaessa” on tietenkin noudatettava luonnonsuojelu- ja eläinsuojelulakia eli pidättäydyttävä keinoista, jotka voisivat vahingoittaa niitä. Tästä syystä toiminta sopii vain henkilöstölle, yleisön ”talkooapua” ei kaivata, koska sitä ei pystytä riittävän tarkasti ohjaamaan ja ohjeistamaan.

Jos hanhien laiduntaminen alkaa hävittää rantaniityiltä uhanalaista kasvilajistoa, edustavimpien kasvustojen suojaamista aitaamalla on alettava harkita. Yksittäiset havainnot hanhien aiheuttamista kasvillisuuden muutoksista tulisi koota ja seurata ilmiötä nykyistä järjestelmällisemmin.

Hanhien ravinnonvalintaa tulisi tutkia siitä soveltavasta näkökulmasta, voitaisiinko laiduntamista ohjata pois tärkeiltä puistonurmikoilta vaihtamalla rantavyöhykkeen nurmikon sijaan jotakin maanpeitekasvia tai istuttamalla matalia pensaita, joiden vieressä hanhet eivät mielellään laidunna.

5 Kirjallisuus

Aittamaa, Leena 2008: Lokkien ja valkoposkihanhien kampylobakteerit (*Campylobacter* spp.) ja ulostesaastutuksen indikaattoribakteerit sekä kampylobakteerien ja *Escherichia coli* herkkyys antimikrobisille aineille. Lisensiaatin tutkielma, Ympäristöhygienian oppiaine, Elintarvike- ja ympäristöhygienian laitos, Eläinlääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto

Alaranta, Maija 2008: Lokkiongelman ja sen hallintastrategiat suomalaisessa kaupunkiympäristössä. Pro gradu -tutkielma, Turun yliopiston biologian laitos. 84 s.

Asikainen, Eveliina & Jokinen, Ari 2008: Kaupunkiluonnon hallinnan utopia. *Alue ja ympäristö* 37(2): 49-62.

Donaldson, Sue & Kymlicka, Will 2010: *Zoopolis: A Political Theory of Animal Rights*. 329 s. Oxford.

Doncaster, Deborah & Keller, Jeff 2010: *A Source Book: Habitat Modification and Canada Geese*. Animal Alliance, Kanada.

Goethe, F. 1960: Felsbrutertum und weiter beachtenswerte Tendenzen bei der Silbermöwe. - *Proc. Int. Ornithol. Congr.* 12:252-258.

Hario, Martti 1990: Breeding failure and feeding conditions of Lesser Black-backed Gulls (*Larus f. fuscus*) in the Gulf of Finland. *Ornis Fennica* 67:113-129.

Hario, Martti, Rintala, Jukka & Tanner, Jukka 2009: Keskisen Suomenlahden harmaalokkiprojekti. Kannanrajoitustoimet 2004-2007. Riista- ja kalataloustutkimuksia 4/2009.

Harjuntausta, Anni, Kinnunen, Riikka, Koskenpato, Katja, Lehikoinen, Petteri, Leppänen, Maarit & Nousiainen, Inari 2013: Valkoposkihanhasta aiheutuvien haittojen torjuminen. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 11/2013

Hildén, Olavi & Hario, Martti 1993: *Muuttuva saaristolinnusto*. 317 s. Forssa.

Kansanen, Pekka 2007: Lintujen ruokintakielto on perusteltu. *HS mielipide* 10.5.07

Kansanen, Pekka & Pakarinen, Raimo 2005: Valkoposkihanhi kuuluu luontoomme. *HS mielipide* 30.8.05

Kemppi, Saana 2012: Harakan saaren muuttuvat kasvillisuus. Kasviston ja kasvilisyyden selvitystyö 2012. Helsingin kaupungin rakennusvirasto

Knight, R.L. 1984: Responses of nesting ravens to people in areas of different human densities. *Condor* 86:345-346.

Knight, R.L., Grout, D.J., & Temple, S. A. 1987: Nest-defense behavior of the American Crow in urban and rural areas. - *Condor* 89:175-77.

Kosonen, Lasse 2008: Lokkilinnut valtaamassa kaupunkirakennuksia. - Teoksessa Ranta, Pertti & Rahkonen, Pekka (toim.): Tampereen kaupunkiluonto. Opas kaupunkiekologiaan, s. 170–175. Tampere.

Kunttu, P. & Laine, J. 2002. Turun pesimälinnuston muutokset vuosina 1951-2001. Turun kaupunki, Ympäristönsuojelutoimisto, julkaisuja 1/2002.

Kurtto, Arto 1998: Harakan kasvillisuus. Teoksessa Levonen, Leena, Kurtto, Arto & Seimola, Tuomas: Helsingin Harakka, s. 32-38. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 8/1998

Laaksonen, Juha 1996: Lauttasaaren pesimälinnustotutkimus 1996. – Tringa 23:194–207.

Laaksonen, Juha 1999: Lauttasaaren pesimälinnuston alueelliset piirteet. - Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopiston maantieteen laitos.

Laaksonen, Juha, Pakkala, Timo & Tiainen, Juha 2002: Lauttasaaren pesimälinnusto.- Teoksessa Vähä-Piikkiö Inkeri (toim.): Lauttasaaren luontoatlas, s. 94–103

Latvala, Matti 1991: ”Linnun sielunelämän tähden”. Lehtileikkeitä 30 vuoden ajalta. Julkaisu 5, Kaupungin Linnut, Helsinki.

Lehtinen, Laura 2007: Kauhistuttava lintuinfluenssa. Lintuinfluenssan saama mediahuomio ja uutisten puhujarakente Aamulehdessä 1.6.2005-30.12.2005. Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopiston tiedotusopin laitos. 68 s.

Lorenz, Konrad 1935: Der Kumpan in der Umwelt des Vogels – Der Artgenosse als auslösendes Moment sozialer Verhaltensweisen. - Journal für Ornithologie 83: 137-213, 289-413.]

Lyytimäki, Jari, Petersen, Lars Kjerulf, Normander, Paul & Bezák, Peter 2008: Nature as a nuisance? Ecosystem services and disservices to urban lifestyle - Environmental Sciences, 5(3):161-172

Niemi, Milla, Eronen, Visa, Koivisto, Ari, Koskinen, Pirjo, Nummi, Petri & Väänänen, Veli-Matti 2007: Valkoposkihanhi pääkaupunkiseudulla. – Suomen ympäristö 29/2007.

Orava, Reijo 2008: Harmaalokin tehopyynti lievittää selkälokin ahdinkoa Suomenlahdella. Metsästäjä 6/2008, s. 14–16.

Paasivirta, Olli 2007: Lintujen ruokintakielto on lainvastainen. HS mielipide 17.4.2007

Pienmunne, Esa, Pakarinen, Raimo, Paaer, Pekka ja Nummi, Petri 2008: Kaupatorin lokkitutkimus 2007. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 7/2008.

Seimola, Tuomas 1998: Harakan saaren linnustaselvitys 1997. Teoksessa Levo-
nen, Leena, Kurtto, Arto & Seimola, Tuomas: Helsingiläisten Harakka, s. 46–60.
Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 8/1998

Solonen, Tapio, Lehikoinen, Alekski & Lammi, Esa (toim.): Uudenmaan linnusto. –
Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa, Helsinki.

Suomalainen, Arja 2010: Lintuinfluenssa mediailmionä: miten kielikuvilla luotiin
lintu-uhan mielikuvia? . Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden
laitos.

Turtola, Tuuli 2012: Pelottaa. Kaikki eivät nauti linnuista. Linnut 4/2012

Turunen, Seppo 2011: Lemmikkielämää. Ihmisen eläinsuhde ja eläinten hyödyn-
täminen. 205 s. Gaudeamus.

Wahlman, Satu 2012: Yleisten uimarantojen hygienia, uimavesiluokitus ja kulutta-
jaturvallisuus Helsingissä vuonna 2012. Helsingin kaupungin ympäristökeskuk-
sen julkaisuja 13/2012

Wolch, Jennifer 1988: Zoöpolis. Teoksessa Wolch, Jennifer & Emel, Jody (toim.):
Animal Geographies: Places, Politics and Identity in the Nature-Culture Border-
lands, s. 119-138. Lontoo.

Vuolanto, Seppo 2012: Iloa linnuista. Tringa 1/2012 s. 6.

Vuorisalo, Timo 2011: Lajit muuttavat kaupunkiin. Teoksessa Niemelä, Jari, Fur-
man, Eeva, Halkka, Antti, Hallanaro, Eeva-Liisa & Sorvari, Sanna: Ihminen ja
ympäristö, s. 269-274. Tampere.

Vuorisalo, T., Ilmonen, P. & Hugg, T. 1997: Suomalaiset kaupunkivarikset III.
Pesänpuolustaminen ja hyökkäilyt ihmisten päälle. Linnut 5/1997:16-19.

Vuorisalo, T. & Tiainen, J. (toim.) 1993. Kaupungin linnut. Stadens fåglar. Turun
maakuntamuseo, näyttelyesite 19.

Väänänen, Veli-Matti, Laine, Jarmo, Lehtiniemi, Teemu & Luostarinen, Veli-Matti
2009: Suomen valkopoiskihanhikanta jatkaa kasvuaan. Linnut-vuosikirja 2009, s.
72–77.

Väänänen, Veli-Matti, Nummi, Petri, Lehtiniemi, Teemu, Luostarinen, Veli-Matti &
Mikkola-Roos, Markku 2011: Habitat complementation in urban barnacle geese:
from safe nesting islands to productive foraging lawns. – Boreal Environmental
Research 16 (suppl. B): 26-34.

Yrjölä, R., Kontiokorpi, J., Luostarinen, M., Santaharju, J., Sarvanne, H., Tanska-
nen, A. & Vickholm, J. 2012: Vuosaaren satamahankkeen linnustoseuranta 2011.
Vuoden 2011 tulokset ja vuosien 2001–2011 seurannan yhteenveto. Helsingin
kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 13/2012

Liite 1. Asennekyselyn kysymykset

1. Kysymys
2. Sukupuoli
3. On hyvä, että Helsingissä on runsas ja monilajinen linnusto.
4. Joissakin tilanteissa lintujen paljous heikentää ympäristön viihtyisyyttä.
5. Viranomaisten liiallinen luonnonsuojeluhenkisyys estää löytämästä järkeviä ratkaisuja kaupunkilintujen aiheuttamiin ongelmiin.
6. Suhtautumiseni lintuihin muuttui pysyvästi torjuvammaksi kevään 2006 lintuinfluenssariskin vuoksi.
7. Lintujen ruokinta on jokamiehen oikeus, jota ei pitäisi rajoittaa kuin erityisen painavista syistä.
8. Lintujen runsaus tai niukkuus ei ole oman viihtymiseni kannalta mitenkään olennainen ympäristötekijä.
9. Ulkoilen Helsingissä keskimäärin:
10. Lokit ja niiden äänet kuuluvat satamakaupunkiin.
11. Koen lokit pelottaviksi niiden puolustaessa poikasiaan.
12. Sieppailevat lokit heikentävät olennaisesti Kauppatorin vetovoimaa.
13. Sieppailevat lokit ovat häiriöksi myös muualla.
14. Myös ihmisen toiminnasta hyötyvien harmaa- ja kalalokin pesimäaikainen rauhoitus on tarpeellinen.
15. Lokkien pesimismahdollisuuksia katoilla tulisi vähentää rajoittamalla lintujen ruokintaa ja siivoamalla yleisiä alueita tehokkaammin.
16. Lokkien pesimismahdollisuuksia katoilla tulisi estää teknisin keinoin (verkot, siimat, piikit jne.)
17. Kaupungin lorkkikantoja tulisi rajoittaa tappamalla lintuja poikkeuslupien nojalla.
18. Lorkkien pesintää katoilla ei pidä rajoittaa eikä häiritä.
19. Aikuisten harmaalorkkien hävittäminen selkälorkin suojelemiseksi on oikeutettua.
20. Aikuisten harmaalorkkien hävittäminen terveydensuojelun perusteella on oikeutettua.
21. Selkälorkki sopisi Helsingin tunnuslinnuksi.
22. Valkoposkikihahet kuuluvat Suomen luontoon ja Helsingin puistoihin.
23. Koen valkoposkikihahet kiusallisiksi nurmikoilla.
24. Koen valkoposkikihahet kiusallisiksi uimarannoilla.
25. Koen valkoposkikihahien pesän- ja poikaspuolustuksen pelottavaksi.
26. Valkoposkikihahet ovat mielestäni kauniita.
27. Valkoposkikihahien parvet ovat matkailuvaltti Helsingille.
28. Valkoposkikihahhi sopisi riistalinnuksi, jolle säädettäisiin metsästysaika syksyllä.
29. Valkoposkikihahhi sopisi Helsingin tunnuslinnuksi.
30. Kuvassa on:
31. Kuvassa on:
32. Olen pelannut Angry birds -peliä:

Liite 2. Asennekyselyn avovastaukset kysymykseen ”Muita havaintojani ja kokemuksiani kaupunkilokeista ja -hanhista.”

Lokit kuuluvat Helsinkiin, mutta niiden pesiminen asuintalojen katoilla aiheuttaa kohtuutonta häiriötä. Pahimmillaan yötä päivää jatkuva kirkuna tekee ihmisen hulluksi, tai ainakin hyvin hyvin väsyneeksi. Mielestäni on perusteltua estää lintuja rakentamasta pesiään asuintalojen katoille. Poikasiaan puolustavat hyökkäilevät linnut saattavat myös pelottaa esimerkiksi talon pihapiirin pieniä lapsia (ja näiden vanhempia). Hanhia saa toki myös olla, mutten pahastuisi, jos niitä olisi hieman vähemmän. Löysät vihreät tahraavat kakkapötkylät vievät halun loikoilla kaupungin nurmikoilla tai uimarannoilla.

Valkoposkihanhet ovat todella paha riesa, joka vain pahenee. Kaikki hienot alueet (Töölönlahti, Tokoinranta, Tervasaari, Suomenlinna, Uuni- ja Iuskesaari) ovat niiden valloittamia, saastuttamia ja pilaamia. Paitsi visuaalinen haitta niiden ulosteet ovat epähygieenisiä ja levittävät tauteja. Missään ei nykyään voi enää olla piknikillä, kun joka paikka on täynnä tarttuvaa ulostetta. Eikö niille voi tehdä mitään??

Hanhet ovat Arabianrannassa käsittämättömän ”tyhmiä”. Ne eivät yritäkään liikkua, vaikka pyörätiellä niitä lähetäisi kolme pyörää rinnakkain. Lisäksi hanhet vievät nurmikon parhaat paikat. Vilttiä ei uskalla maahan kesällä levittää, kun kakkaa on joka paikassa.

Omituisen johdattelevia olivat tämän kyselyn kysymykset. Linnut kuuluvat kaupunkiin ja niiden kanssa tulee elää sovussa ja suhtautua niihin pysyvänä osana normaalia kaupunkiamme. Asukkaana minä ja ystäväni, sukulaiseni ja tuttavani nautimme kyllä kaikki lintujen ja muiden eläinten tarkkailusta silloin kun niitä näkyy. Varpusia ja lokkejakaan ei ole enää itse asiassa kaikkialla. Seuraavan kyselyn idea: Eläinlajiston ja luonnon hyvinvoinnin säilyttäminen kaupungissa?

Ärsyttävintä on kanadanhanhien uloste uimarannoilla ja puistoissa. Ja lokit on suurempia vuosi vuodelta.

Lokkeihin törmään lähituntumassa harvemmin, ainoastaan liikkeessäni keskustassa. Sen sijaan asun lähellä Viikin peltoaluetta ja valkoposkihanhet (ja muutkin hanhet) ovat luonnonnähtävyyttä, jonka tuloa keväällä ja kokoontumista muuttoa varten syksyllä seuraan mielelläni. Teemme perheen kanssa varta vasten kävelyretkiä Viikkiin hanhia katsomaan. Kyllähän siellä lokkiparviakin näkyy, ainakin maan muokkauksen aikaan. Pidän itseäni luonnonystävänä. Mutta täytyy toki sanoa, että on kiva olla myötämielinen hanhi- ja lokkiparvia kohtaan, koska saa nauttia niiden katselusta kauempaa. Kummastakaan lintulajista ei ole itselle eikä asuinpaikalle pienintäkään haittaa, vain iloa. Ehkä äänenpainot olisivat kriittisempiä, jos joutuisi jollain tavalla kohtaamaan suurten lintumäärien haittoja henkilökohtaisesti.

Kyselyn kysymykset ovat johdattelevia. Viimeinen kysymys vie uskottavuuden koko kyselyltä. Ks. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/esimerkit.html> 11. Johdattelevat ja epätasapainoiset kysymykset

---

Lokit kuuluvat merenrantoihin!

Jos kantojen koko pysyy kohtuullisena, eivät haitat uimarannoilla, nurmikentillä, toreilla ja turuilla muodostu ylenpalttiseksi. Koska ihminen pakottaa luonnon sopeutumaan oman toimintansa seurauksena, niin ihmisenkin on sopeuduttava rinnakkaiseloon vieraslajien kanssa. Silti järkevä ja eettinen kantojen rajoittaminen suositeltavaa esim. muuttamalla olosuhteita (verkot, pelotteet, pesinnän vaikeuttaminen,

jne.). Sama ilmiö kuin esim. balsamikasvillä, jättiukonputkella, lupiinilla, jne. Vastaavan kyselyn voisi tehdä myös inhoista lehtokotiloista ja musta- ja espanjansiruetanoista. Niiden merkitys kaupungin viheralueiden ja pusikoiden viihtyisyydessä on pian huomattava, vaikka niitä ei tosin pelätä. Toivoisin, että etanoiden torjunta kaupunkialueilla aloitetaan ajoissa, ettei käy kuten Maarianhaminassa, missä "tappajaetana" on ihan tosi maanvaiva. Yksityisiä maanomistajia (talonyhtiötä myös) tulisi tästä ohjeistaa.

Hanhnet pilaavat jätöksillään ja käyttäytymisellään Helsingin kauniit puistot.

Hanhista aiheutuva häiriö rajoittuu ulosteista täyttyneisiin puistoihin ja nurmikkoalueisiin. Muutoin ei mitään hanhia vastaan, päinvastoin mukavaa että kaupungissakin näkyy luontoa ja eläimiä.

Hanhnet ovat vallanneet liian suuren osan kaupunkia. Esimerkiksi Arabianrannassa ja Kaivopuistossa on todella epämiellyttävää istahtaa nurmikolla, koska maa on miinoitettu hanhien ulosteella. Kesäiset piknikhetket varsinkin lasten kanssa ovat mahdottomia. En myöskään uskalla päästää koiraa liikkumaan nurmikolla tai meressä ulosteen seassa, kun en tiedä, mitä tauteja ne sisältävät. Mukavista puistoista on tullut epämiellyttäviä valtavien hanhilaumojen ja niiden ulosteiden takia.

On hienoa, että kaupungissa on monenkirjavia lintuja. Valkoposkihanhet ovat uusia tulokkaita mutta aivan kuten muutkin maahanmuuttajat ne rikastavat Helsinkiä. Kännäävistä, roskaavista ja joka paikkaan kuseskelevista suomalaisista on valtavasti enemmän häiriötä kun lokeista, jotka siivoavat ihmisiltä jääneet ruoanjätteet. Olen ollut kaupungeissa, joissa vesibussi on vienyt turisteja katsomaan paria surkeaa lokin pesää. Lontoossa ollaan ylpeitä muutamasta korpista - towerissa on kuninkaanllinen korpinhoitaja. Voisimme olla Kauppatorin lokeista ylpeitä! Ja eri puolilla kaupunkia kuljeskelevista valkoposkihanhista myös. Turistitkin tuntuvat arvostavan kovasti lintuja ainakin siitä päätellen, millä innolla he kuvaavat näitä. Helsingin kesään kuuluvat kirkuvat lokit!

Lokkien äänet ovat kevään merkki Helsingissä ja lokkien pesimäpuuhien seuraaminen kuuluu omaan kesän odotukseeni ja kesän seuraamiseen kerrostalon pihalla. Merenrantakaupunkiin kuuluvat myös nämä linnut. Vaikka linnut aiheuttavat ehkä paikoitellen pientä haittaa (ja ovathan ne aika aggressiivisia pesimäaikaan), suurin ongelma taitaa olla ihmisen oma käyttäytyminen (kuka kääntää ruokkia niitä lokkeja kauppatorilla!). Kyllä merenrannalla saa olla linnunkakkaa ja Helsinkiin mahtuu sekä lintuja että ihmisiä.

Lokit terrorisoivat asukkaita Töölössä. Joudun lokkien vuoksi muuttamaan pois asunnostani kesäksi jos vain mahdollista. Lokit huutavat koko yön enkä saa niiden vuoksi nukkua koska ikkunaa ei voi pitää kiinni kuumuuden vuoksi. jos ihmiset aiheuttaisivat samanlaista melun niin poliisit puuttuisivat asiaan mutta kun täällä on nuo pyhät lokit ja Intiassa pyhät lehmät! Harkitsen muuttamista pois Töölöstä lokkivapaalle alueelle! Jos lokkien annetaan vapaasti lisääntyä niin samat eläinoikeudet kuuluisivat myös puluille ja rotille ja kaneille! Nykyään eläinoikeudet syrjäyttävät ihmisoikeudet kun eläimistä on tullut pyhiä!

Ko. otukset valtaavat aina kerrallaan jonkun tietyn alueen, jonka alkuperäinen tarkoitus on ihmisten virkistysalue. Höyhenet ja kakkakikkareet pilaavat kivat uimarannat, kalliot ja nurmialueet. Haluan kysyä myös, mitä hyötyä tai iloa näistä linnuista ihan oikeasti on meille kaupunkilaisille? Jos lähes kaikki niistä kuitenkin valittavat...

Lokit harvoin ärsyttävät kuten nuo valkopostihanhet. Noissa linnuissa sinänsä ei muuta vikaa, kuin että paskovat kaikki rannat ja ulkoilualueet täyteen. Piknikille mennessä ei enää tiedä mihin vilttinsä asettelisi. Lapsen ei viitsi nurmella antaa juosta, kun jo kaatuu kakkaläjään. Minulle ei mene jakeluun, miksi niitä on täällä suojeltava. Lokkiverkot ovat erinomainen apu niiden ryöstöiltä suojautumiseen, mutta esim. ihmisten tietämättömyys/piittaamattomuus aiheuttaa joskus ikäviä tilanteita (esim. Kumpulan uimalassa ruokaa jätetään pyyhkeille näkyviin, kun itse poistutaan paikalta).

Pulut, nuo lentävät rotat pois myös. Ja luu kurkkuun niitä ruokkiville mummoille. Eiköhän riittäväällä rikesakolla ruokintahalut häviä niitä hyysääviltä tantoilta. Pysäköinninvalvonta voisi sakottaa ruokkijoita. Lokit ovat joka kevään ja kesän riesa Katajanokalla. Tosi tylsää herätä monta viikkoa varhain aamulla niiden rumaan ääntelyyn. Ei tietoaakaan omasta rauhasta ja kunnan yönistä. Nuo lentävät pirulaiset tekevät elämästä suoranaista helvettiä kun niillä on poikasiasia. Nuo linnunaivoilla, heh, varustetut elukat kun luulevat kaikkea liikkuvaa uhaksi poikasilleen. Nirri pois joka nokalta.

---

ulosteiden määrä on uskomaton siellä, missä noita parvia liikkuu, esim. Kannelmäen ja Malminkartanon välisellä isolla nurmikentällä ja hiekkatiellä. YÄÄÄKK!!! Saa tosissaan katsoa, mihin astuu, muuten kengänpohjat ovat TÄYNNÄ valkoposkihanhien ulosteita, ei ole kovinkaan mukavaa tulla sellaiset kengät jalassa kotiin...

Hanhiparvet kaakatuksineen ovat hienoja varsinkin lennossa mutta kanta on kyllä nykyään aivan liian suuri. En ihan ymmärrä miksi valkoposkihanhi on edelleen rauhoitettu sillä sitä on tullut ihan urbaani eläin.

---

kesällä Espan puistossa kesästä nauttiessani sain lokin paskat niskaani Ulkoilu alueilla missä valkoposkihanhet asuu (kaivopuisto, arabianranta) on vastenmielistä lintujen jätöksien takia. Lastenrattaat sotkeutuu ja pikkulapset eivät osaa jätöksiansä varoa ja kengän pohjissa kantautuu sisätiloihin.

Valkoposkihanhista ei varsinaisesti ole koskaan ole ollut haittaa, mutta niiden jätökset ovat välillä ikäviä. Arabianrannassa ja Suomenlinnassa oli välillä kesällä mahdotonta löytää paikkaa johon voisi levittää viltin ja istahtaa.

Kaupunkilokin pesä jokavuotisesti päiväkodin katolla aiheuttaa lukuisia vaaratilanteita lapsille ja aikuisille. Hanhet taas pilaavat monta kaupunkilaisten virkistykseen tarkoitettu nurmialuetta niin uimarannoilla kuin muillakin puistoalueilla. Eläimet toki kuuluvat kaupunkimiljööseenkin mutta joku kohtuus pitäisi olla. Tuntuu että kaupunkilaisten oikeuksia syrjitään lокkien ja hanhien vuoksi... Ei ole vitsi koks kohtaan nämä ongelmat oikeasti....

Lokkien räähkyminen alkuillasta häiritsevää. Samoin aikaisin aamusta räähkyvät niin, että häiritsee unta. Kesällä ei voi nukkua ikkuna auki. Vievät asumisrauhan ja likaavat. Hanhet vallanneet puistot ja rannat. Surullista. Kovalla rahalla rakennettiin Arabianranta ja nyt se on lähes koko kesän hanhien valtaama. Likaavat.

---

katolla pesivien lокkien pesistä myös putoilee poikasiasia, jotka sitten hitaasti kituvat kuoliaiksi ilman ruokaa - usea havainto sisäpihalta Hakaniemestä.

Aivan käsittämätöntä, miten kanadanhanhen annetaan tuhota ulosteellaan kaupunkilaisten harvat ulkoilualueet keskustan lähistöllä. Kaupungista on tullut paikoin paikka, missä ihmiset eivät voi oleskella - hanhiparvien vuoksi.

Pikku Huopalahden meriharakat ovat kivoja ja piristäviä otuksia:) Valkoposkihanhien ja kanadanhanhien suuri määrä haittaa, tai siis lähinnä niiden jätökset - paitsi jos kysyisi koiraltani, hän olisi eri mieltä: pitää niitä makupaloina :D Minun mielestäni ei Helsingissä ole liikaa mitään luonto"kappaleita", hyvin tänne sopivat lokit, hanhet, citykanit ym. Niin ja joutsenet! Tänä kesänä Pikku Huopalahden joutsenpariskunnalla oli 6 poikasta, joista 2 oli jo syntyessään valkoisia!

Tänä kesänä seurasin mielenkiinnolla kalalokin munan haudontaa, pesintää sekä poikasen uskomatonta matkaa ja selvitymyistä maahan Kauppiaankatu 8:n katolta sekä sen jälkeistä taistelua autojen keskellä.

Keijukaistenpolku 12 katolla pesinyt lokki vuosia. Muuten mukavaa, mutta aiheuttaa melua pitkään puolustaessaan pesäänsä. Pesästä pudonnut poikanen aiheuttaa aggressiivista puolustusta eikä isoja ulosteita ole mukava siivota parvekkeelta ja ikkunoista.

Talin golf-kentällä valkoposkihanhien parveilu on epämiellyttävää ja linnuillekin vaarallista. Linnut ovat aika pelottomia esim lentävän / vierivän pallon suhteen. Usein on parvessa joku, joka on saanut pallon jalkansa ja ontuu. Selviytymismahdollisuudet ovat käsittääkseni aika pienet. Ainakin valkoposkihanhet olisi ajettava sinne minne ne kuuluvat = luontoon

---

Niiden kantaa on alettava rajoittamaan.

Valkoposkihanhien populaatio on kestävämmän suuri ja aiheuttaa merkittävää taloudellista vahinkoa monin paikoin Suomessa. Pesimäkanta on moninkertainen verrattuna esim. riistalintu metsähanheen. PK seudun populaatio on saanut alkunsa tarhakarkulaisista eli on lähes vieraslaji.

---

no joo, luonnonsuojelu- asiat ovat menossa muutoinkin vikasuuntaan. Kohta metsästystä rajoitetaan hirvieläinten kannan vaihtelun vuoksi. On muistettava inhimillisenä kärsimyksenä pohjoisen porokolarit, kuinka suuri menetys kansantaloudellisesti laskettuna.

Hanhien ulosteet likaavat ikävästi uimarannat ja nurmikot

---

hanhet kakkaavat joka paikan: rannat, nurmikot, ikkunat ohi lentäessään, autot, uimaveden, lasten leikkipaikat, kakkaavat ja tekevät tuhoa kasvimaalla. Kakka ei ole mitään pikku palleroita vaan tuloksena on kauheat jätökset joka paikassa. Metsästyskausi olisi kannatettavaa.

Hanhien suurin ongelma ei ole mielestäni niiden aktiivinen häiriökäyttäytyminen, jota en ole juurikaan havainnut. Ongelma on niiden suttaaminen. Monet Espoon ja Helsingin nurmikkoalueet ovat käytännössä käyttökelvottomia virkistyskäyttöön hanhien tulon jälkeen. Jalkapallon ym. nurmikkopelien pelaaminen on ikävää kun vaatteet on täynnä hanhen kakkaa. Tämä pätee myös alueilla, joille kaupunki on kustantanut maalit.

Ihailen Viikin pelloilla hanhiparvia, mielettömiä elämyksiä kun sattuu paikalle silloin kun parvia nousee ilmaan.

Minusta ne luovat kaupungista vain jännittävämpää kuvaa! Lokkien taiturimaiset esitykset ovat (useimmiten) hauskaa katsottavaa (ja juu, minultakin on siepattu jätski kädestä, mutta ei siinä voinut kuin ihailla harmaalokkirosvon kykyä lentää suurine siipineen niin läheltä ihmistä hipaisemattakaan minua - ja jätski varmoin ottein napattuna). Hanhiperheet ovat söpöjä, ja tuovat myös mieleen itäisen pohj-amerikan puistot ja pihat, joissa näkyi hanhia paljon. Mitä sitten jos joku kakkakikkare löytyy nurtseilta. On niillä silti pelattu työkaveriporukalla futistakin - kyllä ne kamat menee pesuun joka tapauksessa. Sitten vielä, on vain hyvä, että ihmiset - varsinkin lapset - tottuvat näkemään villieläimiä kaupunkiympäristössään ja toivon mukaan kunnioittamaan niitä. On valitettavasti näet nähty sitäkin, että penska jahtaa valkoposkihanhia pitkin Kaivopuiston nurtseja vanhempien tehdessä ei-mitään... siinä kun hanhi nokkaisee, ei ainakaan hanhea pidä syyttää!

Lokkien (varisten, harakoiden...) pääsyä roskiksiin jne. syömään ihmisravintoa tulisi rajoittaa lintujen terveyden ja kasvun vuoksi - terveyshaitat ihmiselle eivät mielestäni ole merkittävä tekijä tässä asiassa. Myös lokkien pesintää vilkkaasti liikennöityjen alueiden rakennuksien katoilla ja rakenteissa voisi yrittää estää (ei kuitenkaan pesinnän jo alettua häiritä), koska pesästä lähteneitä poikasia vahingoittuu ja kuolee hirvittävät määrät liikenteessä, eivätkä ihmiset ole kovin innokkaita lopettamaan edes pahoin loukkaantuneita lintuja sellaisia havaitessaan.

Ongelmat lokkien ja hanhien kanssa johtuvat siitä, että linnuille on tarjolla sopivia pesimis- ja ruokailuympäristöjä yllin kyllin, ja mikään ei rajoita niiden lisääntymistä. Kauppatorin lokkien suhteen paras keino olisi parempi hygienia ja roskien siivous, voimakas valistuskampanja ja lintujen ruokkimisen ehdoton kieltö. Nyt toripäivän päättyessä lokeille on tarjolla paljon ruokaa, kun torikauppiaiden jäljiltä jää aikamoinen sotku. Kauppiaiden pitäisi jättää roskansa kannelliseen jäteastiaan, niitä ei saa levitellä kojun ympäristöön. Joka puolelle torin ympäristöön kylttejä jotka varoittavat aggressiivisista lokeista, ja EHDOTON RUOKINTAKIELTO, myös muualle kuin Kauppatorille. Lokkeja paras rajoittaa ruuan kautta, pesien hävittäminen katolta on kuin oireen hoitoa, eikä itse sairauden hoitoa. Valkoposkihanhien suhteen tilanne on hankalampi, niin kauan kuin laajoja nurmialueita riittää. Nurmikentät ovat hanhille luontaista laidunnusympäristöä, ja saaristossa riittää pesimätilaa. Lokit ja hanhet ovat osa mereisen Helsingin viehätystä, ja ovat ehdottoman sympaattinen osa saaristoluontoa. Niiden kanssa on vain opittava elämään!

Varsinkin hanhet ovat kauniita ja poikaset söpöjä, eikä niitä saa tarpeettomasti kiusata. En koe niitä häiritseväksi lainkaan. Lokit ok, mutta ehkä valtaisia keskittymiä ei keskustaan tarvitse syntyä.

Merilinnut ovat olennainen osa merenrantakaupunkia! Jos haluaa pitää yllä valtavia nurmialueita, on pakko hyväksyä se, että paikalle ilmestyy laiduntavia hanhia. Annetaan osan nurmikoista kasvaa ketoina/niittyinä ja Helsingin luonnon monimuotoisuus kiittää.

Ei niissä hanhissa, mutta se kakka on raivostuttava asia! Erityisesti se riepo minua Arabianrannassa; siellä ei voi istua nurmikolla enää missään. Olen muuttamassa sinne ensi viikolla, asia rieponee sen jälkeen tuplasti enemmän.

Taloyhtiön katolla joka vuosi pesivä lokkipariskunta on poikimisaikaan kiusallinen pihalla olijoille.

Kyllähän nuo ärsyttää. Varsinkin hanhien paskominen pitkin poikin vähentää puistoalueiden viihtyvyyttä. Tervasaassa ja kaivarissa on ikävä kävellä kun paska rapisee jalkojen alla

---

Pelloilla ruokailevien valkoposkihanhiparvien lähtö auringon laskun aikaan on upea elämys!

Vain lокkien tahallinen ruokinta on ongelma: esim. torimyyjät heittelevät kalanperkeitä harmaalokeille, jolloin ne oppivat hakemaan sapuskaa. Jos lokit kerran sopeutuvat ihmisiin, voivat ihmisetkin sopeutua lokkeihin.

Etenkin valkuposkihankia aivan liikaa. Pilaa kaikki yleiset alueet. Mahdollisesti samasta syystä linnusto ei tunnu kovin monipuoliselta kun on näin vahva yksi dominoiva laji.

Lokit pilanneet kauppatorin. Valkuposkihanhet kaivopuiston ja korkeasaaren nurmikot, täynnä niiden ulosteita, kävely ja retkeily käytännössä mahdotonta.

Lokit ovat todella aggressiivisia pesiessään katoille ja puolustaessaan poikasiaan. Samalla ne sotkevat myös naapuritalojen ikkunat ja parvekelasit.

Luonto on osa Helsinkiä. Elämä kaupungissamme olisi köyhempää ilman luonnonlintuja ja muita luontokappaleita. Tarvittaessa niiden määriä voi kuitenkin puolestani alueellisesti rajoittaa.

Pelaan golfia ja joillakin kentillä (tosin Vantaan puolella, Hiekkaharjussa) niitä on riesaksi asti eikä pelistä tule mitään.

Ihmisten typeryyden ja roskaamiseen sekä jämähtäneeseen, nurmikkovaltaiseen viheraluekulttuuriin pitäisi puuttua, ei valittaa linnuista.

Valkuposkihanhet ovat hauskoja sekä nurmikoilla että vedessä että lentäessään kaupungin yllä. Olisiko mitenkään mahdollista saada myös merihanhia asettumaan Helsinkiin?

Liikun usein esimerkiksi Kaivopuiston liepeillä, ja kesäisin erityisesti turistit jaksavat hyvinkin vuolaasti ihailia ja kuvata valkuposkiahankia. Poikasten ollessa pieniä tämä ihastelu on tietysti aivan omalla tasollaan.

Hanhnet ovat ongelma sotkiessaan ympäristöä. Esim. Pyysaarella venekerholla, jossa pidän venettäni, laiturit ovat koko kesän todella likaisia. Minusta hanhet pitäisi saada häätää tuollaisista paikoista. Lокkiongelma on lähinnä Kauppatorilla ja Kaivopuiston rantakuppiloissa. Kauppatorin lокkien hävittämiseen voisi käyttää aika reipasta otetta.

Itse koen lokit vain "meluhaittana", kauppatorilla vierailen harvoin mutta perimmäinen syy röyhkeisiin lokkeihin on se että ihmiset ruokkivat niitä. Ehdoton ruokintakielto olisi paras keino vähentää lокkien määrää ei toivotuissa paikoissa. Valkuposkiahankikannat ovat niin runsaat että osittainen ja lyhytaikainen (koska linnut eivät pelkää ihmistä) olisi suositeltavaa.

Hanhiaurojen katselu kuuluu jo omaan syksyyni ja lокkien huudot puolestaan kevääseen.

Taloyhtiöiden katoilla keväällä pesivät harmaaselkäiset lokit ovat todellinen riesa. Alkukesän aamut menevät piloille niiden huutaessa ja puolustaessa muniaan, sitten kun poikaset kuoriutuvat, ei pihalla uskalla edes liikkua, kun ne tekevät hyökkäyksiään. Taloyhtiöiden hallituksen puheenjohtajiksi tuntuu valikoituvan herraihmissä, jotka viis veisaavat luottamustehtävänsä hoidosta ja muiden asukkaiden viihtyvyydestä. Vanhassa asunnossani Tiiliruukinlahden rannassa lokit jokakesäinen ongelma, pesivät pj:n katolla.

Asumme aivan meren tuntumassa ja lokit sekä hanhet kuuluvat ympäristöömme. Niistä ei ole mitään haittaa, päinvastoin. Annetaan lокkien ja hanhien olla rauhassa. Emme ole koskaan kokeneet uhkaa lintujen osalta. Niitä tulee kunnioittaa. Olen itse syöttänyt kädestä valkoposkihanhia ja tunne on sanoin kuvaamaton

---

Valitettavasti valkoposkihanhet ovat valloittaneet paikkapaikoin perinteiset piknikalueet niin, ettei niihin ole mahdollista levittää vilttiä saati takkia ilman, että se likaantuu.

Kantoja pitäisi säädellä pääasiassa ravintolähteitä rajoittamalla.

En tiedä lintukantojen nykytilanteesta tarpeeksi, jotta voisin arvioida a) harmaalokkikannan pienentämistä eri keinoilla sekä sen vaikutusta selkälokin suojeluun tai b) valkoposkihanhien kannan metsästyskestävyyttä. Olen koulutukseltani biologi. Jos biologi ei näitä asioita tiedä, uskoisin että monilla muillakin helsinkiläisillä on tästä liian vähän tietoja perustellun mielipiteen esittämiseen. Lisäksi haluaisin huomauttaa, että monimuotoinen kaupunkiluonto on minulle tärkeää, ja että siihen kuuluu myös monipuolinen lintulajisto. Minua siis häiritsee valtavasti se, jos lähipiirissäni EI ole monimuotoista luontoa. Mutta minua voi myös häiritä yhden lajin (esim. pulujen tai harmaalokkien) erittäin runsas esiintyminen tietyillä alueilla. Vastustan siksi kysymyksenasetteluani: häiritseekö runsas linnusto / linnuston puuttuminen. Lokit kuuluvat Kauppatorille, mutta massaesiintymiset ovat häiritseviä eivätkä lisää biodiversiteettiä. Kannatan ruokintakieltoa puluille, lokeille, hanhille ja heinäorsille. Ruokinnan myötä lisääntyvät myös rotat... Lintulaudat ovat toki eri asia. Lokkien ja pulujen pesintää rakennetussa kaupunkiympäristössä täytyy rajoittaa sekä ravintoa vähentämällä (ruokintakielto, siivous) että mekaanisesti (esteeet). En näe estettä myöskään aikuisten lintujen pyynnille, jos se tehdään kipua aiheuttamatta. Sen sijaan esimerkiksi lокkien luontaisia pesäpaikkoja saaristossa tulisi suojella ja pesintää edistää. Haluaisin myös huomauttaa Angry Birds -peliin liittyvän kysymyksen täydellisestä epäolennaisuudesta... Ja kiittäisin lopun tunnustustehtävästä, se osoittanee miten huonot tiedot monilla kaupunkilaisilla on Helsingin linnuista, mutta miten voimakkaita mielipiteet silti ovat!

Hanhille on pakko tehdä jotain. Keskustan puistot ovat muutamassa vuodessa muuttuneet käyttökelvottomiksi.

---

ihmisellä ei ole mitään oikeutta rajoittaa luontoa/ eläimiä elämästä. Kadut /puistot yms. eivät ole pelkästään ihmisten omaisuutta. Suvaitsevaisuutta tarvitaan. Ihminen on kuitenkin pahin tuhoaja/ roskaaja.

Lokki on yrittänyt viedä jäätelöni, se oli hauskaa. Hanhet ovat upeita, kauniita ja mielenkiintoisia seurailtavia. Koirakin tykkää. Kakkaa niistä toki jää, mikä voi olla epämiellyttävää.

---

monet kysymykset (ehkä 6-8) olivat epämääräisesti asetettuja, siis huonosti (tutkimuskyselyn kysymyksiksi) muotoiltuja. olisi kiinnostavaa tietää, millaisia aineistoanalyysseja tutkijat ovat kysymyksiä laatiessaan ennakoineet käyttävänsä. veikkaanpa että huipputasoa ovat suorat jakaumat ... Ja: miksi tutkimuksessa kertoneessa viestissä mainittiin erikseen nimeltä neljä Helsingin yliopiston organisaatiota (Bio- ja ympäristötieteellinen tiedekunta, Farmasian tiedekunta, Biotekniikan instituutti ja Neurotieteen tutkimuskeskus). Miten ne mahtavat liittyä käsillä olevaan tutkimukseen ?

Viikin pelloille syksyisin kerääntyvät valkoposkihanhiparvet ovat vaikuttava luontoelämys. Samoin Töölön katoilla pesivät selkälokit.

Lokkien ja hanhien määrä on vähäinen alueella, missä asun. Lähinnä kyseisiä lintuja näkee lentämässä. Vietämme kesällä melko paljon aikaa myös merellä Helsingin edustalla, mutta linnuista ei ole koskaan ollut mitään suurempaa harmia. Tosin kerran lokki nappasi uistimen ja lähti lentämään se suussa. Onneksi lintu ymmärsi päästää uistimesta irti jonkin ajan odottelun jälkeen, ja tilanteesta selvittiin säikähdyksellä :)

Oulunkylässä lähistöllä katolla pesivät lokit hyökkivät koirien kimppuun. Tämän koen hieman pelottavaksi.

Minusta on viehättävää seurata lokkien pesimistä viereisen talon katolla. Pelkään ainoastaan sitä, että joutuisin todistamaan, kun ihminen kiusaa tai tappaa poikasia tai aikuisia.

Mielestäni luonnon seuraaminen on kiinnostavaa ja on mukava, että edes jotkin eläimet viihtyvät kaupunkiluonnossa. Kysymyksen voisi myös kääntää, että häiritsemmekö me lintuja, eikä linnut meitä.

Harmaalokki on pesinyt kahtena kesänä Alakiventie 7:n katolla

---

Ne pitäisi hävittää. Kirkuvat ja hyökkäilevät ihmisten kimppuun. Lintulaumat, kuten hanhet, eivät kuulu kaupunkiin. Niitten suojeleminen on vihrerpiipertäjien älyttömiä touhuja ja todellisen työn puutetta.

Kaikki pitäisi tappaa

Paskovat joka paikkaan. Koiranulkoiluttajille inhoa herättävä asia

---

Olen asunut asunnossani 24v. Lokit saapuivat 4 kesää sitten. Yöllä saa nukuttua 24-03 sitten alkaa lokkien räykyminen. Parvekkeella ei voi olla koska lokit hyökkäilevät ja pitävät niin kovaa meteliä ettei voi keskustella. Pihalla pitää kulkea sateenvarjon kanssa. Joinakin kesinä on ollut kaksi pesuetta. Lapset eivät uskalla olla pihalla lokin poikasien takia. Taloyhtiö ja huoltoyhtiö sanovat olevansa neuvottomia koska lokkeja ei saa häiritä. Entä me ihmiset, eikö meitä tarvitse suojella. Ostin asunnon ilman lokkeja ja nyt täytyy asunto myydä talviaikaan koska lokkien takia ei voi myydä kesällä. Toivon että kaupunki antaisi ohjeet taloyhtiölle miten toimia ja saataisiin rauha ja mahdollisuus nauttia kesästä.

Lokeista kaupungissa ja varsinkin toreilla tulisi päästä eroon terveyshaittojen takia. Hanhet ovat kaikin puolin suosittavia lintuja, sopivat hyvin merellistä imagoa vaalivaan Helsinkiin. Jokakesäinen ilmiö, hanhia vihaavat koiran ulkoiluttajat, on saatava kuriin. Koiriaan ulkoiluttavat estävät tahallisesti hanhien nousun maihin laiduntamaan juoksuttamalla koiriaan rannalla vesirajassa. Alkukesästä poikasten ollessa lentokyvyttömiä tästä aiheutuu melkoisesti haittaa hanhille jotka eivät pääse maihin koirien takia. Kaivopuisto-Merisatama alue. Samoin koirien käskyttäminen juoksemaan hanhilaumaan vapaasti. Kaivopuisto - Ullanlinnan mäellä tämä on varsin yleistä. Koirakurin valvontaan on panostettava jo mainitsemistani syistä, mutta kyllä siihen on aihetta muutoinkin.

Mielestäni lokkien pesintä katoilla on lisääntynyt vuodesta vuoteen. Jos katolle tulee lokin pesä, se haittaa katon huoltotoimenpiteitä, likaa ympäristön pesän välittömässä läheisyydessä sekä katolla että maassa. Hyökkäykset taitavat olla riesoista pienempiä kun osaa varoa. Valkoposkihanhet ovat lisääntynyt niin paljon, että ne alkavat olla saastuttajina 10 kärjessä siellä, mihin ne rantautuvat. Ne eivät nimessä kuulu enää sarjaan suojeltavat. Pyydykset ja pyssyt esiin!

Kävin aikoinani jatkuvaa sotaa valkuposkikihanhia vastaan Stansvikin kartanon alueella. Ainoaksi todella tehokkaaksi keinoksi pitää ne pois nurmikkoalueita sotkemasta osoittautui vesi. Vesiletkulla laaja suihku laumaan ja joukko pakeni vastalauseita ladellen takaisin mereen. Harkitsin lasten vesitykin hankkimista, mutta se sentään jäi toteuttamatta.

Hanhet ovat hirveitä ja paskovat kaikki nurmialueet täyteen. Ihan mahdotonta nykyään puistoissa käydä piknikillä tms.kun kaikki nurmialueet on täynnä sontaa. Korkeasaarella ne pirut kävivät kiinni perheeseeni vaikka ainoastaan kävelimme ohitse. Lokeista ei ole minulle ollut koskaan mitään muuta haittaa, paitsi että niiden ääni on joskus rasittava mutta sehän nyt ei haittaa ulkoilua eikä muutakaan elämää.

Hanhien ulosteet pilaavat kauniit kaupunkinurmikot, hyvästi mukavat kesäpiknikit. Pataan vaan :)

Hanhiparvet ovat syksyisin hienoa seurattavaa Viikin pelloilla, joilla pyöräilen päivittäin.

Ihmiset itse saavat aikaan kaikenlaista huonoa, kuten nämäkin rosvoavat lokit ja erittävät hanhet.

Taloyhtiön edustaja poisti keväällä talomme katolta Lauttasaarella lokinpesän, jossa oli jo munat. LAITONTA! Pesimärauha turvattava!

Linnut kuuluvat kaupunkiin, osittain myös ns. "vieraslajit." Luonto muuttuu ja kaupunkiluonto kehittyy väistämättä. Uusien lajien vastustamisessa on hieman samankaltaisia ideologisia piirteitä kuin ksenofobiassa. Hanhiparvet ovat elämyksellisiä, en koe niitä ongelmaksi. Myös lokit kuuluvat itsestään selvästi satamakaupunkiin. Pidän linnuista ylipäänsä ja niiden äänimaisema on osa kaupungin tunnelmaa. Aivan erityisen häiritsevissä paikoissa lintuja on syytä "torjua" mekaanisesti. PS.

Lokit ja hanhet mahtuvat hyvin Helsingin puistoalueille yhdessä ihmisten kanssa. Ne väistävät ihmistä Töölön kulmilla, jossa liikun. Piknik-nurmikoilla hanhen uloste ei ole kiva yllätys, minkä vuoksi hanhia (ei poikasten ollessa pieniä) sopii niillä paikoin yksityiskansalaisten ajoittain häätää lentoon, mikä on luonnollista oman ympäristönsä kohentamista. Verovaroja tähän ei kuitenkaan tulisi haaskata. Kaikkiaan roskaaminen ja humalaisten tarpeiden teko on pahempi ongelma siisteyden kannalta. Siihen tulisi puuttua sakottamalla ja järjestämällä käymälöiden ja roskalaatikkojen määrä sille tasolle, eurooppalaiselle kaupungille kuuluu. Esim. Tukholmassa niitä on riittävästi, miksei Helsingissä?

Miksi kyselyssä ei kysytty "Tulisiko lokkiongelman aiheuttavat avokaatopaikat lopettaa pääkaupunkiseudulla?" On aika uskomatonta että ympäristövirasto (epäsuorasti) laittaa ihmisen piittaamattoman toiminnan seuraukset lokkien syyksi. Ongelma ei ole lokit vaan me ihmiset, lokkeja on turha syyttää. Jätteen käsittely asianmukaiseen kuntoon niin lokit vähenevät ja "lokkiongelma" poistuu. Avokaatopaikat ovat muinaisjäännös, on käsittämätöntä että sellaisia voidaan sivustavaltioksi itseään kutsuvassa maassa ja sen pääkaupunkiseudulla vielä suurella mitalla käyttää. Helsingin ympäristövirastolla ja -lautakunnalla olisi tässä asiassa profiilin noston paikka. Olen ammattiekologi.

---

kattopesiminen lokeilla tosiaan lisääntynyt, josta seuraa ikävä poikasten turvattomuus kaduilla ja pihvilla.

Seurasaaressa hanhet ovat hyvin inhimillisiä, kuuntelevat kun niille puhuu ja mielestäni ymmärtävät puhetta.

Lokkien ääni tuo mieleen lapsuuden kesät Pihlajasaarella ja on siksi yksi mieluisimmista äänistä Helsingissä. Jo tuolloin lokit varastelivat makkaroitu suoraan syöjien käsistä, mistä onkin jäänyt hauskoja muistoja ja tarinoita kerrottavaksi - ei todellakaan pelkoa! Iloitaan lintujen harmaaseen kaupunkiimme tuomasta kauneudesta ja elävyydestä.

---

onkohan tämä kysely vitsi???

Naapuritalon katolla on kahtena vuotena pesinyt kalalokki. Aluksi mietitytti, että pitääkö se kovaa huutoa aamuyöllä, mutta se ei kovin paljon häirinnyt ja poikasten varttumista oli hauska katsella. Toisessa paikassa kantakaupungissa asuessa naapuritalon katolla oli harmaalokin pesä, niiden ääni oli kyllä välillä häiritsevän kova ja aloittivat kailotuksen kevätkesän öinä jo klo 4-5 aikaan. Siihen saattoi herätä, jos ikkuna oli auki.

Hanhien ulosteet pilaavat Helsingin kantakaupungin puistojen nurmialueet kauttaaltaan. Nykyään nurmialueet ovat hanhien käytössä, eivät ihmisten, jotka maksavat niiden ylläpidosta verorahoilla.

Liikaa suojelua, vievät "tilaa" kaikilla puisto- ja viheralueilla. Puistot, kävelytiet, rannat, venekerhon alueet jne ovat jatkuvasti täynnä ULOSTEITA, joiden seassa ei todellakaan voi kävellä, oleilla ja nauttia ulkoilmasta! Lintujen ja ulosteiden mukana leviää pöpöjä, alueet haisevat, ja itse linnut ovat pelottavia ja epämiellyttäviä, ja silti niitä suojellaan jättimäisinä parvina paikoissa, joissa kaupunkilaisten pitäisi voida nauttia kaupunkinsa alueista kaduilla ja puistoissa, julkisilla ja yksityisillä paikoilla. Jotkut ajattelemattomat kansalaiset ruokkivat lintuja maahan kaatamallaan ruoilla, jotka lisäävät samalla hiiri- ja rottaongelmaa, keräävät lisää lintuja, ja samalla niiden ulosteita, ja ongelma pahenee entisestään. Eivät ne linnut nälkään kuole ilman pullamurujakaan.

Järjestelmällinen haitta, tulleet vuosi vuodelta röyhkeämmiksi, haulikkoa vaan paskohanille ja ruttolokeille....

Linnut kuuluvat luonnollisena osana myös urbaaniin ympäristöön

---

Lokkien ääni tuo meren Helsinkiin. Hanhiparvet viestivät luonnon voimasta.

Hanhilaumat Arabianrannan nurmikoilla ovat kamalia, meteli ja kakka!

"Kaikkiruokaisena lintutätinä "minulla on pelkästään hyviä kokemuksia kaupunkilokeista ja -hanhista. En käy lainkaan Kauppatorilla, joten en tiedä siellä olevasta paljon esillä olevasta lokkiongelmasta. Merihaassa korkealla olevan asuntoni parvekkeelta olen useina kesinä saanut seurata ja ihailla kalalokkien pesintää palloilutalon ja ostoskeskusrakennuksen katoilla. Pesiä näillä katoilla on n. 6-10. Olen todennut, että lokit pesivät aivan samoissa paikoissa. Lokit saapuvat aina huhtikuussa, varaavat pesäpaikkansa ja lähtevät Merihaasta, kun poikaset ovat lentokykyisiä. Kenenkään en ole nähnyt lokkeja ruokkivan. En myöskään ole kuullut alueen asukkaiden valittavan lokeista, vaikka useiden kanssa olen ottanut asian puheeksi. Viime kesänä yksi kalalokki teki pesän kannelle. Muuten, kyselyn toiseksi viimeisessä kuvassa olevan lokin nokasta en saa selvää, onko se kuitenkin harmaa lokki.

---

kesästä aina se päivä pilalla jos nään kun jäävät autojen alle.

Harmaalokit ovat hävinneet kantakaupungista kokonaan. Tilalle on tullut kovaäänisempiä kalalokkeja, vaikka ei niissäkään ole mitään vikaa. On rumaa, että harmaalokkeja vainotaan kaatopaikoilla, missä ne

ovat käyneet ruokailemassa. Kun ajattelee jätteitä, joiden kanssa työntekijät ovat kaatopaikalla tekemisissä, niin en usko että harmaalokit ovat se asia, joka aiheuttaa terveysuhkaa. Jos jätteiden käsittely alkaa pänniä, ei sitä kannata kostaa heikommalle osapuolelle eli linnuille.

Kalalokkipari pesinyt Vaasankatu 2 katolla 3 kesää, toinen lähistöllä, lокkien melu ei haittaa. Palolaitoksen ei ehkä tarvitsisi yleisiä lajeja pelastella, harvinaisempia harkitusti. Kauppatori on alkukesästä lокkien takia vähän ongelma. Esteverkot on rumia.

---

hanhet lisääntyvät vauhdilla, vähempi riittäisi, jotta puistossa ja rannoilla voisi myös pikkulapset leikkiä

Katajanokan vesikatoilla pesii Kauppatorin lokkeja, ne tulisi ehdottomasti saada estettyä

Kaivopuiston ja sen ympäristön kulkuväylät on täynnä hanhenpaskaa

---

Valkoposkihanhet ovat todella raivostuttavia. Niiden ulosteet pilaavat täysin useiden viheralueiden käyttömahdollisuudet Helsingissä. Mihin voi laittaa piknik-viltin, kun ruoho on paksusti täynnä ulosteita.

Harmaalokki on vienyt kädestäni Kauppatorilla kerran jäätelön ja kerran lihapiirakan, vaikka olen suojannut hyvin ja nähnyt, että tuolla takana oleva ja lentelevä harmaalokki voisi napata herkkupalan. JOTkut harmaalokit ovat saaneet kehittyä liian röyhkeiksi. Liian röyhkeät pitää karsia.

Lokit kuuluvat merenrantakaupunkiin. Ne eivät taida edes maistua kovin hyvältä, joten metsästyskään ei liene järkevää. Kanadanhanhet eivät kuulu eurooppaan, vaan pataan. Niitä voisi metsästä ruoaksi, samoin kuin city-kaneja. Valkoposkihanhet voisi vielä jättää rauhaan, mutta tarpeen mukaan niitäkin voisi ammuskella syötäväksi, jos kanta vielä paljon paisuu.

Olisi kiva voida käydä lasten kanssa kävelyllä rannalla rauhassa, ja olisi mukavaa, ettei lasten tarvitsisi leikkiä hanhen ulosteissa hiekkarannalla. Jalkapallonurmetkin saisivat mieluiten olla ihmisten käyttöön.

Kaupunkihanhet ovat erittäin epämiellyttäviä lintuja, kun ne kohtaa suurena parvena. Ne eivät erityisesti pelkää lähestyvää ihmistä, joten sellaisen parven halki kävely on pelottavaa. Lisäksi ne ulosteillaan likaavat kaikki ne paikat ja nurmikot, joissa voisi kesällä itse istuskella. Kaiken sen ulosteen ympäröimänä ei tee mieli syödä eväitä.

Kaupunkilokit ovat ongelma siellä, missä ne ryhtyvät aggressiivisiksi ja metelöivät. Ne toki kuuluvat merenrantakaupunkiin, mutta merenrannan tuntumaan - eivät esim. kerrostalolähiön katoille. Hanhia en kaipaa Helsinkiin lainkaan, ne voisi häätää/ampua kaikki, sori vaan. Kakkailu pilaa piknikmaastot kuten Kaivopuiston nurmikot, eikä ole kivaa kun lapset pyörivät hanhenkakassa. Ja oikeasti - hanhilaumoja on liikaa.

Valkoposkihanhien määrää on vähennettävä. Kaupunkilaiset eivät voi enää istua puistoissa, koska hanhia ja niiden jätöksiä on ruohikot täynnä. Puhumattakaan ongelmista, joita esimerkiksi golf-kentillä kohdataan. Puistot ihmisille, ei hanhille!

Hanhenpaskan määrä kesäisin on aivan sietämätöntä! Töölönlahdella on mahdotonta lenkkeillä kesäisin, ilman että lenkkitosut on paskassa. Paskaa on kaikkialla ja se on ihan käsittämättömän raivostuttavaa. Kaiken lisäksi koirani syö sitä stanan hanhenpaskaa. Tokoinrannan hiekkatie on myös ajoittain täynnä

sontaa. Nurmikoilla ei voi istuskella esim. Töölönlahdella tai Tervasaassa. Lokit on ihan fine. Kiitos, että tällanen kysely tehdään!

Hanhet mahtuvat Viikin pelloille mutta ei esimerkiksi Espoon silkkiniitylle tai muihin nurmikkopuistoihin, joissa niiden paska haittaa lasten leikkimistä.

Hesaan kuuluvat olennaisesti lokit. Niiden saapuminen kertoo keväästä ja vesien vapautumisesta. Pesimistä seuraan innokkaasti. Ihmiset saivat ottaa esimerkkiä siitä kuinka taitavasti ja tehokkaasti lokit suojelevat poikasiaan. Lokit ovat hurmaavia ja niiden lentonäytösten seuraaminen on suurta juhlaa!

Minua hanhi tai lokki on ahdistanut vain kerran, kun olin piknikillä kaverini kanssa. Muuten linnut eivät häiritse minua, vaikka olisivatkin runsaslukuisia. Toisaalta tapanani ei ole viettää aikaa Kauppatorilla tai merenrannan terasseilla.

Arabianrannassa ja Viikissä joutuu kahlaamaan ja liukastelemaan hanhen ulosteessa keväästä syksyyn. Linnut ovat pelottavia ja häiritsevät ulkoilua huomattavan paljon. Koiran kanssa on vaikeaa käydä kävelyllä ja myös pyöräillessä sattuu vaaratilanteita. Kaiken kaikkiaan hanhet ovat iso ja kiusallinen riesa.

---

1. Miksi ette kysyneet likaamisesta. Minulle on kuivalla ilmalla suuri ongelma kävelyiltä tullessani, koska kenkien pohjissa on takuuvarmasti valkuposkihien jätöksiä. Missä pestä kengät, koska niillä ei voi mennä kotiin sisälle, eikä jätösten peseminen lavuaariin huvita? Käykää kerrankin kävelemässä Kaisaniemenrannan kevyen liikenteen väylillä, niin ette onnistu pääsemään perille sotkematta kenkiänne. Eivät kanadanhanhet katso, ulostavatko jalkakäytävälle vai nurmikolla. Luonnonsuojelijat kävelevät säkki päässä. Tokoinrannan jalkakäytävät ovat samalla saastalla kyllästettyjä. Kun kävelyn jälkeen menen ruokakauppaan, mietin, kuinka paljon sinne mahtaa päivän mittaan kertyä kenkien mukana jätöksiä? 2. Lokit pesivät 1990-luvulla Snellmaninkadun ja Liisankadun risteyksessä olevan yliopiston punaisen tiilitalon katolla. Kirjoittamiani tekstejä saattaisin löytääkin, koska kirjoitin yliopiston vahtimestarille. Oliskohan ollut pesinnän kolmas vuosi kun kirjoitin hänelle. Myöhästyin kirjoituksessani sen verran, että vahtimestarin ilmoituksen mukaan pesintä oli jo alkanut, joten hän ei voinut enää hävittää pesää. Ja mikä seuraus: - kun eräänä päivänä tulin työstä kotiin, poikaset olivat lentäneet kadun poikki parvekkeelleni, jos ne olivat ilmeisesti pyörineet pitkän ajan, koska ulosteiden määrä parvekkeellani oli kuvottava. Poikasia oli sinä vuonna neljä tai viisi. Siivotessa tuli mieleen jos jonkinlaisen taudin mahdollisuus. En onneksi sairastunut. - Noina vuosina yliopiston katto ruostui vuosittain pahasti, koska ulosteita riitti joka puolelle harjakattoa. 3. Joku hermostoltaan vaurioitunut ihminen ruokkii puluja Snellmaninkadulla. Kun eräänä helluntaiaamuna tämän vuosisadan puolella tulin aamulenkillä, olohuoneen verhotangolla istui pulupariskunta. Toinen lensi 20 minuutin hädän jälkeen ulos. Toisen ajaminen kesti parisentoa. Sinä aikana se lenteli edelläni - ja minä mopin varren kanssa perässä - kolmemetrisen huoneiston kaakeliuunin ja verhotangon väliä osaamatta mennä ulos, vaikka ikkunoihin vedin paksut samettiverhot, joten huone oli pimeä ja vain oviaukko valoisa. Lennellessään se ehti rikkoa jalkansa verhotangon rautoihin. Sotki tapetteja, kaakeliuunin ja verhoja, jotka oli vietävä pesulaan. Kuvottava siivoaminen kesti helluntaipäivän. Onneksi huoneisto on sen jälkeen kokonaan remontoitu. Tästä toisesta pulusta on valokuva istumassa verholaudalla. Pulu on mielestäni erityisen tyhmä lintu - ei osannut vai eikö halunnut mennä ovesta ulos. Kaakeliuunin yläosa katon rajassa taisi olla sen mielestä oivallinen pesäpaikka. Helsingin kaupunki ei paljon piittaa roskalintujen - kandanhanhien, lokkien ja pulujen - aiheuttamasta haitasta ja vahingosta kaupunkilaisille. Seuraavalla kerralla esitän kaupungille korvausvaatimuksen. 4. Talitiaisilla on harvinainen harrastus etsiä syys-marraskuussa paikkaa, johon olisi mukava kerääntyä. Ensin tuli - myös tänä vuonna, mutta ehdin panna parvekkeen oven kiinni -

tiedustelija istumaan parvekkeen kaiteelle. Siinä se kekkalo ja minä sisällä eri huoneissa. Yhtäkkiä havaitsin, että kodissani lenteli ympäriinsä noin 20-30 talitiaista. Osa istahti kirjahyllylle ja osa keikkui kattokruunuissa. Mutta eivät tehneet jätöksiä minnekään. Kattokruunut olivat varsin viehättävä näky, kun niissä keikkui talitiaisia ja samoin kirjahylly. Talitiaisit ovat viisaita lintuja: kun yksi keksi avoimen oven - josta olivat tulleetkin - koko parvi meni komeassa kaaressa yhtä soittoa ulos. Yksi eksyi hieman suunnasta ja törmäsi viereiseen ikkunaan, uinahti ikkunalaudalla ja teki pienet jätökset ja herättyään lensi tiehensä. Ei hassumpi vierailu!

Kauppatorin lokkiverkot ovat hyvä juttu asiakkaiden viihtyvyyden kannalta. Valkoposkihanhien kantaa tulisi vähentää jollakin keinoin ainakin uimarantojen ja yleisten virkistysnurmikoiden läheisyydessä.

Aggressiivisia pirulaisia.

Linnut - lokit ja valkoposkihanhet mukaan lukien - sopivat kaupunkiin. Ihminen on osa luontoa eli molempien lintujen aiheuttama haitta on ok. Lokkien tapa varastaa ruokaa röyhkeästi keskustassa häiritsee minua. En kuitenkaan vaadi lokkien hävittämistä, vaan en yleensä syö ulkona pahimmilla lokkialueilla. Ihmiset voivat myös omalla käyttäytymisellään (esim. roskaaminen ja ruokkiminen) vaikuttaa lokkien käyttäytymiseen. Minun Helsinkiini mahtuvat sekä ihmiset että linnut!

Kokemukseni lokkien kattopesinnästä ovat peräisin omasta taloyhtiöstämme Pukinmäessä. Asumme tasakattoisen talomme ylimmässä kerroksessa ja kesäaikaan asunto on niin kuuma, että ikkunoita on pakko pitää auki yölläkin. Lokit herättävät aikaisilla aamutoimillaan, eikä niiden melu helpota vuorotyöläisen nukkumista muinakaan vuorokauden aikoina. Poikasiaan puolustavat lokit ovat useasti hyökänneet sekä minun että lastenlasteni päälle yhtiömme pihalla ja parkkipaikalla. Eniten tästä kärsii kuitenkin lintukammoinen (ornitofobia) vaimoni. Pesintä asuinalueilla tulisi estää.

Laakson sairaalan alueella pesivät lokkiarmeijat ovat turvallisuus- ja terveystarve. Ulostee valuvat esim. sateiden mukana katoilta jalkakäytävälle ja kahvilan terassille, josta ne kulkeutuvat potilasosastoille vierailijoiden vaatteissa ja jalkineissa. Lokit ovat vieneet kahvilan ulkotilassa monilta asiakailta pullat yms. lautaselta ja ulostaneet pöydille ja tuoleille ja hyökkäilevät pesimisaikaan ihmisten päälle. Rajusti vähennettävä!

Lokit kuuluvat Helsinkiin, ihmisten toiminta vain kasvattaa niistä "rötöstellijöitä". Eli ruokkiminen pois (paitsi pikkulinnut) Hanhia ei ennen ollut lainkaan, nyt niiden määrä on puistoalueilla sietämätön. Lintuparvet eivät väistä edes soittokelloa huudattavaa pyöräilijää. Lapset pelkäävät! Eli hanhilaumojen kasvua tulee hillitä.

Paskovat rannoille, joissa lapset leikkivät. Ei voi olla kovin terveellistä lapsille ulostebakteerien seassa temmeltää. Hanhenpaskoja rannat täynnä, ulkoilupolut, nurmikot (Herttoniemenranta ja Kaivopuisto), uimavedet sotkevat. Lokit saaristoon, hanhet pataan. Ne eivät kuulu kaupunkiin näin isoina parvina.

Parina viimeisenä kesänä on kalalokki pesinyt Vuosaarentie 9 katolle, joka on n. vastapäätä asuintaloani. Ensimmäisenä vuotena syntyi 2 poikasta, joista toinen menehtyi ja toinen selvisi lentokuntoon ja viime kesänä syntyi myös yksi poikanen, joka myös selvisi lentokuntoon, vaikka katto on kovin kalteva. Seurailin koko kesän poikasen kehitystä ja emojen suojelevaa hoivaamista. Kyllä on ilo katsella kuinka lokit huolehtivat poikasistaan.

---

niitä täytyy olla kaupungeissa

Olen seurannut lокkien elämää Strömsinlahdella ja jonkin verran kaupattorilla. "Röyhkeät" lokit näyttävät olevan vähemmistönä, normaalisti lokit pysyttelevät tietyn turvaetäisyyden päässä ihmisistä.

Eivät pelkää ihmisiä

Harakan saarella on lокkien pesimäaikaan "hyökkäysvaara", kokemusta on! Hanhet ovat aggressiivisia vain, jos menee niitä liian lähelle.

---

lokitt kaupattorilla on täysin kestämatön riesa.

---

vaihtelua, yksinäiselläkin ystäviä. pullapitko kaupasta ja lintuja syöttämään, vaikka tähtitornin mäelle

---

hanhet eivät saa juuri mitään sympatiaa, mutta lокkien kanssa tilasta on alkanut kilpailla meriharakka, joka ei ole niin röyhkeä ja meriharakoiden lentoharkkoja on ollut kiva katsoa thl:n katolta, samoin pulut ovat pesineet lähettyvillä ja ärsyttävien lокkien on täytynyt väistyä

Kesällä Korkeasaarella huomasi valkuposkihanhiin olevan mukavia seurattavia. Yhdessä vaiheessa jouduin jopa keskelle niiden keskinäisiä välienselvittelyjä, mitä aluksi jopa säikähdin. En silti kokenut tilannetta uhkaavani, säikähdyksestä selvitettiin, joten toivoisin näkeväni niitä siellä jatkossakin.

Hanhet liikaavat hirvittävästi rantoja mm uudessa Eiranrannassa ka Kaivopuiston nurmikkoja. Aggressiivisia lapsia kohtaan.

Olen välttänyt menemästä paikoille joissa myydään ruokaa kesällä koska pelkään kuollakseni lокkien röyhkeitä hyökkäyksiä. Muikkuja en uskalla todellakaan ostaa siitä presidentin linnan edestä ja jos voin kierrän paikan kaukaa. Toivoisin että lokkeja olisi vähemmän. Myös kirkon portailla muistan kuinka en uskaltanut ostaa jäätelöä kun näin kuinka lokitt kävivät niitä jopa pikkulapsilta viemässä. Ostin kannellisen pirtelön. Useaan kertaan kävivät lentämässä yläpuolella tsekkaamassa mitä syön, kun totesivat sen olevan jotain mitä eivät saa varastettua vaihtoivat uhria. Rajansa kaikella. Kaupungissa pewsivät lokitt pois. Ne jotka on saaristossa olkoot.

Linnut ovat kauniita ja sopivat kaupunki kuvaan hyvin

Ennaltaehkäisy on se, joka puree. Jos lокkeilla on ruokaa torilla sen takia, että aluetta ei siivota, ei ihminen voi kuin katsoa peiliin, kun syytää ongelmaan etsitään.

Valkuposkihanhet ovat niin isoja, että pienet koirat pelkäävät niitä.

Lokit ja valkuposkihanhet ovat nykyään suuri alueellinen ongelma. Nykyisessä asuinpaikassa (Pakila) linnut eivät käytännössä vaivaa. Sen sijaan aiemmassa kodissa (Arabianranta), sekä lokitt että hanhet rajoittivat merkittävästi ulkoilua. Hanhet olivat vallanneet rantapuiston, silloin kuin eivät siellä olleet, kakkaa oli joka puolella, joten siellä ei nurmikolla juuri voinut oleskella. Koska kakkaa oli kaikki kävelytietkin täynnä, sitä kulkeutui kengissä, lasten vaatteissa ja rattaiden renkaissa sisäänkin. Katolla pesivät lokitt ovat niin ikään rannan läheisyydessä harmillisia. Poikasten synnyttyä linnut eivät päästäneet ketään liikkumaan pihalla, vaan yrittivät hyökätä kohti heti ulko-ovelle mennessä. Piha leikkialueineen oli tuon ajan käyttökelvoton.

Hanhien kakkoja on välillä nurmikot täynnä ainakin Pikku Huopalahdessa, mutta ei haittaa.

---

kauppatori vilisee niitä

Itse asun Paloheinässä eikä kyseisistä linnuista ole ollut haittaa. En tietenkään hihku riemusta kun lokki kakkaa esim. postilaatikon päälle. Toisaalta sotaisempia ovat ohikulkijat, joiden roskia joudun vähän väliä keräilemään pois pensaidemme alta. Alueemme lokit eivät myöskään ole hyökkäviä. En ole joutunut lokkien ahdistelemaksi muuallakaan Helsingissä. Valkoposkihanhet taas lähinnä lentelevät alueemme ylitse. En siis voi sanoa menisikö hermot, jos ne asettuisivat alueellemme asustamaan. Yleisesti ottaen suhtaudun suopeasti kaikkiin eläimiin, joten luulen että sopeutuisin valkoposkihanhienkin kanssa jonkinlaiseen yhteiseloon. En tietenkään voi mennä takuuseen. Helppohan tässä on olla humaani, kun kokemuksen hanhista on olematon.

---

lokkit paskantavat patsaat ja ihmiset likaisiksi, hanhet paskantavat futis- ja ulkoiluniityt isoilla pökäleillään pilalle!

Lokit ovat kauniita lintuja. Kesäöisin niitä lentelee upeina parvina myös täällä Helsingin Munkkivuorella, joka ei varsinaisesti ole merenranta-aluetta.

Lokit on kauniita ja kuuluvat olennaisesti merikaupunkiin. Ihmiset voivat omalla käyttäytymisellään ohjata lokkien elämää toreilla. Ei ole häirikkölintuja, on vaan häirikköihmisiä.

Linnut ovat kauniita ja kuuluvat Helsinkiin. Mikään ei ole niin kaunista kuin kesäinen lokkien ääni meren lähellä.

Ongelma on ihmisten luoma. Jos ei ole ruokaa ja roskia ja ihmisten järjestämiä pesimäpaikkoja ei ole myöskään liikaa lintuja.

Olen joutunut Meilahden alueella välttämään joitakin työmatkareittejä ja suojautumaan takilla hyökkäilevien lokkien vuoksi. Olen nähnyt suuria hanhiparvia pelloilla Herttoniemessä, niistä ei ole koskaan ollut haittaa. Ne houkuttavat bongaaajia.

Sitä olen vaan pohtinut että mitä saa tehdä jos hanhi hyökkää kohti? Saako niitä mennä hätyyttelemään jos ne ovat esteenä puistoissa tai kulkuväylillä?

Lapset pelkäävät isoja lintuja jotka hyökkäilevät ruuan perässä. Onneksi Linnanmäellä ruokailupaikka oli suojattu verkolla, mutta silti lokkien aggressiiviset hyökkäilyt pelottivat aikuisiäkin.

---

ympäri Suomen on jo liikaa lokkeja ja valkoposkihanhia

Kaupunkilokit ovat sikailijoita joiden elinoloja asuinalueilla tulisi pystyä rajoittamaan. Olen usein seurannut keväällä parkkipaikalla epätoivoisesti poikasiaan puolustavia lokkeja, jotka sitten hyökkäilevät aggressiivisesti ihmisten kimppuun kun tulevat autoista ulos. Mitä ihminen voi tehdä? Olet yltä päältä linnunkakassa ja päättäjät kohauttelevat olkapäitään

---

Jotkin nurmialueet ovat vain hanhia varten, koska ne ovat niin likaisia, ettei viitsi edes kävellä!

KUVAILULEHTI / PRESENTATIONSBLAD / DOCUMENTATION PAGE

Julkaisija Utgivare Publisher	Helsingin kaupungin ympäristökeskus Helsingfors stads miljöcentral City of Helsinki Environment Centre	Julkaisuaika/Utgivningstid/ Publication time Kesäkuu 2013 / Juni 2013 / June 2012	
Tekijä(t)/Författare/Author(s)	Raimo Pakarinen		
Julkaisun nimi Publikationens titel Title of publication	Helsinkiläisten kattolokit ja valkuposkihanhet Helsingforsbornas måsar och trutar på taken samt vitkindade gäss The roof-nesting gulls and barnacle geese of Helsinki citizens		
Sarja Serie Series	Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja Helsingfors stads miljöcentralens publikationer Publications by City of Helsinki Environment Centre	Numero/Nummer/No. 10/2013	
ISSN 1235-9718	ISBN 978-952-272-507-3	ISBN (PDF) 978-952-272-508-0	
Kieli Språk Language	Koko teos / Hela verket / The work in full Yhteenvedo/Sammandrag/Summary Taulukot/Tabeller/Tables Kuvatekstit/Bildtexter/Captions	fin fin, sve, eng fin fin	
Asiasanat Nyckelord Keywords	lokkit, kattopesintä, valkuposkihanhi, kaupunkilaistuneet linnut, lintukokemukset måsfåglar, takhäckning, vitkindad gås, urbaniserade fåglar, fågelerfarningar gulls, roof-nesting, barnacle goose, urbanized birds, bird experiences		
Lisätietoja Närmare upplysningar Further information	Raimo Pakarinen, puh./tel. (09) 310 31534 Sähköposti/e-post/e-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi/ fornamn.efternamn@hel.fi / first name.surname@hel.fi		
Tilaukset Beställningar Distribution	Sähköposti/e-post/e-mail: ymk@hel.fi		

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 2012

1. Iivonen, V. Ravintoloiden pizzatäytteen mikrobiologinen laatu Helsingissä 2010
2. Yrjölä, T., Viinanen, J. Keinoja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi Helsingin kaupungissa
3. Salla, A., Nurmi, P., Riipinen, M. Lumen läjityksen ympäristövaikutukset Helsingissä
4. Muurinen, J., Pääkkönen, J.-P., Räsänen, M., Vahtera, E., Turja, R., Lehtonen, K. Helsingin ja Espoon merialueen tila vuosina 2007–2011. Jätevesien vaikutusten velvoitetarkkailu.
5. Savola, K. Helsingin metsien kääpäselvitys 2011
6. Miettinen, O. Orvakkalajistoselvitys Veräjämäen, Patolan ja Talin alueilla 2011
7. Karreinen, A. Grillikioskit ja niissä myytävien elintarvikkeiden mikrobiologinen laatu Helsingissä 2011
8. Määttä, A., Pynnönen, T., Parviainen, S., Kokkonen, J., Korhonen, J., Kontkanen, O., Jääoja, J., Hänninen, O., Keskinen, A., Huhtinen, T., Lahti, T., Kilpi, L., Viinikainen, M. Helsingin kaupungin meluselvitys 2012
9. Määttä, A., Pynnönen, T., Parviainen, S., Kokkonen, J., Korhonen, J., Kontkanen, O., Jääoja, J., Hänninen, O., Keskinen, A., Huhtinen, T., Lahti, T., Kilpi, L., Viinikainen, M. Helsingfors stads bullerutredning 2012
10. Yrjölä, R., Kontiokorpi, J., Luostarinen, M., Santaharju, J., Sarvanne, H., Tanskanen, A., Vickholm, J. Vuosaaren satamahankkeen linnustoseuranta 2011. Vuoden 2011 tulokset ja vuosien 2001–2011 seurannan yhteenveto.
11. Nyssönen, M. Tapahtumien ympäristöasiat – tarvekartoitus
12. Haahla, A., Heinonen-Guzejev, M. Melun terveysvaikutukset ja ympäristömelun häiritsevyys
13. Wahlman, S. Yleisten uimarantojen hygieniä, uimavesiluokitus ja kuluttajaturvallisuus Helsingissä vuonna 2012
14. Pahkala, E. Hallinnolliset pakkokeinot Helsingin kaupungin ympäristökeskuksessa 2009–2011
15. Huuska, P., Miinalainen, M. (toim.). Katsaus Helsingin ympäristön tilaan 2012

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 2013

1. Hämäläinen, A. Jäähdytettyjen ruokien hygieeninen laatu 2012
2. Öjst, H. Sushin mikrobiologinen laatu vuonna 2012
3. Saarijärvi, P., Riska, T., Mäkelä, H.-K., Laine, S. Voileipätäytteen mikrobiologinen laatu Helsingissä 2011
4. Summanen, E. Ympäristönsuojelumääräysten noudattaminen rakennustyömailla Helsingin kaupungin alueella
5. Borgström, O. Myymälöiden palvelumyynnissä olevien sellaisenaan syötävien elintarvikkeiden mikrobiologinen laatu Helsingissä vuosina 2010 ja 2011
6. Kupiainen, K., Ritola, R. Nastarengas ja hengitettävä pöly. Katsaus tutkimuskirjallisuuteen.
7. Männikkö, J. - P., Salmi, J. Ympäristövyöhyke Helsingissä ja eräissä Euroopan kaupungeissa vuonna 2012
8. Vahtera, E., Hällfors, H., Muurinen, J., Pääkkönen, J.-P., Räsänen, M. Helsingin ja Espoon merialueen tila vuonna 2012. Jätevesien vaikutusten velvoitetarkkailu
9. Meriläinen, M.-K. Ravintoloiden riisin ja lihan hygieeninen laatu Helsingissä 2011
10. Pakarinen, R. Helsingin kattolokit ja valkopoiskihanhet